DİNİ HİKAYELER VE KISSALAR

DERLEYEN

AHMET TÜRKAN

İÇİNDEKİLER

YAZAR HAKKINDA

Ahmet TÜRKAN, 1959 yılında Bolu'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Bolu'da lise Öğrenimini İstanbul'da Deniz Astsubay Hazırlama Okulu'nda tamamladı. 1 yıllık Sınıf Okulu Eğitiminden sonra 1979 yılında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı deniz birliklerinde deniz astsubayı olarak göreve başladı. 1983 yılında 6 ay süren DSH uçak uçuş operatörü kursunu başarı ile tamamlayarak uçak uçuş operatörü unvanı ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığı hava unsurlarında görev aldı. 1989 yılında Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İktisat Programını tamamladı. 1997 yılında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'ndaki görevinden ayrıldı. 2009 yılında Maltepe Üniversitesi İşletme Yüksek Lisansını tamamladı. Halen ticari hayatta kariyerini devam ettirmekte, özel bir şirkette yönetici olarak görev yapmaktadır. Evli ve 3 çocuk babasıdır. http://www.habername.com haber sitesinde haftalık makaleleri yayınlanmaktadır.

YAYINLANMIŞ ESERLERİ

Alaturka Laiklik KDY 2021

İletişimi Aşk Hali KDY 2022

Erdemli İnsan Modeli KDY 2023

E-KİTAPLAR

Çocuk Eğitimi-1

Çocuk Eğitimi- 2

Habername Yazılarım -1

Habername Yazılarım-2

Habername Yazılarım-3

Habername Yazılarım- 4

Kıssalardan Hisseler-1

Geçim Dünyası

Söz Uçmaz Yazı Kalır

Gönül Telinden

Strateji Rehberi

İnsan Toplum ve İktisat

Osmanlı Saati Ne Anlatıyor

Mehmet Akif ve İstiklal Ruhu

İş Ahlakı

Hayata Dair Okumalar- 1

Annem Babam

Kendi Gibi Olmak

İlim İrfan Hikmet

Hayata Dokunan Hikayeler

Annelerden Kızlarına Nasihatler

Babalardan Oğullarına Nasihatler

Aile Olmak

Önce İnsan

İş Ahlakı

SİTELERİ

www.ahmetturkan.com.tr

http://www.ahmetturkan.gen.tr/

BLOGLAR

https://ahmetturkan.wordpress.com/

TAKDİM

Türk kültüründe ve dünya kültüründe çok uzun yıllar boyunca hikâye anlatımı ve yazımı yaygındır. Bizim köklü edebiyatımızın görklü hikayeleri Dede korkut hikâyeleri ile özdeşleşmiştir. Sadi'nin Bostan ve Gülistan'ı, Mevlana'nın Mesnevisi gibi daha pek çok yazarımızın hikayeleri bu alanda en güzel örneklerdir. Okuyuculara bir değer katmak, nesilden nesile gelen töreyi aktarmak, ders vermek, öz kültürü özümsetmek için kullanılır hikayeler. Hem Doğu edebiyatında hem Batı edebiyatında yaygındır. Çünkü kültürün özüdür, mayasıdır.

Değer yargılarını anlatır. Bizim hikayelerimiz Anadolu kültürüdür. İslam ile harmanlanmış ve katma değeri artmıştır. Okuyucuları ya da dinleyicileri bir yolculuğa çıkartır. Hikayeleri dinleyen ya da okuyanlar kendinden bir şeyler bulur hikayelerde. Kendinden buldukları hikayeler akılda kalır ve ilk fırsatta bir sonraki kuşaklara miras kalsın diye yeni kişilere anlatılır ve aktarılır.

En kutsal hikayeler Kur'an'dadır. "Ahsen'ül Kasas" yani en güzel hikâye yine Kur'an'da anlatılmıştır. Yusuf (a.s.)'ın kıssası en güzel kıssa ya da hikâye olarak adlandırılmıştır. Çok derin anlamlar aktarılır. Anlatılan sadece hikâye değil alınması gereken derstir. Tekrarda fayda vardır. Tekrar edilen hikayeler sanki yeni duyulmuş gibi dersleri verir ve hafızamızı dingin tutar.

Hikâyeler, okuyuculara ve dinleyicilere ilham veren, onlara farklı bakış açıları sunan ortak kültürlerdir ve onları bir yolculuğa çıkaran önemli araçlardır.

Hikâyelerin önemi, günümüzde de devam etmektedir. Hikâyeler, her yaştan insanın ilgisini çeken ve onları etkileyen önemli araçlardır.

Dünya kültürünün önemli bir parçası olan hikayeler, okuyuculara ve dinleyicilere farklı kültürler ve bakış açıları hakkında bilgi verir. Hikayelerin bu özelliği, insanların birbirlerini daha iyi anlamalarına ve kültürler arası iletişimi güçlendirmesine yardımcı olur.

Sonuç olarak, hikayeler, insanlığın ortak kültürel mirasının önemli bir parçasıdır. Hikayelerin eğitici, eğlendirici ve kültürel mirasın aktarılmasına yardımcı olma gibi birçok önemli işlevi vardır.

Bu anlamdan hareketle çok uzun olmamak üzere anlamlı hikayelerden derlemeler yaptım. Sıkılmadan okuyacağınızı düşünüyorum. Hikayelerimizin İslami değerleri öğretici, eğitici, uyarıcı olmasına özen gösterdik. Aralarda da keyif alacağınız hikayelere yer verdik. Haydi hayırlısı.

SODOM ve GOMORE'NİN SON GÜNÜ

Hz. Lût (a.s), Arap yarımadasını puta tapıcılıktan alıkoymak, ortaksız ve tek bir Allah'ı tanıtmaya çağıran ve bu mukaddes yolda büyük başarılar kazanan Hz. İbrahim'in amcasının oğludur. Ömrü ve peygamberliği bugün Ürdün devletinin sınırları içinde bulunan Lût gölü çevresinde geçmiştir. Günümüzde tuzlu suların doldurduğu orta büyüklükte olan su saha, eskiden toprakları oldukça verimli bir vadi idi ve o günün önemli şehirlerini sinesinde barındırıyordu. Bu şehirlerin ikisinin adını bugün de biliyor ve yapılan ilmi kazılar sonunda izlerine rastlıyoruz.
Şehirler; Şezum (Sodom) ve Omore (Gomore) şehirleridir.
Hz. Lût (a.s) Şezum şehrinde oturuyordu. Şimdi size bu çevrenin ve bu çevrede dosdoğru Allah yolunun sözcülüğünü ve yılmaz mücadelesini yapan Hz. Lût'un son günlerine ait bir hikâyeyi kısaca anlatacağız...
İnsanoğlu, yolun doğrusundan bir kere çıkmaya görsün; düşmeyeceği sapıklık ve yuvarlanmayacağı uçurum yoktur. Hz. Adem'in oğlu Kabil'e yeryüzünün ilk cinayetini, üstelik öz kardeşinin canına kıydırmak suretiyle işleten şehvet hırsı, Hz. Lût'un kavmini büsbütün başka ve yüz kızartıcı bir ahlak düşkünlüğüne sürüklemiştir.
Bu sonsuz kavim erkek erkeğe cinsi birleşmeyi (livata) vazgeçilmez, sapıkça bir huy haline getirmişlerdi. Hz. Lût'un dosdoğru yolu temsil eden bir Allah resulü sıfatıyla durmak ve yorulmak bilmez bir gayret göstererek yaptığı bütün ikazlar ve verdiği bütün acı-tatlı öğütler bu ahlak düşkünlerine zerrece bir tesir etmiyordu.
Nihayet her şeyi daha başından bilen Ulu Allah'ın kesin ve değişmez hükmünün günü geldi. Hz. Lût'un sapık kavmi, Allah'ın başlarına vereceği karşı durulmaz bir felaketle, toptan mahvolacak ve yokluğun karanlıklarına gömülecekti.
Ulu Allah (c.c) bu kesin kararını bildirmek ve kendisine inanmış birkaç yakını ile birlikte, son günlerini yaşayan günahkâr şehirden ayrılmasını söylemek üzere Hz. Lût'a günün birinde üç tane melek göndermişti.
Melekler; genç ve yakışıklı erkek kılığına girerek yeryüzüne inmişlerdi.
Şezum (Sodom) şehrine vardıklarında doğruca Hz. Lût'un evine yöneldiler.
Şehvet sapıkları şehre üç tane genç ve yakışıklı delikanlının geldiğini duyunca bir anda yollara dökülerek gelenleri görmek istediler. Meleklerin geçtiği yolun her iki yanı, ahlak düşükleri tarafından doldurulmuştu. Tap taze erkek kılığına girmiş meleklere bakarken hepsi şehvet kudurganlıkları içinde kıvranıyor; ağızlarından salyalar akıyordu. Azgın kalabalığın arasında yollarına devam eden melekler, Peygamber Lût'un evine vardılar. Kudurmuş ahlaksızların hiçbirisi, ele geçirip azgın şehvetlerini bir anlığına tatmin edebilmek için arkalarından kıvrandıkları gençlerin, şehirlerini ve çevrelerini toptan yok etmeyi kararlaştıran Allah'ın emri ile birlikte gelmiş melekler olduğunu bilmiyor ve düşünmüyorlardı.
Melekler Lût'un evine varınca önce kim olduklarını söylemediler. Arkalarına takılan kalabalık evin kapısına dayanmıştı. Anlaşılmaz sözlerle bağrışıyorlar ve Hz. Lût'un evine aldığı genç delikanlıları ellerine vermesini istiyorlardı. Hz. Lût (a.s) gelen misafirlerinden utanıyordu ve kapıda bağrışan kalabalığın azgın hırslarından endişe ediyordu.

Bir ara evinin kapısına çıktı; kudurmuş kalabalığa dündü "ey azgınlar, soysuzlar, gelenler benim olduğu kadar kendinize de aziz misafirlerdir; yani hepinizin misafirleridir. Bu kadar da mı insanlığınızı unuttunuz? Bir parça olsun kendinize geliniz." diye söze başladı.
Kalabalıktan homurtulu gülüşmelerin geldiğini duyunca "size iki tane genç ve güzel kızımı vereyim. Gözlerinizi bürüyen şehvetinizi onlarla tatmin edin de tek beni misafirlerim karşısında rezil etmekten vazgeçerek buradan uzaklaşın" diye teklifte bulundu.
Fakat kendinden geçmiş kalabalık hiçbir söz dinlememekte ve hiçbir teklife yanaşmamaktadır. Evin kapılarını arka arkaya zorluyor ve içerdeki gençleri istiyorlardı.
Ağlamaklı bir çehre ile içeriye dönen Hz. Lût'a kapıdakilerin ısrarla istediği genç misafirler; melek olduklarını, Allah'ın emri üzerine geldiklerini bildirdiler ve dediler ki; "Allah'ın emri artık kesindir. Yıllardan beri söz dinletemediğin bu beyinsiz halkın artık sonu gelmiştir. Birkaç saat sonra topuna gökten ateş ve ölüm yağacak ve şehirleri ile birlikte yokluğa kavuşacaklardır. Onların başlarına gelmek üzere olan bu felaket, ısrarla Allah'ın emirlerine karşı gelenlere ve Peygamberler ‘in verdiği öğütlerine arka dönen sapıklara bütün devirler boyunca ibret dersi olacaktır. Allah'ın sana emri böyledir:
Gece olunca sana inananları ve yakınlarını alacak ve ölüm kokan şu lanetlik şehirden habersizce uzaklaşacak ve şu sapık halkı lanetlik akıbetleri ile baş başa bırakacaksın. Sana bunları söylemek için geldik."
Allah'ın emri üzere Hz. Lût (a.s) ile inanmış yakınları meleklerin dediklerine uyarak Sodam ve Gomore'yi o gece yarısı, sezdirmeden terk ettiler. Sabahın ilk ışıkları ile birlikte lanetlik şehirlere ve sapık halkına gökyüzünden görülmemiş bir Allah gazabı boşalmaya başlamıştı. Ahlaksız soysuzlar neye uğradıklarını anlayamadılar. Yüce Allah (c.c.) ulu sabrını iyice kötüye kullanarak günden güne daha da azgınlaşanlara yakıcı kükürt alevleri ile taşlar yağdırıyordu. Birkaç saniyelik afet ve ölüm saçan bir yağmur sonunda, halkın yekûnu ile birlikte bütün şehirlerini ilerdeki insanlığın gözleri önüne bir ibret dersinin örneği olmak üzere harabeye çevirmiş ve yerle bir etmişti.

Esirgeyici Allah (c.c.) cümlemizi görünür, görünmez ve aniden bastıran felaketlerden korusun, amin!..[1]

---

[1] Ermişlerden Osman Efendi, *Seçme Dini Hikayeler*, Seda Yayınları, İstanbul 2000, s. 1122-128

YAKINLARININ DİLİNDEN PEYGAMBERİMİZİN AHLAKI

Peygamberimiz hiçbir halini insanlardan gizlememiş ve saklamamıştır. Çünkü, onun her hali Sahabeler için bir örnek oluşturuyordu. Bunun için Sahabeler, Peygamberimizin her halini, her hareketini ve sözünü takip ediyor, öğrenerek zapt etmeye çalışıyorlardı. Bilemedikleri veya tereddüt ettikleri hususları da bizzat sorarak öğreniyorlardı. Bundan dolayı, Peygamberimizin bütün hayat safhaları Sahabelerce bilinmekteydi.

Günümüz Müslümanı her hususta, en mahrem konulardan, toplumu, devleti ve bütün dünyayı ilgilendiren meselelere kadar Peygamberimizden bir örnek bulabilir, yol gösteren bir numune, aydınlatıcı bir ışık görebilir.

Peygamberimizin güzel ahlâkını, insanlarla olan ilişkilerini, onun en yakınlarından ve kendisini bir gölge gibi takip eden Sahabelerinden öğrenmekteyiz.

Peygamberimizi en iyi tanıyan ve bilenler; hanımları, hizmetinde bulunan kimseler ve yakın arkadaşlarıdır. Meselâ, on beş yılı peygamberlikten önce olmak üzere yirmi beş yılı Peygamberimizle birlikte geçen onun vefakâr ve fedakâr hanımı Hz. Hatice'den, özet olarak Peygamberimizin şahsiyet ve karakterini öğrenmekteyiz.

Hazret-i Hatice, Peygamberimize ilk olarak vahiy gelir gelmez hiç tereddüt etmeden inanmış, Peygamberimizin üzerindeki telaşı görünce de teskin etmiş, merak ve endişesini gidermişti.

Hz. Hatice, Peygamberimizi şöyle teselli ediyordu: "Allah, seni kat'iyyen utandırmaz. Çünkü sen akrabalarına iyi davranır, çaresizlerin yardımına koşar, yoksulu himaye eder, mazlumun elinden tutar, misafirlere ikram eder, hak yolunda musibete uğrayanları gözetir bir insansın."

Dokuz sene Peygamberimizle birlikte hayat geçiren Hz. Âişe, Hz. Hatice'den sonra Peygamberimizin en çok sevdiği hanımıydı. Peygamberimizin aile hayâtını ve şahsi özelliklerinin pek çoğunu Hz. Âişe'den öğreniyoruz. Hz. Âişe ise, Peygamberimizin ahlâkını şöyle anlatıyor:

"Resulullahın (a.s.m) ahlâkı Kur'an'dı. Resulullah, şahsı için hiçbir zaman kin tutmaz ve intikam almazdı. Bir şeye kızarsa, ona, Kur'an kızdığı için kızardı. Bir şeyi beğenirse, Kur'ân onu beğendiği için beğenirdi.

"Resulullah iki şeyden birisini tercih edecek olsa, muhakkak onların en kolay olanını seçerdi. Şayet o kolay olan şey günah bir şey ise, Resulullah ondan da insanların en uzak duranı olurdu.

"Ne kötü söz söyler ne de kimseye kötülük etmek isterdi. Resulullah konuşurken sözleri birbirine ulamaz, uzatmazdı. Sözü ayıra ayıra söyler, dinleyenlerin gönüllerine sindirirdi. Bir şey anlatırken de kelimeleri tane tane söylerdi. O kadar ki, isteyen onları sayabilir, ezberleyebilirdi."

Küçük yaştan itibaren Peygamberimizin terbiyesi altında bulunan, peygamberliğinden sonra da her zaman ve her an onunla birlikte bulunan ve mübarek neslinin devamına vesile olan Hz. Ali ise Sevgili Peygamberimizin ahlâkî güzelliklerini şöyle sıralıyor:

“Peygamber Efendimiz her zaman güler yüzlü, yumuşak huylu ve engin gönüllü idi. Asla asık suratlı, katı kalpli, kavgacı, şarlatan, kusur bulucu, dalkavuk ve kıskanç değildi.

“Hoşlanmadığı şeyleri görmezlikten gelir, kendisinden beklentisi olan kimseleri hayâl kırıklığına uğratmaz ve onları isteklerinden bütünüyle mahrum etmezdi.

“Üç şeyden titizlikle uzak dururlardı: Ağız kavgası, boşboğazlık ve faydasız şeyler. Şu üç husustan da titizlikle sakınırlardı: Hiç kimseyi kötülemezler, kınamazlar ve hiç kimsenin ayıbı ve gizli yanlarını öğrenmeye çalışmazlardı.

“Sadece faydalı olacaklarını ümit ettikleri konularda konuşurlardı. Peygamberimiz konuşurken meclisinde bulunan dinleyiciler, başlarının üzerine kuş konmuşçasına hiç kımıldamadan kulak kesilirlerdi. Kendileri susunca da, konuşma ihtiyacı duyanlar söz alırlardı.

“Sahabeler Peygamberimizin huzurunda konuşurlarken asla ağız dalaşında bulunmazlardı. İçlerinden birisi Peygamberimizin huzurunda konuşurken o sözünü bitirinceye kadar hepsi de can kulağıyla konuşulanı dinlerlerdi. Peygamber Efendimizin katında onların hepsinin sözü, ilk önce konuşanın sözü gibi ilgi görürdü.

“Sahabelerinin güldüklerine kendileri de güler, onların hayret ettikleri şeylere kendileri de hayretlerini ifade ederlerdi.

“Huzurlarına gelen gariplerin kaba saba konuşmaları ile yerli yersiz sorularının yol açtığı tatsızlıklara sabrederlerdi. Sahabeler ise onların gelip soru sormalarını çok isterlerdi.

“Peygamber Efendimiz, ‘İhtiyacının giderilmesini isteyen birisiyle karşılaştığınız zaman ona yardımcı olunuz’ buyururlardı.

“Peygamberimiz ancak yapılan iyiliğe denk düşen ve fazla dalkavukluğa kaçmayan övgüleri kabul eder, haddi aşmadığı sürece hiç kimsenin sözünü kesmezdi. Şayet huzurlarında haddi aşacak şekilde konuşulursa o zaman ya konuşanı susturmak ya da meclisten kalkıp gitmekle ona engel olurlardı.”

Hz. Hatice’nin ilk kocasından olan oğlu Hind bin Ebi Hale-ki bu zat aynı zamanda Peygamberimizin üvey oğludur—Hz. Hasan’ın isteği üzerine Peygamberimizin üstün vasıflarım şöylece dile getirmektedir:

“Resulullah daima düşünceli idi. Onun susması konuşmasından uzun sürerdi. Lüzumsuz yere hiç konuşmazdı. Konuşmaya başlarken de, sözü bitirirken de, Allah’ın adını anardı. Sözleri hak ve doğru olup, birçok manaları veciz bir şekilde az

sözle ifade ederdi. Konuşurken ne fazla ne de eksik söz kullanırdı. Hiç kimsenin gönlünü kırmaz, kimseyi hor görmezdi. En ufak bir nimete bile saygı gösterir, hiçbir nimeti basit görmezdi. Bir nimeti ne hoşuna gittiği için över ne de hoşlanmadığı için yererdi.

“Dünya işleri için kızmazdı. Fakat bir hak çiğnendiği zaman öyle bir kızardı ki, o hak yerini buluncaya kadar öfke ve gazabını hiçbir şey, hiçbir kimse önleyemezdi. Buna karşılık, Resulullah, kendi şahıslarına ait bir mesele hakkında kimseye kızmaz ve intikam almayı düşünmez, aksine hilm ve kerem sahibi olarak, kötülük edene iyilikle mukabele ederdi.

“Kızdığı zaman hemen kızgınlıktan vazgeçer ve kızdığım belli etmezdi. Neşelendiği, ferahlandığı zaman gözlerini yumardı. En fazla gülmesi tebessümdü. Gülümserken de mübarek dişleri parlak inci taneleri gibi görünürdü.”

Yine dokuz yıl kadar hizmetinde bulunan Hz. Enes bin Malik de Peygamberimizin bir güzelliğini şöyle açıklamaktadır:

“Resulullah, insanların en lütuflu olanı idi. Soğuk bir günün sabahında bile bir kölenin, bir cariyenin, bir çocuğun getirdiği su ile abdest alır, onları geri çevirmezdi. Kendisinden bir şey soranı can kulağıyla dinler, soru soran ayrılıp gitmedikçe Resulullah onu terk etmezdi.

“Birisi Resulullahın elini musafaha etmek için tutsa, tutan kimse Peygamberimizin elini bırakmadıkça Resulullah onun elini bırakmazdı.”

Peygamberimizin vahiy kâtibi Zeyd bin Sabit’in yanına birkaç zat gelerek, “Ey Zeyd, Peygamberin (a.s.m) hal, hareket ve sözlerinden bize haber verir misiniz?” diye sordular.

Zeyd bin Sabit de şöyle anlatmaya başladı:

“O Yüce Resulden size ne haber vereyim? Siz eğer onun bütün hal, tavır ve sözlerinden sual ederseniz, o öyle bir denizdir ki, sahili yoktur. Fakat bazı hallerinden size bahsedeyim:

“Ben Resul-i Ekrem’in komşusu idim. Kendisine bir vahiy geldiği zaman bana birisini gönderirdi. Ben de huzuruna gider, indirilen vahyi yazardım. Biz huzurlarında dünya işlerinden bahsetsek, kendisi de bizimle beraber dünya işlerinden bahsederdi. Biz ahiret işlerinden bahsetsek, bizimle beraber ahiretle alâkalı meselelerden konuşurdu. Biz yemeğe dair konuşmaya başlasak, bizimle beraber yemek hususundaki bu sözlere katılırdı.”

İşte bütün bunlar, Peygamberimizin (a.s.m) en yakınları olan şahsiyetlerin onun hakkındaki düşünceleri, müşahedeleridir. Peygamberimizin her hareketine ve

davranışına dikkat ederek onu rehber almaya çalışan mümtaz zatların kalp ve gönüllerinden doğan şehadetleridir.[2]

[2] https://www.ihvanlar.net/2015/10/17/yakinlarin-dilinden-peygamberimizin-ahlaki/

BEREKET

Adamın biri İbrahim bin Ethem hazretleri ile tartışır;

- "Bereket diye bir şey yoktur, inanmıyorum" der.

- "İbrahim Ethem: Koyunları ve köpekleri görüyor musun?" der.

Adam:

- "Evet"

İbrahim Ethem:

- "Hangisi daha çok doğurur?" Adam:

- "Köpekler yediye kadar, koyun ise en fazla üçüz doğurur" der.

İbrahim Ethem:

- "Etrafina baktığında hangilerinin daha çok olduğunu görürsün?"

Adam:

- "Koyunlar çoktur" der.

İbrahim Ethem:

- "Peki, sürekli kesilen ve sayısı azalan koyun değil mi!?"

Adam:

- "Evet" der.

İbrahim Ethem:

- "İşte bereket budur!...

Adam:

- "Niye böyle olur, Koyun neden köpeklerden daha fazla olur?" diye sorunca; İbrahim bin Ethem der ki:

-"Çünkü koyunlar gecenin ilk saatlerinde yatar, şafaktan önce de kalkarlar. Böylece rahmet bereket saatini idrak eder ve üzerlerine bereket yağar. Ama köpekler, gece boyunca havlarlar. Sonra şafak vakti yaklaştığında düşer yatarlar. Böylece rahmet saatini idrak etmezler ve bereketleri alınır..."

İmam-ı Gazali diyor ki: "*Az bir mal, bereketli olunca, çok kimsenin rahat etmesine, çok iyi işlerin yapılmasına vesile olur. Bereketli olmayan çok mal vardır ki, sahibinin dünyada ve ahirette felâketine sebep olur. O halde malın çok olmasını değil, bereketli olmasını istemelidir.*"

Hendek Savaşı'nda Hazret-i Cabir (ra) bir keçi oğlağını kesip yemek yaparak Peygamber Efendimiz'i (s.a.v.) dâvet etmişti. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) ordu ile geldi. Ve bütün ordu o az, ama bereketli yemekten yediler ve doydular. Hazret-i Cabir (ra) bu olayı aynen şöyle anlatıyor:

-"O gün yemek, hanemde pişirildi. Bütün bin adam o sâ'dan, o oğlaktan yediler, gittiler. Daha tenceremiz dolu kaynıyor, daha hamurumuz ekmek yapılıyor. O hamura, o tencereye mübarek ağzının suyunu koyup bereketle dua etmişti."

Kur'ân-ı Kerîm'de bereket kelimesi üç ayette çoğul olarak berekât şeklinde geçmekte, ayrıca yirmi dokuz âyette aynı kökten türeyen isimler ve fiiller bulunmaktadır. Kur'an'da geçen "berekât" kelimelerinden biri "rahmet", diğeri "selâm" kelimesiyle birlikte zikredilmiştir (Hûd 11/48, 73);

A'râf sûresinin 96. âyetinde ise iman ve takvâ sahibi toplumlara gökten ve yerden bereket kapıları açılacağı, insanların başına gelen felâketlerin ise onların tuttuğu kötü yol sebebiyle olduğu açıklanmıştır.

Bu sonuncu âyetin tefsiri yapılırken gökten ve yerden gelecek bereketler, yağmurun yağması ve toprağın verimli kılınmasıyla mahsul ve gelirin çoğalması, bolluk ve hayrın yaygınlaşması, madenler, dağlar, denizler, göller ve akarsulardan faydalanılması, böylece nimet, refah ve saadetin artması şeklinde yorumlanmaktadır.

Hûd suresinin 48. ayetine göre tûfandan sonra Hz. Nûh ile ona inanan kimselere, yüce Allah'ın selâm ve bereketleriyle gemiden inmeleri tâlimatı verilmiştir. Ünlü dil bilgini Ferrâ bu âyette geçen "berekât"ı (Tahiyyat duasındaki "ve berekâtühû" gibi) saadet ile açıklamıştır. Çeşitli tefsirlerde söz konusu âyetteki "selâm" ve "bereketler", gemidekilerin dünyada boğulmaktan âhirette de azaptan kurtarılarak saadete, hayır ve güzelliklere ulaştırılmaları şeklinde yorumlanmıştır.

Hûd sûresinin 73. âyetinde geçen "berekât" ise Hz. İbrâhim'in karısının (Sâre) yaşlı olduğu halde Allah'ın bir lutuf ve ihsanı olarak çocuk doğurabilmesini ifade etmektedir.

Kur'ân-ı Kerîm nelerin, nerelerin, kimlerin bereketli ve mübarek olduğuna dair bazı örnekler vermektedir. Buna göre canlıların rızkını sağlayan yeryüzü bereketlendirilmiştir (el-A'râf 7/137; Fussılet 41/10). Yukarıdan inen bereketli su (Kāf 50/9) kadar yerden biten zeytin ağacı da mübarektir (en-Nûr 24/35). Öte yandan feyiz kaynağı olan Kur'an da mübarek bir kitap, mübarek bir öğüttür (el-En'âm 6/92; el-Enbiyâ 21/50; Sâd 38/29). Kur'an "mübarek bir gecede" indirilmiştir (ed-Duhân 44/3). Yeryüzünde ilk kurulan mâbed yani Kâbe mübarektir (Âl-i İmrân 3/96). Tûr ve Mescid-i Aksâ'nın çevresi, Hz. Nûh'un gemisinin karaya oturduğu yer gibi daha başka kutsal, bereketli ve mübarek yerler,

kutlu şehirler de vardır (el-Kasas 28/30; el-İsrâ 17/1; el-Mü'minûn 23/29; el-Enbiyâ 21/71, 81; Sebe 34/18). Hz. İbrâhim, İshak, Mûsâ ve Îsâ mübarek şahsiyetlerdir (es-Sâffât 37/113; Meryem 19/31; en-Neml 27/8). Yine Kur'an, evlere girildiğinde "Allah katından bereket, selâmet ve güzellik" dileyerek selâm vermeyi öğütlemektedir (en-Nûr 24/61). Muhtelif âyetlerde bereket gibi bürûk kökünden türemiş bulunan, "fâni oluş niteliklerinden münezzeh" anlamındaki "tebâreke" kelimesi Allah'a nisbet edilmiştir (bk. M. F. Abdülbâkī, el-Muʿcem, "tebâreke" md.).

Bereket kelimesi hadislerde de yaklaşık aynı mânaları ifade edecek şekilde kullanılmıştır. Meselâ bir hadiste yağmur "gökten inen bereket" olarak nitelendirilmektedir (Müsned, VI, 2, 5). Koyun beslemeyi öğütleyen ve onda bereket olduğunu bildiren hadisteki bereket "nema, çoğalma, bolluk" anlamına gelmektedir (İbn Mâce, "Ticârât", 69; Müsned, VI, 424). Bereketle ilgili başka bir hadisin meâli de şöyledir: "Sahura kalkın, çünkü onda bereket vardır" (Buhârî, "Ṣavm", 20; Müslim, "Ṣıyâm", 45; Tirmizî, "Ṣavm", 17). Bu hadisteki bereket "ilâhî hayır ve ihsan, feyiz ve bolluk" anlamında kullanılmış olmalıdır. Yine bir hadiste selâm vermenin berekete yol açtığı bildirilirken (el-Muvaṭṭaʾ, "Selâm", 2) bir önceki hadisteki anlamlar yanında selâm verenin mutluluk dileğinde bulunmuş olacağı anlatılmak istenmiştir. Bazı hadislerde kelime çoğul olarak da (berekât) geçer (bk. Buhârî, "Feżâʾilü'ṣ-ṣaḥâbe", 31, "Edeb", 62, "Tevḥîd", 5; Müslim, "Ṣalât", 56, 60, 62; Ebû Dâvûd, "Ṣalât", 178, 184). Diğer bir hadiste müslümanların Hz. Peygamber'e nasıl dua edecekleri şöyle açıklanmaktadır: "Allahım, salâtını, rahmetini ve berekâtını resullerinin efendisine ihsan et!" (İbn Mâce, "İḳāmetü'ṣ-ṣalât", 25). Bu son hadislerde "berekât" kelimesiyle nimet, ilâhî hayır ve ihsan, feyiz, saadet gibi anlamlar kastedilmiştir.

Bereketi konu edinen âyet ve hadislerin incelenmesinden anlaşılacağı üzere bu kavram insanların gerek dünyaya gerekse âhirete yönelik kazanç veya kayıplarını ilgilendirmektedir. Buna göre mümin her türlü hayrın, nimet, bereket ve bolluğun Allah'ın kullarına bir ikramı olduğuna inanır, dua, niyaz ve dileklerinde daima O'na yönelir, her şeyi O'ndan ister, her hayrı O'ndan bekler. Böylece iç dünyasında güven ve huzura kavuşur. Onun bu inancı davranışlarına da yansıyarak kâmil bir insan olmasını sağlar.

Müslüman Türkler'in dinî kültüründe bereket kavramının ayrı bir yeri vardır. Alışverişte satıcının "Allah bereket versin" demesi, yemek üzerine varanın "Bereketli olsun" temennisinde bulunması, darlık, kıtlık, kuraklık zamanlarında "Betbereket kesildi", "Bereket kalktı" şeklindeki ifadeler buna örnek olarak gösterilebilir. Öte yandan mübarek geceler, mübarek yerler gibi feyiz, bereket ve mânevî destek beklenen zaman ve yer telakkileri de mevcuttur. Tarikat mensupları arasında şeyhin verdiği armağanlar hayırlı, uğurlu ve bereketli sayılır. (İslam Ansiklopedisi)

BU AKŞAM HİNDİSTAN'DA

Hz. Süleyman'ın sarayına kuşluk vakti saf bir adam telaşla girer. Nöbetçilere, hayati bir mesele için Hz. Süleyman'la görüşeceğini söyler ve hemen huzura alınır. Hz. Süleyman (a.s) benzi sararmış, korkudan titreyen adama sorar:

"Hayrola ne var? Neden böyle korku içindesin? Derdin nedir? Söyle bana..."

Adam telaş içinde:

"Bu sabah karşıma Azrail (a.s) çıktı. Bana hışımla baktı ve hemen uzaklaştı. Anladım ki, benim canımı almaya kararlı..."

"Peki ne yapmamı istiyorsun?"

Adam yalvarır:

"Ey canlar koruyucusu, mazlumlar sığınağı Süleyman! Sen her şeye muktedirsin. Kurt, kuş, dağ, taş senin emrinde. Rüzgarına emret de beni buradan ta Hindistan'a iletsin. O zaman Azrail (a.s) belki beni bulamaz. Böylece canımı kurtarmış olurum. Medet senden!"

Hz. Süleyman, adamın haline acır. Rüzgârı çağırır ve:

"Bu adamı hemen al. Hindistan'a bırak!" emrini verir. Rüzgâr bu... Bir eser, bir kükrer. Adamı alır ve bir anda Hindistan'da uzak bir adaya götürür.

Öğleye doğru Hz. Süleyman, divanı toplayarak gelenlerle görüşmeye başlar. Bir de ne görsün, Azrail (a.s.) da topluluğun içine karışmış, divanda oturmaktadır. Hemen yanına çağırır:

"Ey Azrail! Bugün kuşluk vakti o adama neden hışımla baktın? Neden o zavallıyı korkuttun?" der. Azrail (a.s) cevap verir:

"Ey dünyanın ulu sultanı! Ben, o adama öfkeyle, hışımla bakmadım. Hayretle baktım. O yanlış anladı. Vehme kapıldı. Onu, burada görünce şaşırdım. Çünkü Allah (cc) bana emretmişti ki:

"Haydi git, bu akşam o adamın canını Hindistan'da al!"

"Ben de bu adamın yüz kanadı olsa, bu akşam Hindistan'da olamaz. Bu nasıl iştir, diye hayretlere düştüm. İşte ona bakışımın sebebi bu idi."[3]

---

[3] TOPBAŞ, Osman Nuri, Mesnevi Bahçesinden Bir Testi Su, Erkam Yayınları Altınoluk Dizisi 20, s. 150-151

İBRAHİM ETHEM HAZRETLERİ VE KÖLE

İbrahim Ethem Hazretleri azat etmek için bir köle almıştı. Köleye sordu.

- Adın nedir?
    - Ne diye çağırırsanız odur, efendim.
- Ne yemek istersin?
    - Ne verirsen onu yerim efendim.
- Ne iş yaparsın?
    - Ne emrederseniz onu yaparım; efendim…
- Ne arzu edersin?
    - Kölenin arzusu olur mu? Efendinin dileği kölenin arzusudur.

Bu cevaplar karşısında İbrahim Ethem Hz. Hüngür hüngür ağladı. Kendisine dedi: Be hey miskin kulluğu bu köleden öğren! sen hiç ömründe Allah'a karşı böyle kul olabildin mi?"

ÇOK KAFA YORMA…

HİKÂYE ŞÖYLEDİR

Bir gün ormanda araştırma yapan

Fizikçi,

Matematikçi,

Kimyacı, Jeolog ve Antropolog yağmura yakalanmışlar…

Hemen yakınlarındaki bir orman evine giderek yardım istemişler…

Ev sahibi misafirlerini güzel karşılayarak ikram hazırlamak için mutfağa geçmiş…

Bu sırada ekiptekilerin gözüne evdeki soba borusu takılmış…

Soba yerden bir metre kadar yukarı konularak, altına taşlarla destek yapılmış.

Bunu gören ekiptekiler bu konuda kafa yormaya ve yorumlamaya başlamışlar…

…

Kimyacı…; Adam sobayı yükselterek aktivasyon enerjisini düşürmüş, böylece daha kolay yakmayı amaçlamış" der…

…

Fizikçi…; "Adam sobayı yükselterek konveksiyon yoluyla odanın daha kısa sürede ısınmasını sağlamak istemiş" diye yorumlar…

…

Jeolog…; "Tektonik hareketlilik bölgesi olduğundan sobanın taşların üzerine yıkılmasını sağlayarak yangın ihtimalini azaltmayı amaçlamış." der…

…

Matematikçi…! "Sobayı odanın geometrik merkezine kurmuş, böylece odanın düzgün bir şekilde ısınmasını sağlamış." derken…

…

Antropolog…! "Adam ilkel topluluklarda görülen ateşe tapmanın daha soyut biçimi olan ateşe saygı nedeniyle sobayı yukarıya kurmuş" diye değerlendirir…

…

Bizimkiler aralarında böyle konuşurken, orman köylüsü içeri girer ve hep birlikte ona sobanın böyle yukarıda olmasının nedenini sorarlar…

…

Adamdan çok manidar bir cevap gelir…!!!

– Boru yetmedi…;

Demem o ki…; Herkesin ne yapmaya çalıştığına kafa yormayın, bazen sadece boru yetmez…!!!

HZ. ÂDEM VE HZ. HAVVAN’IN CENNTTEN ÇIKARILMA HADİSESİ

İnsanın aklını meşgul eden ve zihnini yoran hâdiselerden birisi de, Hz. Âdem (as.)'in cennetten çıkarılışı, dünyaya gönderilişi ve bu hadiseye de şeytanın sebep oluşudur. Bazı kimselerin aklına şöyle bir sual gelmektedir: “Eğer şeytan olmasaydı, Hz. Âdem cennette kalacak ve biz de orada mı bulunacaktık?”

Bu konunun izahında, Cenab-ı Hakk'ın, Hz. Âdem'i yaratmazdan önce meleklerle olan konuşmasına dikkat edelim. Bakara Suresi’nde şöyle anlatılmaktadır:

“Hani, Rabbin meleklere, 'Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım.' dedi. Onlar, 'Bizler hamdinle sana tesbih ve seni takdis edip dururken, yeryüzünde fesat çıkaracak, orada kan dökecek insanı mı halife kılıyorsun?' dediler. Allah da onlara, 'Sizin bilemeyeceğinizi herhalde ben bilirim.' dedi.” (Bakara, 2/30)

Bu ayette buyurulduğu gibi, Cenab-ı Hak daha Hz. Âdem (as)'i yaratmadan önce, insan nevini yeryüzünde var edeceğini haber vermektedir. Yani insanların cennette değil de dünyada yaşayacaklarını bildirmektedir. Şeytanın Hz. Âdem (as)'i aldatması, insanın dünyaya gönderilmesine sadece bir sebep olmuştur.

Diğer taraftan, meleklerden farklı olarak insana nefis ve şehevî hisler verilmiştir. Bu hislerin tezahürü ve terbiyesi için insanların dünyaya gönderilmesi, onlara bazı mükellefiyetlerin verilmesi ve bir imtihana tâbi tutulmaları elzemdi. Ta ki, insan bu imtihan ve tecrübe neticesinde ya cennete layık bir kıymet alsın yahut cehenneme ehil olacak bir vaziyete girsin.

Kuran'da geçen kelimelerin hangi mânâda kullanıldığı çok mühimdir. Peygamberlerin masum olduğu düşünülürse, bunun kesinlikle bir isyan olmadığı açıkça anlaşılır.

Nitekim bundan önceki ayetlerde hadise anlatılırken Hz. Âdem (as)'in bu sözü unuttuğu belirtilir:

"Doğrusu bundan önce Âdem'e (bu ağaçtan yeme diye) emrettik, fakat unuttu ve biz onda bir azim (bir kararlılık) bulmadık." (Tâhâ, 20/115)

Demek Hz. Âdem (as)'in bu davranışı Allah'ın emrine karşı gelmek değildir. Bu nedenle ayeti isyan olarak değil de şöyle anlamak mümkündür:

"Bunun üzerine ikisi de o ağaçtan yediler. Hemen ayıp yerleri kendilerine açılıp görünüverdi. Ve üzerlerine cennet yaprağından örtüp yamamaya başladılar. Âdem Rabb'inin emrinden çıktı da şaşırdı." (Tâhâ, 20/121)

Cennet nimetlerinden birisi de orada "tuvalete gitme" gibi bir ihtiyacın mevcut olmadığıdır. (Bk. Müslim, Cennet: 15.) Cennette yenip içilen şeylerin müzahrafatı olmadığından Hz. Âdem ve Hz.Havva, cennette büyük ve küçük abdest yapmıyorlardı. Avret mahalleri elbise veya bir nurla kendilerinden gizlenmişti. (Tefsîr-i Kebir, 14:49; Hak Dini Kur'ân Dili, 3:2140.) Yasak ağacın meyvelerinden

yemeleri, avret yerlerinin açılmasına, küçük ve büyük abdest gibi eza verecek şeylere sebep olacağı için, Cenab-ı Hak o ağaçtan yemelerini men etmişti. (Hülasatül-Beyan ,2:4748.) Nitekim yasak ağacın meyvelerini yedikleri anda, daha önce hiç görmedikleri avret yerleri açılıverdi. O yerlerin açılması uygun olmadığı için, yaprakla örtünmeye başladılar. (A'raf, 7/22)

Hz. Âdem (as)'in yasak ağacın meyvesinden yiyerek cennetten çıkarılmasında, kaderin hissesini unutmamak gerekir. Çünkü Cenab-ı Hakk'ın insanı yaratmasındaki hikmetin ve gayenin tahakkuku Hz. Âdem ve Havva'nın cennetten yeryüzüne inmesiyle mümkün olmuştur.

Ebu'l-Hasen-i Şâzelî, Hz. Âdem'in zellesi hakkında şöyle der:

"Ne hikmetli bir günah ki, kıyamete kadar gelecek insanlara tövbenin meşru kılınmasına sebep olmuştur." (Risale-i Hamidiye, s. 611.)

Hz. Yunus'un (as) Zellesine Gelince:

Hz. Yunus (as) peygamberlikle vazifelendirildikten sonra, kavmini imana davet etmeye başladı. Otuz üç yıl gibi uzun bir müddet tebliğde bulunduğu halde, yine kavmi üzerinde bir tesir vücuda gelmemişti. Bu durum Yunus Aleyhisselamın canını sıktı. Bu sıkıntıdan kurtulmak ümidiyle, Cenab-ı Hakk'ın izni olmadan kavmini bırakıp ayrıldı. Bir peygamber, Rabbinden izin almadan bulunduğu yerden ayrılamazdı. Hz. Yunus (as) bu hareketiyle efendisinden kaçmış bir köle durumuna düşmüştü. (Hülâsatü'l-Beyan, 2: 4748.)

Ancak Hz. Yunus'un (as) bu hareketi vazifeden kaçış veya vazifeyi verene karşı bir isyan manasında anlaşılmamalıdır. Yunus (as) sadece ilahi davete uymayan halktan uzaklaşmıştır. Bu hareket peygamberlerin dışındaki insanlar için hata sayılmaz. Peygamber için de azabı gerektirecek bir günah değildir.

Bununla beraber, Cenab-ı Hak, zor şartlar altında kalsa da Hz. Yunus (as) gibi davranmamasını Peygamberimize (asm) tavsiye etmiş ve şöyle buyurmuştur:

"Ey Muhammed! Sen Rabbinin hükmüne kadar sabret. Balık sahibi Yunus gibi olma."(Kalem, 68/48)

Evet, peygamberlerin "zelle"lerine günah nazarıyla bakmamak gerekir. Çünkü günah azabı gerektiren bir şeydir. Peygamberler ise zellelerinden dolayı herhangi bir cezaya uğramayacaklardır.[4]

[4] https://sorularlarisale.com/hz-adem-ve-hz-havva-yapmis-olduklari-bir-hatadan-dolayi-cennetten-kovuldular-halbuki-peygamberlerin-gunah-islemedikleri#:~:text=Hz.%20%C3%82dem%20(as)'in%20yasak%20a%C4%9Fac%C4%B1n%20meyvesinden%20yiyerek%20cennetten,cennetten%20yery%C3%BCz%C3%BCne%20inmesiyle%20m%C3%BCmk%C3%BCn%20olmu%C5%9Ftur.

BİR GÜN YERE BİR DAMLA BAL DÜŞTÜ

Küçük bir karınca geldi, balın tadına baktı ve gitti...

Bal hoşuna gitmişti…

Bir zaman sonra tekrar geldi, biraz daha yedi...

Gitmek istedi ama bal lezzetli gelmişti...

Bir türlü bırakamadı…

Kendini balın lezzetine kaptırdı ve bal damlasının içine girdi…

Ancak çıkmak isteyince buna güç yetiremedi…

Debelendikçe daha da battı ve balın içinde can verdi…

Karınca biraz bal ile yetinseydi elbette ölmeyecekti...

Derler ki:

“Dünya büyük bir bal damlasıdır...

Kim ondan yetecek kadarıyla yararlanırsa kurtulur...

Kim de ona dalarsa, karınca misali battıkça batar ve helak olur...”

NASRETTİN HOCA PAZARDA

İki üç sokak ileride oturan, az buçuk tanıdığı bir kadın gelmiş ve hocaya sormuş:

- "Hoca zeytinlerin iyi mi?"

Hoca cevap vermiş:

- "Zeytinlerim çok iyi, istersen tadına bak."

Kadın demiş:

- "Tadamam ben bugün oruçluyum."

Hoca da demiş:

- "Madem oruçlusun zeytini al git, parasını sonra verirsin."

Tam bu sırada, Hocanın aklına, Ramazan Ayında olmadıkları gelmiş ve kadına sormuş:

- "Tuttuğun oruç ne orucu ki?"

Kadın cevap vermiş:

- "Üç sene önceden borcum vardı da onları tutuyorum."

Bunun üzerine Hoca zeytinleri vermekten vazgeçmiş.

Kadın merak içinde sormuş:

- "Biraz önce zeytinleri al git dedin, ne oldu da vazgeçtin Hoca?"

Hoca cevap vermiş:

- Git bacım git. Allah'a olan borcunu üç senede veriyorsan, kim bilir bizim borcu ne zaman getirirsin."

KERPİCİN ETKİSİ

Bir inkârcı, alimin birine şu üç soruyu sorar:
1- Allah varsa bana göster.
2- Her işi Allah yaratıyor da neden suçlu ceza görür?
3- Şeytan ateşten yaratıldığı halde ona cehennem ateşi nasıl etki yapabilir?

Alim bu soruları soğukkanlılıkla dinler. Sonra da yerden bir kerpiç parçası alıp inkarcının başına vurur. Başı yarılan inkârcı soluğu mahkemede alır. Hakim, alime sorar:

- Bunun başına kerpiç vurmuşsun öyle mi?
- Bana üç soru sormuştu, ben sorularına karşılık kerpici vurdum.
- Nasıl?
- Anlatayım. Allah varsa bana göster demişti. Başının ağrıdığını iddia ediyorsa göstersin.

İkinci olarak da her şeyi Allah yaratıyorsa suçlu neden ceza görsün dedi. Madem ki niçin beni mahkemeye veriyor.

Üçüncü olarak da ateşten yaratılan şeytana cehennem ateşi nasıl etki yapar diye sordu. Cevabını aldı. Topraktan yaratılan kendisine, yine topraktan olan kerpiç nasıl etki yapıyor?

Bu cevaplardan sonra alim beraat eder.[5]

[5] GÜRAN, Kemal, Kendi Kendine Kur'an Okulu, Akit Gazetesi Yayını, s. 215

BİR GÜN EFENDİMİZ HZ. ALİ'YE SORAR …

-Ya Ali Allah ı seviyor musun?

-Evet Ya Resulullah

-Peki Beni seviyor musun?

-Evet Ya Resulullah

-Peki Anne babanı seviyor musun?

-Evet ya Resulullah

-Peki çocuklarını seviyor musun?

-Evet ya Resulullah

-Peki bunların hepsini bir kalpte nasıl yapıyorsun? diye sorunca, Hz. Ali bu beklemediği soru karşısında şaşırmış ve cevap verememişti. Bunu düşünmem gerek diyerek oradan ayrılmıştı…

Hz. Ali düşünceli bir şekilde dolaşırken eşi Hz. Fatıma eşinin düşünceli olduğunu fark edince kendisine sorar:

‚Nedir bu hal ya Ali der. "Eğer bu düşünceliliğin dünyevi kaygılardan dolayı ise sana yakışmaz bırak gitsin. Yok bu halin Rahman i kaygılardan dolayı ise anlat birlikte çözüm bulmaya çalışalım" der.

Hz. Ali, efendimizle geçen diyaloğu bir bir Hz. Fatıma ya anlatır. Hz. Fatıma durumu öğrenince tebessüm eder ve Hz. Ali ye der ki:

„Git babama ve de ki:

Kişi Allah ı aklı ve ruhuyla sever…

Peygamberimizi kalbiyle sever…

Anne babasını saygısıyla sever…

Eşini nefsiyle sever…

Çocuklarını şefkatiyle sever…

Hz. Ali aldığı bu cevap karşısında memnun olur ve hemen Peygamberimizin yanına gelir. Hz. Fatıma dan öğrendiklerini Peygamber efendimize anlatır.

Efendimiz cevabı alınca tebessüm eder ve der ki:

Ya Ali bu bana getirdiğin bir güldür ve o gül nübüvvet ağacından koparılmıştır…

KOCA KARI İLE HZ. ÖMER

Okuyacağınız hikâyeyi bize sahabelerin içinde en çok sayıda hadis rivayet etmiş olan İbn-i Abbas anlatmaktadır.

Karanlık bir geceydi; soğuk ve dondurucu bir kış gecesi. Ayaz insanın iliklerine işliyordu. Halife Hz. Ömer'i görüp onunla biraz konuşmak üzere evden çıktım. Her taraf ıssız ve sessiz, bütün şehir uykularının en derin rüyalarında soluyor olmalı. Sokaklarda in cin top oynuyor.

Yolumun ortalarına doğru önümde insan olduğunu tahmin ettiğim bir karaltı belirdi. Biraz daha yaklaşınca gerçekten insan olduğunu gördüm. Karşımdaki de verdiğim selamı almak üzere başını kaldırıp yüzünü bana çevirince hayretten şaşakaldım. Çünkü önümde benim ziyaretine koyulduğum Hz. Ömer'den başkası değildi. Gecenin bu saatinde herkes sıcak yatağında mışıl mışıl uyurken koca bir halifenin yapayalnız sokaklarda dolaşmasını bir sebebe bağlayamıyordum.

Üstelik bu dondurucu kış gecesinde. Merakımı yenemeyerek, hemen söze başladım; "gecenin bu saatinde yapayalnız niçin dolaşıyorsun?"

Hz. Ömer (r.a) bana sokularak koluma girdi ve işin yoksa beraber yürüyelim diye teklif etti; "hem sana yürürken niçin yalnız başıma gezintiye çıktığımı da anlatırım" diye ilave etti. Ben "zaten sana geliyordum; biraz görüşür, sohbet ederiz diye düşünmüştüm. Madem ki böyle oldu; gezinirken konuşuruz." cevabını verdim.

İkimiz birlikte yola koyulmuştuk; benim içim içime sığmıyor, neredeyse meraktan çatlıyordum. Bir aralık soru soran gözlerimi Halife'nin yüzüne diktim; haydi söze başla, anlat bakalım niçin ayazlı bir gecenin bu saatinde tek başına sokaklarda dolaştığını" demek istiyorum.

Halife Hz. Ömer'de zapt edilmez merakımı anlamıştı. Ama başka meselelerden konuşuyor, fakat bir türlü gecenin bu saatinde niçin dolaşmakta olduğuna lafı getirmiyordu. Birlikte gezinirken her evin kapısı önünde epeyce bir müddet dikiliyor, kulağını kapıya dayayarak içerisini dinliyordu.

Evlerin kapılarında dikilip içerden bir ses geliyor mu, gelmiyor mu, diye dinleye dinleye sokak sokak Mekke mahallelerini dolaştık. Hiçbir tarafta çıt yoktu, herkes bölünmez uykularının salıncağında soluyordu. Belki de şu koca şehirde gecenin bu saatinde Halife Hz. ömer (r.a) ile benden başka uyanık olan tek kişi yoktu.

Yavaş yavaş Hz. Ömer'in neden gezintiye çıktığını anlar gibi oluyordum. Anlaşılan şehir halkından herhangi birisinin bir derdi, bir sıkıntısı yüzünden uykusuz kalıp kalmadığını yakalamak istiyordu. Bu yüzden sokak köpeklerine kadar şehrin bütün canlıları sıcak yuvalarında uyurken Müslümanların reisi sıfatı ile Hz. Ömer (r.a.) onlara bekçilik ediyor; onların rahatı için uykuyu kendine haram ederek sokak sokak bu ayazda dolaşıyordu.

Bütün mahalleleri kapı kapı dolaşınca şehrin dışına çıktık. Sağda solda tek tük çadırlar vardı. Onların da kapıları önünde durup ağlama sızlama var mı diye içeriyi dinledikten sonra yolun en ucundaki bir çadıra sıra geldi.

Diğerlerinde olduğu gibi bu çadırın kapısında da dikilerek içeriyi dinledik; birbirine karışmış durumdan ağlayan çocuk sesleri geliyordu.

Epeyce dinledikten sonra Hz. Ömer (r.a.) kapıyı vurup selamla birlikte içeriye daldı. Evin içi karmakarışıktı. Durmadan ağlayan çocukların gözleri şişmiş; yüzleri akan yaşların çizgileri ile benek benek kararmıştı. Yaşlıca bir kadın ocağın başına oturmuş hem ateşin üzerinde kaynayan tencereyi karıştırıyor hem de halsizlikten dizinin dibine serilen minicik yavruları susturmaya çalışıyordu. Kadın da bitkin ve halsiz görünüyordu. Bu haline rağmen Hz. Ömer'in (r.a.) selamına gülümser olmasına çalıştığı bir çehre ile aldı. Anlaşılan evine gelenin Halife Ömer olduğunu bilmiyordu. Kim bilir Halife'yi tanımıyordu bile. Zaten gecenin bu ilerlemiş saatinde şehir dışındaki bir çadırın kapısını Halife'nin çalacağını kim düşünebilirdi.

Hz. Ömer (ra.) kendini tanıtamadan tatlı bir dille kadına sordu "valide bu yavrular niye böyle durmadan ağlıyor?" Kadın içini çekerek kısaca "iki günden beri açtılar da ondan" diye cevap verdi. Hz. Ömer (r.a.), "peki niye önlerine yemek koymuyorsun?" diye soracak oldu hıçkırıklar birden kadının boğazına düğümlendi. Durmadan akmaya başlayan gözyaşları arasında bize içini dökmek üzere söze başladı.

"Oğlum" dedi Halife Ömer'e "sen şu ateşte kaynayanı yemek mi pişiyor sandın; ne gezer!.. Yavruları avutabilmek için çakıl koydum tencereye; durmadan kaynatıyorum. Pişirecek hiçbir şey yok. Bu gördüğün yavrular benim, anasız babasız yetim torunlarımdır. Oğlum, kocam ve kardeşlerimin her biri bir muharebede şehit düştüler. Evin geçimini temin edecek bir erkeğim yok. Ben de hem yaşlı ve hem de kadın halimle halim kalmadı. İşte böyle aç ve perişan kaldık.

Soylu bir aileden varlık için büyümüş ve yokluk nedir hiç bilmemiş bir kızı olduğum için kimseye gidip halimi anlatmaya, el açıp bir şeyler dilenmeye de yüzüm tutmuyor. Her şeyi bilen yüce Allah (c.c.) bir sebebini yaratıp rızkımızı gönderinceye kadar böyle ağlayıp beklemekten başka çaremiz yok."

Hz. Ömer (r.a.) kadın dinlerken yanmakta olan bir mumu gibi eriyor, yüzü renkten renge giriyordu. Kadının sözünü bölerek üzgün bir sesle "valide, şehirde oturan Müslümanların emirine, Halife Ömer'e neden başvurup durumunu anlatmıyorsun?" diyebildi. O ana kadar kesintisiz olarak gözyaşı döken kadının derin üzüntüsü yerini anlatılmaz bir kin ve kızgınlığa bıraktı. Hiddetten kararan bakışlarını Halifeye dikerek şu sözleri söyledi.

"Dilerim ki o Halife Ömer daha dünyada iken bulsun Ahirette de elim yakasından kopmasın." Hz. Ömer (r.a.) kekeleye kekeleye "Niçin Ömer'e böyle beddua ediyorsun valide! Onun bu işte günahı nedir?" dedi. Kadın aynı kızgınlıkla bu sözlerin cevabını yetiştirdi: "evladım!.. Ben şu ihtiyar halimle iki günden beri gece gündüz demeyip yetim avuturken o nasıl rahat yatağında uyuyabilir? O, Müslümanların reisi, baş bekçisi değil mi? Bizler evvela Allah'a sonra do onun eline emanetiz. Gelip de benim halimi nasıl sormaz. Müslümanların reisi olmayı böyle kolay mı sanıyor!.."

Hz. Ömer (r.a.) yavaş yavaş dolmaya başlayan göz pınarlarını kadından saklayarak "valide haklısın, doğru söylüyorsun; ama zavallı Halife'nin işi bir iki değil ki. Kim bilir başını kaşıyacak kadar bile boş zamanı yoktur. Hem sen gidip derdini anlatmadıktan sonra o senin halini bilmez ki, diye kadının öfkesini dindirmeye çalıştı. Fakat kadın aynı kızgınlıkla sözlerine devam etti.

"Madem ki dertlilerin derdini zamanında haber alıp çaresine koşmayacaktı, zamanında niye Halife olmayı, Müslümanların başına geçmeyi kabul etti? Böyle çürük bir mazereti hiç dinler miyim ben? Zavallının işi

çokmuş!.. Nedir işi yine savaş mı? Yanında inleyenlerin sesine kulak vermez. Şehrinde açlıkla pençeleşen yavrular yaşıyor.

Halife bunlara göz yumarak uzak diyarlardaki şehirlere gaza, gaza diyerek asker yürütmekle; gencecik delikanlılarımızın kanını yabancı topraklara akıtarak kadınları bırakmayı marifet mi sanıyor? Benim babam, amcam, dayım ve gencecik oğlum hep onun ordularında şehit düşmedi mi? Şimdi kim bilir yine nice kadın ve çocukları kocasız ve babasız bırakıp, aç ve çıplak bir sefaletin kucağına atacak. Böyle dertlerimize yeni dertler eklesin diye mi biz onu başımıza geçirdik?"

Tam bu sırada çocuklar sözleşmişler gibi hep bir ağızdan yanık sesleri ile ağlaşmaya başladılar. Çocukların bastıran çığlıkları kadının öfkesini bir kat daha arttırdı. Ellerini havaya kaldırarak ve sesinin çıktığı kadar bağırarak sözlerine şöyle devam etti:

"Bu evdeki canlıların göğüslerinden boşalarak yükselen inilti ve çığlıkları şimşek ve yıldırım eyleyerek Ömer kulunun başına yağdırmasını dilerim. O varsın dul bir kadınla yetim yavruların beddualarını yağmur sansın. Tez elden ona gönlümün dilediği bir bela ver de kıvranırken bizim neler çektiğimizi anlasın. Sen işini bilirsin, yüce Yaratanımız."

Hz. Ömer (ra.) artık dayanamadı. Dolu dolu olan pınarlarından yaşlar damlamaya başladı. Herkesin durmadan gözyaşı döktüğü bu kederli evde, gözyaşlarını görmelerini istemediği için yüzünü herkesten saklamaya çalışıyordu. Artık orada oturamazdı. Hemencecik yerinden doğruldu. Bitkin bir sesle "valide haklısın sen yine avut çocuklarını ben hemen dönerim" diyerek kapıya doğruldu. Arkasından ben de yürüdüm. Dışarıya çıkınca derin bir soluk çekti ciğerlerine. Kelimenin en geniş manası ile üzgün ve bitkin idi. Yol boyunca ağzından tek kelime çıkmadı. Var gücünü kullanarak hızla yol almaya çalışıyordu. Ona yetişmekte güçlük çekiyordum. Doğruca devlet hazinesine vardık. Halife, bir un çuvalı seçerek bir yana koydu. Benim elime de bir yağ kabı tutuşturdu.

Vakit geçirmeden koca un çuvalını sırtlanmaya koyuldu. Gözlerime inanamıyordum. Evet bu İslam Devletinin koca reisi un çuvalını sırtına almak üzere idi. Hemen yanına sokuldum; "aman ey müminlerin emiri!.. Ne yapıyorsun? Bari müsaade ver de çuvalı ben sırtıma alayım." Hz Ömer (r.a.) hemen sözümü keserek belki bir saatten beri ilk defa ağzını açıp şu sözleri söyledi. "hayır, ey İbn-i Abbas, sevgili dostum!... Değil yorgunluktan yere yığılsam, ölsem bile bırak; yükünü de kendi sırtında götürsün. Bu dünyada yüküne yardım etmek isteyecek öz dostlar bulabilir, fakat her koyunun kendi bacağından asılacağı Ahiret gününde kimse O'nun cezasını paylaşmayacaktır.

Kadın doğru söylemişti. Ya vakti ile Hilafeti yüklenmemeliydim. Yüklendiğime göre idarem altındaki tek tek her ferdin huzur ve emniyetini düşünmek zorundayım."

Sevgili dostum, Dicle kenarında otlayan bir koyunu kurt kapsa ilahi adalet onu Ömer'den sorar. Şu yaşlı kadın kimsesiz ve avuttuğu yavrular kimsesiz kalır; sorumlusu Ömer'dir. Bakımsızlık ve sefaletten bir ev çökse vebali Ömer'in omuzlarındadır. Talihsizlik neticesinde yere bir tek damla kan aksa o kan damlası coşkun bir derya olup dalgaları ile Ömer'i yutar. Kırgın gönüllerin öfke şimşekleri Ömer'in başına boşalır. Bütün matemlerin gözü göze göstermez dumanlarında boğulacak olan da Ömer'den başkası değildir.

Ömer her derdin devası, her dileğin büyük kapısı ve her lanetin ana ana hedefidir. Yüce Allah'ım aciz bir kul bu kadar ağır ve çeşitli mesuliyet yükünün altından nasıl kalkabilir? Ey Ömer, bu kadar yükün altına girmeyi nasıl kabul edebildin vakti ile...

Sözünü bölüp bir parça kederini dindirmek istedim ve dedim ki; "o kadar da üzme kendini, ey müminlerin emiri... Halifelik yükünü sen üzerine almasan kim bu vazifeyi senin kadar titizlikle yüklenebilirdi. Sen de bütün üstün meziyet ve kabiliyetlerine rağmen nihayet bir insansın. Her yerde vakit geçirmeden kendini gösteren ve yanılmaksızın kılı kırk yaran ilahi adalete ulaşamazsın. Kullara verilen bütün merhametler bir araya getirilerek temiz gönlüne dolsa bile bütün varlıkları kanatları altına alan yaygın ilahi esirgeyicilikle yarışamazsın.

Ey iyi yürekli Halife!... Sen şüphesiz ki bir melek değilsin, ama adalet ve merhamet kervanının ön safındaki elinde bayrak tutanlardansın. Senin bu erişilmez adaletine kıyamet günü hem yer hem gök hem de şu sırtındaki un çuvalı aynı zamanda da ben şahitlik edeceğiz. Şüphesiz ki en büyük şahidin de karanlık gecede kara taş üzerindeki siyah karıncaya kadar her şeyi bilen yüce Allah'ın bizzat kendisidir ne mutlu sana ki fani hayatını böylesine ölmez değerlerin sahibi olmak uğruna harcıyorsun. Ne mutlu biz Müslümanlara ki dünyanın başka milletlerini, padişah diye kan içen canavarlar idare ederken, senin gibi ipek yürekli ve geniş görüşlü bir reisin şanlı adalet bayrağı altında gölgelenmenin tükenmez zevkini tadıyor ve bütün dünyaya karşı seninle haklı bir iftihar duyuyoruz."

Bu sözlerim galiba Halife'nin üzgün gönlüne biraz neş'e vermişti. Ağır çuval yükü altında iki büklüm olmuş bedenine rağmen son gücünü kullanarak yokuşu soluk soluğa çıkıyordu. Damarlarındaki kanı bile donduracak kadar keskin ayaza rağmen alnından ve yüzünden akıp heybetli göğsüne süzülen terlere aldırmıyordu bile.

Nihayet koca karının çadırına vardı ki nefes nefese içeri girip çuvalı yere bıraktı ve aynı zamanda kendisi de yere serildi; iyice bitmiş, takatinin son damlalarını kullanarak çadıra girebilmişti. Kısa bir dinlenmeden sonra askınlar gibi silkinerek yerinden doğruldu; tencerede kaynamakta olan çakılları boşalttı. Yerine benim taşıdığım kaptan yağ koydu. Sonra eriyen yağa sırtında getirdiği çuvaldan kendi eli ile un koyarak pişirmeye koyuldu.

Sönen ateşi kadından çalı çırpı isteyerek kendisi tutuşturdu. Böylece pişirdiği yemeği ayazda çabucak soğutarak yine kendi eli ile kurduğu sofraya koydu.

Daha sonra anne ve baba şefkatini bile gölgede bırakacak gülümseyen bir yüz ve bal gibi bir sesle iki günden beri boğazlarından aşağıya tek lokma geçirmemiş olan öksüz yavruları yemeğe oturttu; eli tutmayanlara kendi eli ile yemek verdi.

Günlerden beri kara yaslara gömülmüş olan çadırı bir anda sıcak bir sevincin ışıkları aydınlatmıştı. Ağlamalar susmuş, yaşlar kurumuş; öfke dinmişti. Öksüz yavruların gözleri sevinçten ışıl ışıl parlıyordu. Yaşlı kadıncağız Hz. Ömer (r.a.) sırtında un çuvalı ile içeriye girdiği andan beri şaşkınlıktan sanki dilini yutmuştu, ağzından tek bir kelime bile çıkmadı.

Fakat karnı doyan öksüz torunlarının neşesi odayı sarınca ağır bir uykudan uyanır gibi silkindi; toplandı ve sevinç gözyaşları içinde kim olduğunu hala bilmediği Halifeye şu sözleri söyledi. "Dilerim ki yüce Allah

(c.c.) tez elden seni Hz. Ömer'in Halifelik makamına oturtsun. Oraya Ömer'den çok sen yakışırsın."

Yaşlı kadının o karşısındakini tanımadığı için söylediği bu sözlere içinden güldüm; yan gözle Ulu Halife'yi aradım, bu akşam belki ilk defa bu sözler üzerine O da aydınlık bir çehre ile gülüyordu.

Bana yaklaşıp gidelim artık diye işaret ettikten sonra kadına döndü; "Valideciğim... Sen yarın erkenden Halifelik makamına gel; beni orada bul da sana emekli ve yetim maaşı bağlatayım. Şimdilik hoşça kal" dedikten sonra birlikte dışarı çıktı gün ağarmıştı. Müezzinin bütün müminleri sabah namazına çağıracak olan gür sesi nerdeyse ortalığı çınlatacaktı. Ulu halife uykusuz kalarak ve terler dökerek vazifesini yapmış insanların gönül huzuru içinde rahattı.

Bana gelince uykusuz gecemden fazlası ile memnundum. Çok şeyler görmüş, çok şeyler işitmiştim ve çok şeyleri öğrenmiştim. Gördüklerim, işittiklerim ve öğrendiklerim bende ömür boyunca tazelik ve canlılığını yitirmeyecek izler bırakmıştı. Ümit dolu sevinçler içinde Allah Resulü'nün şu sözlerini hatırladım. "Sahabelerimin her biri tek tek gökteki yıldızlar gibidir. Hangisinin peşinden giderseniz hidayetin yolunu bulursunuz." "Ey yüce Allah Resulü!.. dedim içimden" "senin Halifen Ömer'i gördün de mi söyledin bu altın sözleri!

O gün kadın, öğleye doğru Halifelik makamına geldi. Ulu Halife zaten daha önce işini maaşa bağlanması için gereken kimselere derhal emir vermişti. Kadın Hz. Ömer'i tanımıştı ama şaşkınlıktan dona kaldığı için dilini döndürüp hiçbir şey söylemiyordu. Ulu Halife onu saygı ile karşılayıp bir yere oturttuktan sonra şöyle dedi:

"Valideceğim!.. İşin oldu bundan sonra hem kendi adına ve hem de şehit yavrusu öksüz torunlarının her ay emekli maaşını alacaksın. Al bakalım şu ilk maaşın" diyerek bir gümüş kesesini kadına uzattı ve "Artık Ömer'i affediyor O'na ettiğin beddualar geri alıp hakkını bağışlıyorsun değil mi" diye sözlerini bağladı.

Akşamdan beri olup bitenleri tümünü iyice anlayan kadın gayet ciddi bir ifade ile Halife'ye şu son cevabı verdi; "işte böyle göster adaletini eline bakan bütün Müslümanlara karşı."[6]

[6] Ermişlerden Osman Efendi, *Seçme Dini Hikayeler*, Seda Yayınları, İstanbul 2000, s. 143-158

HAYAT DEDİĞİN

Geçmiş vakitlerin birinde alimin biri, boğazın öbür yakasına geçmek için bir sandalcının yanına gelerek ona sorar:

– Karşıya geçirmek için ne kadar para alıyorsun?

– Garşuya bir liraya geçürüm efendü.

Alim, sandalcının bu bozuk Türkçe ile verdiği cevabı beğenmez.

– Bu ne biçim konuşma böyle? Yoksa sen dilbilgisi bilmiyor musun?

– Yok ağam, güççükken haytalık ettük, okuyamaduk!

– Tüh, yazık sana! Desene gitti hayatın dörtte biri!

Bir müddet gittikten sonra dil alimi tekrar sorar:

– Allah bilir şimdi sen, matematik de bilmezsin!

– Yok beğüm! Onu da bilmem! Dedik ya, güççükken haylazluktan okula gidemedük!

– Tüh yazık, yazık! Hayatının dörtte biri daha boşa gitti!

Bir müddet daha yol aldıktan sonra alim, tekrar sorar:

– Sakın fizik ve kimya okumadum deme!

– Belki hayatımın dörtte birü daha boşa getti; ama o dediklerini de bilmem efendü, vaktinde öğrenemedük işte!

– İyi de sandalcı! Dilbilgisi bilmezsin; matematik, fizik ve kimya da bilmezsin; sen ne diye yaşarsın?

Bu arada hava bozulmaktadır. Sandalcı büyük bir fırtınanın geleceğini anlar. Alime sorar:

– Efendü, yüzme bilüsünüz deel mi?

Dil alimi, sandalcının bu sorusundan endişeye düşer, bir korkudur başlar. Sandalcıya yalvaran gözlerle cevap verir:

– Sandalcı ağa! Ben yüzme bilmiyorum!

Çocukluktan beri o ilmi öğren, bu ilmi öğren derken yüzme öğrenmeye fırsat bulamadım.

– Aha! N’apcan şimdi! Şimdiden başla dua etmeye! Çünkü gittü hayatunun dörtte dördü!

Bildikleriyle övünen insan, bilmediklerinden dolayı dövünmeyi de hak eder.

HZ. SÜLEYMAN VE YARALI KUŞ KISSASI

Bir gün yaralı bir kuş Hazreti Süleyman (a.s.)'a gelerek, kanadını bir dervişin kırdığını söyler.

Hazreti Süleyman, dervişi hemen huzuruna çağırtır.

Ve ona sorar;

"Bu kuş senden şikâyetçi, neden kanadını kırdın?"

Derviş kendini savunur;

"Sultanım, ben bu kuşu avlamak istedim. Önce kaçmadı, yanına kadar gittim, yine kaçmadı. Ben de bana teslim olacağını düşünerek üzerine atladım. Tam yakalayacağım sırada kaçmaya çalıştı, o esnada kanadı kırıldı."

Bunun üzerine Hazreti Süleyman kuşa döner ve der ki;

"Bak, bu adam da haklı. Sen niye kaçmadın? O sana sinsice yaklaşmamış. Sen hakkını savunabilirdin. Şimdi kolum kanadım kırıldı diye şikâyet ediyorsun?"

Kuş kendini savunur.

"Efendim ben onu derviş kıyafetinde gördüğüm için kaçmadım. Avcı olsaydı hemen kaçardım. Derviş olmuş birinden bana zarar gelmez, bunlar Allah'tan korkarlar diye düşündüm ve kaçmadım."

Hazreti Süleyman bu savunmayı doğru bulur ve kısasın yerine getirilmesini ister.

"Kuş haklı, hemen dervişin kolunu kırın" diye emreder.

Kuş o anda;

"Efendim, sakın öyle bir şey yaptırmayın" diyerek öne atılır.

"Neden" diye sorar Hazreti Süleyman.

Kuş sebebini şöyle açıklar;

"Efendim, dervişin kolunu kırarsanız, kolu iyileşince yine aynı şeyi yapar… Siz en iyisi mi, bunun üzerindeki derviş hırkasını çıkartın… Çıkartın ki, benim gibi kuşlar bundan sonra aldanmasın."

YAŞLI HAMALDAN YÜK VE YOL DERSLERİ

Yük ve Yol

Hamalsan iki şey önemli oluyor senin için: Yük ve yol...

Ancak sırtına aldığın yükle bu mesafeyi aşabilirsen, ücret mevzu bahis oluyor. Aksi olursa, cereme çekiyorsun! Bunu düşünüyordum. Yanımdaki hamalla yola çıktık.

İhtiyardı. Kendinden büyük bir yük almıştı. Benim sırtımda ise birkaç bavul vardı sadece, onunkinin çeyreği... Diyordum ki içimden "Çok gitmeden kıvrılırsa titreyen bacakları, yüklenirim sırtındaki yükün yarısını!.."

Nitekim, çok geçmeden dedi ki: "Mola vakti. Gel biraz dinlenelim!...

"Ne molası, dedim ona hayretle. Ben daha terlemedim!... "Sözüme aldırmadı. Durdu. Çöktü. Salarken yükünün ipini "Sen de dinlen hadi" dedi. Benim canım sıkılmıştı bu işe. Genç olduğumu, ondan kuvvetli olduğumu, bunun gibi bir bunakla yola çıkmamın ne büyük hata olduğunu düşünüyordum. O ihtiyar, bir bacağını azıcık uzatmış halde sessizce dinleniyorken, ben huzursuz bir şekilde ayakta dolanıyordum. Bir saat kadar sonra yine durdu, oturdu, dinlendi. Ben kızgınlıkla dolandım etrafında...

"Yükünü indirip sen de dinlen", demesine aldırmadım, ona daha çok kızdım...

Sonra yine durdu. Bana da "dinlenmemi" söyledi yine ama dinlenmedim. Yarım saat sonra "dinlenelim mi" diye sordu, aksi aksi başımı salladım...

Kaçıncı molasıydı hatırlamıyorum, birdenbire dizlerimin bağı çözüldü.

Kafamın içinde uçuşan kara kara sinekler sustu, çöküp kaldım. Kayış kolumdan çıktı, sırtımdaki bavullar kaydı. Ne kadar zaman geçtiğini fark etmedim.

Uyumuştum da uyandım mı, yoksa bayılmıştım da ayıldım mı anlamadım...

Baktım kendi kocaman yükünün üzerine benim bavullarımı da bağlamıştı. Küçük tasına birazcık su koyup dudağıma dayadı, içtim. Sonra koluma girerek; "Hadi kalk, dedi. Bana yaslan. Ağır ağır gider ve bir süre sonra gene dinleniriz." Dediğini yaptım. Omzundan güç aldım, ama asıl anlattıkları iyi geldi bana.

"Ben yılların hamalıyım, dedi. Nice pehlivan yapılı adamlar gördüm. Çoğu, dinlenmek istemediklerinden yükleriyle birlikte kendilerini de toprağa serdi sonunda... Yolda gördüğümüz saçılmış kuru kemiklerin çoğu, anlattığım bu insanlara ait...

Halbuki bir yükü "taşımak" bizim işimiz, "altında ezilmek" değil!.. Unutma ki bir yük taşıdıkça ağırlaşır.

Dinlenerek sen yükünü hafifletiyorsun! Belki günün birinde hamallığın şekli değişir. Belki o günleri ben göremem.

Ama sen kavuşursan o zamanlara, aman ha, kafanın içinde de sakın yük taşıma...

Akşamları bırak ve hafifle... Sabah dinlenmiş olarak yeniden tekrar taşırsın yükünü. Bizim işimiz, bugünü yarına taşımak, bugünün altında yok olmak değil. Çünkü, yarınlarda bizi bekleyenler var, taşıdıklarımızı bekleyenler var...

Gerçek şu ki, hepimiz şu hayatın hamallarıyız...

Yüklerimizi en doğru şekilde yarınlara taşımamız gerekiyor...

İYİLİK VE KÖTÜLÜK

İyi işli kimseye, kötülük uğramaz; kötülük edenin yoluna, iyilik bulaş-maz. Kötülük düşünen baş, kötü yol tutar; akrep gibi deliğinde fazla durmaz. İçinde iyilik düşüncesi yoksa; ha sen, ha taş, farkın olmaz! Güzel huylu dos-tum, kötüyü taşa benzetmekle hata yaptım. Çünkü taşın, demirin, tuncun bile faydası var. Böylesi kötülerin ölmesi iyidir, bırak gebersin. Her insan, hayvan-dan iyi ve değerli olamaz. Kötü bir insandansa, vahşi hayvanla yaşamayı yeğ-lerim. Çünkü kötü insanlar, en vahşi hayvanlardan da alçak ve onursuzdur-lar. Yalnızca yemeyi, içmeyi, uyumayı marifet zannedenler, hayvanlardan na-sıl daha değerli olabilirler! Yol bilen yaya, yol bilmeyip kılavuzu olmayan at-lıdan daha önce varır menziline. İyilik tohumu eken, huzur ve saadet harma-nına kavuşur. Ben ömrüm boyunca kötü bir adamın, güzel bir şekilde anıldı-ğını işitmedim.

Örnek Davranışlar Hikayesi

Eğer iyi adamsan ve hak yolunda doğru yürüyorsan, iyilerin nasıl davran-dıklarını anlatayım da dinle: Şeyh Şibli bir dükkândan bir torba buğday sa-tın almış, bunu sırtına yükletip ta köyüne kadar taşımıştı. Nihayet evine geldi, çuvalı açıp bakınca ne görse iyi! Tahılın içinde şaşkın şaşkın her yana koşan bir karınca... Acıdı ona, geceleyin uyku tutmadı gözleri ve; “Bu zavallı karın-cayı yurdundan ayırışım iyi olmadı!” diyerek onu tekrar eski yerine götürdü.

Perişan olanların gönüllerini kurtar ki, felek bir gün seni perişan etme-sin.

Allah’ın rahmeti içinde yatsın, o temiz soylu, büyük zat Firdevsi bak ne güzel söylemiş; “Tane çeken bir karıncayı dahi incitme. Çünkü onun da bir canı vardır ve tatlı canlar hoştur.”

Bir karıncanın dahi rahatsız olmasını hoş gören kişinin kalbi kararmış, yüreği taşlaşmıştır. Elini zorbaca, düşkünün kafasına vurma. Bir gün ayağı-na karınca gibi düşebilirsin. Mum, pervanenin haline merhamet etmedi de ne oldu; meclisin önünde nasıl yandı, gör.

Evet senden zayıflar çok olabilir ama öte yandan senden güçlülerin var ol-duğunu da hatıradan çıkarma. Şeyh Sadi-GÜLİSTAN

GÖRÜŞLERİNİZİ DERİNLEŞTİRİN

Kötü niyetli ve ahlakı bozuk kişilerin masum insanlar, kurumlar, kuruluşlar ve gruplar hakkında asılsız haberler yaymaları, “iftira et iz yapar” kuralına göre insanların zihin ve hafızalarında yalan yanlış izler oluşturmaya uğraşmaları yeni bir olay değildir, ancak yeni iletişim araçları bu algıların hem çabuk hem de geniş bir alanda yayılmasına imkân verdiği için tesiri de bu ölçüde büyük ve zararlı olmaktadır.

Günah, çirkin ve ayıp olan bu fiilin sorumluluğu yalnızca asılsız algı oluşturan ve yayanlara değil, bunlara müşteri olanlara da aittir; çünkü Kitabımız, böyle haberlerin araştırmadan, incelemeden, soruşturmadan kabul edilmesini ve buna göre bir fiil ve tavır içine girilmesini yasaklamaktadır

“Ey iman edenler! Bilmeden birilerine zarar verip de sonra yaptığınıza pişman olmamanız için, yoldan çıkmışın biri size bir haber getirdiğinde doğruluğunu araştırın.” (Hucurât: 49/6)

Hükmü ve hikmeti bütün zamanlara ait olan bu âyetin geliş sebebi olarak şu olay anlatılmıştır:

Velîd b. Ukbe, Benî Mustalik kabilesinin zekât vergisini toplamak üzere gönderilir. Velîd yolda iken birisi, bu kabileden silâhlı bir grubun yola çıktığı haberini getirir. Velîd, onların savaşmak için çıktıklarını düşünerek geri dönüp Hz. Peygamber'e durumu anlatır. O da haberin doğru olup olmadığını araştırmak ve gereğini yapmak üzere Hâlid b. Velîd'i gönderir. Hâlid kabileye yakın bir yerde konaklayarak durumu araştırır; söz konusu grubun ezan okuyup namaz kıldıklarını, İslâm'a bağlılıklarının devam ettiğini tespit eder ve Medine'ye döner. Sonunda onların, zekât tahsildarı geciktiği için durumu öğrenmek veya zekâtı kendi elleriyle Hz. Peygamber'e teslim etmek üzere yola çıktıkları anlaşılır.

“Yoldan çıkmış” diye çevirdiğimiz fâsık, “dinin emirlerine uymayan” demektir; yalan haber taşıyan kimse de bu kavrama dahildir.

Ayetten çıkan genel hüküm, durumu bilinmeyen veya yalancı, günahtan çekinmez olarak tanınan kimselerin verdikleri haberlere ve bilgilere güvenilmemesi, bunlara göre hüküm verilmemesi, harekete geçilmemesidir.

İnsanların çoğunda özellikle kötü, aleyhte ve tehlike bildiren haberleri hemen kabul etme eğilimi vardır. Bu yüzden insanlar arasında birçok kötü zan, düşünce ve eylem ortaya çıkmış; pişmanlıklar, bazen telâfisi mümkün olmayan zararlar görülmüştür. Hz. Peygamber ile onun ahlâkında ve yolunda olanlar böyle haberler karşısında tedbiri elden bırakmaz, acele ile hüküm vermez, harekete geçmezler. Yetkin önderler böyle tedbirli davranırken onlar kadar birikimli ve deneyimli olmayan sıradan insanlar telâşa kapılır, önderlerin tedbirli davranmalarının hikmetini kavrayamazlar; bunların, “Neden hemen harekete geçilmiyor?” diye söylendikleri, hatta

aleyhte konuştukları olur. Ama gerektiği şekilde tahkik edildiğinde bu tür haberlerin, bilgilerin yalan, yanlış, eksik olduğunun veya yanlış anlaşıldığının sayısız örnekleri vardır. Önderin davranışı karşısında teslimiyet göstermek, acelecilik göstermemek ve isyan etmemek için Sahabede iman, Peygambere güven ve sevgi vardı. Şu hâlde daha sonraki zamanlarda da insanların, Peygamber ahlâkındaki önderleri seçmeleri ve onlara güvenmeleri gerekmektedir. Hayrettin KARAMAN

İSTİMLÂK DAVASINI HZ. ÖMER'İN KAYBETTİĞİ İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

Sizlere ibretle okuyup hayretle tefekkür edeceğiniz eşsiz bir mahkemeyi arz ediyorum. Bakalım yirminci asrın adalet anlayışı buna yetişebiliyor, benzerini günümüzde de tatbik edebiliyor mu? Kararı sizler vereceksiniz. Şimdi bütün dikkat ve titizliğinizle olaya yönelin, tarihte yaşanmış bu mahkemeyi olanca duygularınızla hissetmeye çalışın.

Hicretin 17. senesinde Halife Hazreti Ömer, ziyaretçi çokluğundan dolayı Resulüllahın mescidini genişletmek istemişti. Bunun için Türbe-i Saadetin etrafındaki arsaları istimlak edip mescide katması gerekiyordu.

Çevredeki arsa ve ev sahiplerine tekliflerde bulundu:

– Evinizi, arsanızı Resulüllahın mescidini genişletmek için satın almak istiyorum. Kimse malına değerinden aşağısını vereceğimi sanmasın. Herkes kıymetini söylesin, gönlünden geçirdiği fiyatı bildirsin. Resulüllahın mescidine zorla alınmış arsa ilave etmeyi düşünmüyorum.

Herkes arsa ve evinin değerini söyler; binalar, arsalar satın alınır, Resulullahın mescidi genişletilmeye müsait duruma gelir. Ancak bir pürüz vardır. Onu da halletmek gerekiyor.

– Nedir o pürüz?

Peygamberimizin amcası Hz. Abbas, arsasını satmak istemiyor. Mescide de olsa devletçe satışa zorlanmayı kabul etmiyor.

Halife bizzat meşgul olur, tekliflerini tekrar eder:

– Ya Abbas, arsanın değerinden aşağısını vermeyi düşünmüyoruz. Resulüllahın mescidine böyle zorla alınmış bir arsa ilave etmeyi de uygun bulmuyoruz. Şayet verilen fiyat az geliyorsa emsallerinden de fazla fiyat vereyim, arsanı ver de bu iş bitsin. Mescid-i Nebi ziyaretçileri içine alacak genişliğe ulaşmış olsun, ihtiyacı karşılayacak hale gelsin.

Hayret! Abbas'tan beklenmeyen tavır:

– Hayır, mülk benimse fazla fiyat verseniz de devlete satmak istemiyorum. Zorla alacaksanız o başka!

İçinden çıkılmaz bir durum söz konusu olunca Halife olayı mahkemeye intikal ettirir. Hâkim meşhur hukukçu Übey bin Kab.

Taraflar huzurdalar. Devletin iddiası:

– Biz yönetim olarak Abbas'a değerinden fazla fiyat verdik, artık diretmemeli, arsasını vermeli ki, Resulüllah'ın mescidi ihtiyacı karşılayacak şekilde genişleme imkânı bulsun.

Hz. Abbas'ın cevabı:

– Arsa benimse, mülküme ben sahipsem, değerinden fazla da verseler emr-i vaki ile mülkiyet hakkımdan vazgeçmek istemiyorum. Ne para zoruyla, ne de mescide ilave etmek iddiasıyla mülkümü elimden kimse alamaz.

Mahkemenin kararı:

– İslâm hukukunun gereği, kimse başkasının mülkünü ve arazisini isterse para olsun, zorla alamaz. Mescid için de olsa mal sahibine emr-i vaki yapamaz. Abbas'ın mülkü Abbas'ta kalacak, hükümet istimlak için zorlayamayacaktır.

Mahkemenin tartışma götürmez bu kararı kesinleştikten sonra taraflar kalkıp gitmek üzere kapıya yönelmişken bir ses işitilir. Bu ses Abbas'tan başkasının sesi değildir.

Bakın ne diyor Abbas:

– Ya Übey, mahkeme bitmiş, karar kesinleşmiştir değil mi?

– Evet mahkeme bitmiş, karar kesinleşmiştir. Kimse senin arsanı, fazla fiyat vererek de olsa rızan hilafına zorla alamaz.

– Öyle ise, der Abbas, şimdi beni dinleyin. Mahkemenize açıkça ifade ediyorum. Arsamı şu andan itibaren Resulüllah'ın mescidine ilhak edilmek üzere hibe ediyorum. Hem de tek kuruş almadan, hiçbir maddi menfaat beklemeden. Hepiniz şahit olun, parayla alınamayan arsam, hiçbir karşılık beklenilmeden Resulüllah'ın mescidine hibe edilmiştir ve dava konusu mülk bu andan itibaren devletin tasarrufuna girmiştir.

Übey bin Kabın sorusu:

– Ey Abbas, neden böyle bir tutumu tercih ettin? Önce aşırı fiyatla da olsa vermedin, şimdi ise parasız hibe ediyorsun?

Hz. Abbas'ın kitaplık çapta cevabı tek cümleden ibaret:

– İslamın insan haklarına gösterdiği saygıyı dünyaya duyurmak için!..

Yorum size ait. Takdir sizin.

Bk. Beyhaki, es-Sünenü'l-kübra, 6/277, no: 11937; Hakim, Müstedrek, 6/87, no: 5525.

Hâkim, bu rivayetin başka yolla da geldiğini ifade ederek şahidinin olduğunu belirtmiş ve zayıf olmayacağına işaret etmiştir. (Müstedrek, a.y.) böyle örnek oluyordu insanlığa

Onun ideali, insanlığa hizmetti, yoksa insanlığın kendisine hizmeti değildi. O sebepten eline geçeni yemek yedirir, içmez içirir, yönettiği insanların mutluluğuyla mutlu olurdu.

Yine adeti üzere bir miktar imkân biriktirmiş, çevresine de münadiler göndermişti.

Sesleniyorlardı Medine sokaklarında münadiler:

- Resulüllah mescidin önünde muhtaçları bekliyor. Miskin derecesinde ihtiyaç sahibi olanlar gelsin, hisselerine düşecek yardımı alsın, kimse mahrum kalmasın!

Az sonra mescidin önüne muhtaçlar toplanmışlardı. Mutluydular. Çünkü kasıp kavuran ihtiyaçlarının hiç olmazsa bir kısmını karşılayacak imkana kavuşacaklardı.

Nitekim düşündükleri gibi de oldu. Efendimiz gelenleri şöyle bir gözden geçirdikten sonra mevcudu da hesap ederek önünden geçenlere hisselerini veriyor, onlara tebessümle bakarak mutluluğunu da açıkça hissettiriyordu.

Mutluydu. Çünkü O'nun en büyük mutluluğu insana yardım, insana hizmetle meydana geliyordu. İşte o anda da insana hizmette bulunuyor, ihtiyaç sahiplerinin sıkıntılarını gideriyordu.

Nihayet elindeki mikan bitti, yardım isteyecek insan da bitti. Demek ki hesap iyi yapılmıştı.

Ne var ki çok sürmedi, ötelerden kan ter içinde koşup gelen bir bedevi görüldü. Adama hem ufkuna bakıyor hem de nefes nefese koşmaya devam ediyordu. Nihayet geldi, şöyle bir nefeslendikten sonra söylendi.

- Yardım dağıttığınızı söylediler onun için nefes nefese koştum; ama yine de yetişemedim! Zaten hep şanssızım ben.

Çok üzgündü yoksul adam. Anlaşılan ihtiyacı da fazlaydı. Böyle bir fırsatı mutlaka değerlendirme niyetiyle koşmuştu; ama yine yetişememişti.

Sordular:

- İhtiyacın çok mu fazlaydı?

Saymaya başladı yardım alabilseydi neler alacağını.

Hepsi de zaruri ihtiyaçtı. Demek ki adamın ihtiyacı şiddetliydi. Ama Rasulüllah'ın imkânı da bitmişti. Elinde avucunda olanı tümüyle vermiş, geriye tek dirhem bile kalmamıştı. Şimdi ne olacaktı?

Efendimiz şefkatle baktı bedeviye. Sonra da beklenmeyen teklifini yaptı yoksul adama:

- Üzülme ihtiyaçlarını yine alacaksın. Hem de hiçbirini bırakmaksızın!

- Nasıl? Diyerek heyecanlandı yoksul adam. Efendimiz kelimelere basa basa konuştu:

- Şimdi buradan kalk, şehrin içine dal, ihtiyaçlarını nerede bulursan al ve aldığın satıcılara da de ki:

- Mal bana ait, parasını ödemek de Resulullah'a! Allah'ın Resulü ödeyecektir. İstediğimi verin!

Resulüllah (s.a.v) böylece verecek parası olmayınca muhtaçların borcunu yükleniyor, bir fırsatını bulup da ödeyeceğini düşünerek insanına böyle yardımda bulunuyor, insana hizmeti böyle en öne alıyordu.

Adam sevinçle çarşının yolunu tuttu. Zihninde neleri alacağının hesabını yaparak heyecanla gidiyordu.

Olaya şahit olan Hazreti Ömer, fedakârlığın bu kadarına razı olamamış gibiydi.

Nihayet düşüncesini dile getirmekten kendini alamadı da dedi ki:

- Ya Resulüllah! Sen gücünün yettiğiyle mükellefsin, yoktan da vermekle değil. Elinde olanı tümüyle dağıttın, geriye bir şey kalmadı. Neden başkalarının borçlarını da yükleniyor, onların ihtiyaçlarını da karşılamak zorunda bırakıyorsun kendini? Bu kadarı da fazla değil mi?

Bu sözlerden hiç de memnun olmayan Resulüllah'ın yüzündeki tebessümün kaybolduğu görüldü. Halbuki o ana kadar çok mutluydu, tebessümü hiç eksik etmemişti.

Bu defa da masum bir adam söze karıştı;

- Ya Resulüllah sen Ömer'e bakma ver, Allah da sana verir, dedi.

Bu söze memnun olan Resulüllah'ın tebessümü tekrar yüzünde belirdi, 'fedakârlığa devam et' sözünden memnun olduğu anlaşılıyordu.[7]

[7] Memurlar.net

HÜDHÜD'ÜN HZ. SÜLEYMAN'A (A.S) GETİRDİĞİ HABER

Süleymân (a.s.), Mescid-i Aksâ'nın inşaatının bitmesiyle, rüzgâr, cinler, insanlar, kuşlar ve diğer vahşî hayvanlardan meydana gelen ordusu ile birlikte Mekke'ye doğru bir yolculuk yaptı. Hazret-i Muhammed (s.a.v) Efendimiz'in Mekke'yi teşrîf edeceklerini de haber verdi. Oradan San'a şehrine geçti. Gördüğü güzel bir vâdîde namaz kılmak istedi. Bu arada Hüdhüd, onlar namaz kılana kadar etrâfı dolaşmak arzusuyla ordudan ayrıldı. Orada rastladığı diğer hüdhüd kuşlarının arasına karıştı. Gittiği yerlerde gördüğü manzaralar karşısında hayran kaldı. Öbür hüdhüd kuşları, onu Belkıs'ın sarayının bahçelerinde gezdirdiler.

Bu sırada Süleymân (a.s.), abdest suyu bulması için Hüdhüd'ü aradı. Çünkü Hüdhüd'ün vazîfesi, abdest almak için su bulunan mıntıkaları bildirmekti. Süleymân (a.s.) ne kadar aradıysa da Hüdhüd'ü bulamadı. Âyet-i kerîmelerde bu hâl şöyle bildirilir:

"(Süleymân) kuşları teftiş etti ve şöyle dedi: «Bana ne oluyor ki Hüdhüd'ü göremiyorum? Yoksa kayıplara mı karıştı?»" (en-Neml, 20)

Önce, "Bana ne oluyor ki, Hüdhüd'ü göremiyorum?" diyerek şefkatle Hüdhüd'ü arayan Süleymân (a.s.), onun kendisinden izinsiz olarak ayrıldığını öğrenince, ordusundaki disiplin kâidesinin gereği olarak bu defa şöyle dedi:

"Ya bana (mâzeretini gösteren) apaçık bir delil getirecek, ya da onu şiddetli bir azâba uğratacağım, yahut boğazlayacağım!" (en-Neml, 21)

HÜDHÜD'ÜN HZ. SÜLEYMAN'A (A.S) GETİRDİĞİ HABER

"Çok geçmeden (Hüdhüd) gelip: «Ben, Sen'in bilmediğin bir şeyi öğrendim. Sebe'den sana çok doğru (ve mühim) bir haber getirdim!» dedi." (en-Neml, 22)

Sebe', Yemen'de dedelerinin ismiyle anılan bir kabîlenin adıdır. Sebe' şehri, Belkıs'ın hükmettiği ülkenin başkenti idi. Âyet-i kerîmede buyrulur:

"And olsun Sebe' kavmi için oturduğu yerlerde büyük bir ibret vardır. Biri sağda, diğeri solda iki bahçeleri vardı. (Onlara:) «Rabbinizin rızkından yiyin ve O'na şükredin! İşte güzel bir memleket ve çok bağışlayan bir Rab!» (demiştik!)" (Sebe' 15)

Hüdhüd, gördüklerini Süleymân (a.s.)'a anlatmaya devâm etti:

"Gerçekten, onlara (Sebe'lilere) hükümdarlık eden, kendisine her şey verilmiş ve büyük bir tahtı olan bir kadınla karşılaştım." (en-Neml, 23)

"Onun ve kavminin, Allâh'ı bırakıp güneşe secde ettiklerini gördüm. Şeytan, kendilerine yaptıklarını süslü göstermiş de onları doğru yoldan alıkoymuş. Bunun için hidâyeti bulamıyorlar." (en-Neml, 24)

“(Şeytan) göklerde ve yerde gizleneni açığa çıkaran, gizlediğinizi ve açıkladığınızı bilen Allâh’a secde etmesinler (diye böyle yapmış). (Hâlbuki) yüce Arş’ın sâhibi olan Allâh’tan başka ilâh yoktur.” (en-Neml, 25-26)[8]

[8] Osman Nuri Topbaş, Nebiler Silsilesi-3, Erkam Yayınları

ESKİCİ MEHMET DEDE

Anadolu velilerinden. On altıncı yüzyılın sonunda ve on yedinci yüzyılın başında yaşamıştır. Pamuklu bez ticaretiyle meşgul olduğu için Eskici Mehmed Dede diye meşhur oldu. Aslen Amasyalı olup, 1619 (H.1028) senesinde Bursa'da vefât etti. Kabri, Abdülmü'min Efendi Câmii bahçesindedir.

İlk tahsîlini memleketi olan Amasya'da gördükten sonra, Bursa'ya gelen Mehmed Efendi, ilk zamanlar pamuklu dokuma ticâretiyle meşgûl oldu. Kıdvetü'l-ârifîn Abdülmü'min Efendinin sohbetlerinde bulunmaya başladı. Ona talebe olup ondan ilim ve feyz aldı. Abdülmü'min Efendinin torunu ile evlendi. Onun yaptırdığı câminin civârında yerleşti. Velî zâtların sohbetlerinde bulundu ve tasavvuf yolunda ilerledi. Bir ara pamuklu dokuma ticâretini bırakıp, insanlardan uzaklaşarak uzlete kendi köşesine çekildi. İbâdet ve Allahü teâlânın ismini zikirle meşgûl oldu. Mânevî derecelere kavuştu. Daha sonra; "Çalışan, Allahü teâlânın sevgilisidir." sözü gereğince, âilesinin nafakasını temin etmek için pamuklu dokuma ticâretine tekrar başladı. Bursa Bezzazcıları arasında önemli bir yeri olmasına rağmen hiçbir zaman dünyâ malına gönül vermedi. Kazandıklarını, Allahü teâlânın rızâsını kazanmak için ihtiyaç sâhiplerine sadaka verirdi.

Ömrünün sonlarına doğru pamuklu dokuma ticâretini tamâmen bırakıp, nefsinin istediklerini yapmamak, istemediklerini yapmak sûretiyleAllahü teâlânın rızâsını kazanmaya çalıştı.Hoş sohbeti ve güzel ahlâkıyla insanların gönüllerini almaya gayret etti. Birçok halleri ve kerâmetleri görüldü.

Zamânın Bursa kâdısı Aziz Mahmûd Hüdâyî hazretlerinin kâdılığı ve dünyânın debdebesini bırakıp Üftâde hazretlerine talebe olmasına Eskici Mehmed Dede vesîle olmuştur.

Bursa kâdısı Aziz Mahmûd Hüdâyî bir gece rüyâsında Cehennem'i gördü. Cehennem'in şiddetli ateşinde tanıdığı bâzı kimseler de vardı. Bu korkunç rüyânın verdiği dehşet ve üzüntü içinde bulunduğu günlerde bir hanım bir dâvâ getirdi. Dâvâcı kadın, kocasından ayrılmak istediğini bildirdi. Kadının ayrılmak istediği kocası Muhammed Üftâde hazretlerini seven fakir bir kimseydi. Bu fakir kimse her sene hacca gitmek ister fakat gidecek parası olmadığı için de bir türlü arzûsuna kavuşamazdı. Üzüntüsünden hiç yüzü gülmez, gözleri hep hacca gidenlerin yolu üzerine takılır kalırdı. Evdeki hanımı yüzü gülmeyen kocasının bu hâline oldukça üzülürdü.

Yine bir sene hac mevsiminde parası olmadığı için hacca gidemeyen bu fakir, bir gün üzüntüsünden ne yapacağını şaşırdı ve hanımına; "Eğer bu sene de hacca gidemezsem seni üç talakla boşadım." dedi. Günler geçti. Hac için hazırlananlar yola çıktı. Kurban Bayramı yaklaştı. Fakir kimseyi bir düşünce aldı. Hem hacca gidememenin üzüntüsü hem de hanımının üç talakla boş olacağı için çâresizlik içinde kıvranmaya başladı. Bir yerlerden borç para bulup, hacca gidememişti. Ne yapacağını şaşırdığı ve çâresiz kaldığı bu günlerde büyük velî Muhammed Üftâde hazretlerine gidip durumunu arzetti. Üftâde hazretleri onu dinledikten sonra; "Bizim

Eskici Mehmed Dede'ye git, selâmımızı söyle. O seni hacca götürüp derdine dermân olur." buyurdu.

Fakir sevinerek Üftâde hazretlerinin huzûrundan ayrılıp Mehmed Dede'nin dükkanına koştu. Mehmed Dede'ye, hocasının selâmını söyleyip, derdini anlattı. Mehmed Dede; "Ey Fakir! Gözlerini kapa. Aç demeden sakın açma!" dedi. Fakir gözlerini açtığında, kendini Mehmed Dede ile birlikte Mekke-i mükerremede buldu. Mehmed Dede, Allahü teâlânın izniyle, kerâmet olarak fakiri bir anda Hicâz'a götürdü. O gün arefe idi. Hacılar Arafat'a çıkmışlar, vakfeye duruyorlardı. Fakir de Eskici Mehmed Dede ile birlikte ihrâm giyip Arafat'a çıkarak vakfeye durdular. Ertesi günü Kâbe-i muazzamayı tavâf ettiler. Hac ibâdetini tamamlayıp, ziyâret edilecek yerleri ziyâret ettikten sonra, Bursalı hacıları buldular. Onlar Eskici Mehmed Dede'yi ve fakiri görünce sevindiler. Fakir bâzı hediyeler alıp, bir kısmını da getirmeleri için emânet etti. Vedâlaşarak ayrıldılar. Yine Eskici Mehmed Dedenin kerâmetiyle Mekke-i mükerremeden Bursa'ya geldiler. Fakir, getirdiği bâzı hediyelerle eve gelince, hanımı birkaç gündür eve gelmeyen kocasını eve almak istemedi ve; "Sen beni boşamadın mı? Hangi yüzle bana hediye getirerek eve giriyorsun." dedi. Fakir, "Hanım ben hacca gittim geldim. İşte bu getirdiklerimi de Mekke'den aldım." dediyse de kadın; "Bir de yalan söylüyorsun. Üç beş gün içinde hacca gidilip gelinir mi? Seni mahkemeye verip, senden ayrılacağım." dedi. Kâdı Aziz Mahmûd Hüdâyî'ye giderek durumu anlattı ve; "Nikâhımızın fesh edilmesini istiyorum. Çünkü nikahsız olarak yaşamayı dînimiz yasaklamaktadır. Bu sebeple haram işlemek istemiyorum." dedi.

Kâdı Aziz Mahmûd Hüdâyî, kadının kocasını çağırtarak ifâdesini dinledi. Fakir; hacca gittiğini, Kâbe-i muazzamayı tavâf edip, ziyâret yerlerini gezdiğini, Bursalı hacılarla görüştüğünü, hattâ getirmeleri için bâzı eşyâlarını onlara emânet bıraktığını söyledi. Bu sebeple talak yâni boşanmanın vâki olmadığını söyledi ve Eskici Mehmed Dede'yi şâhit gösterdi. Eskici Mehmed Dede birlikte hacca gidip geldiklerini söyledi ve; "Şeytan, Allahü teâlânın düşmanı olduğu halde bir anda dünyânın bir ucundan bir ucuna gittiği kabûl edilir de bir velînin bir anda Kâbe-i muazzamaya gitmesi niçin kabûl edilmez." dedi. Kâdı Aziz Mahmûd Hüdâyî anlatılanları hayretle dinledikten sonra, mahkemeyi hacıların geleceği zamâna tehir etti. Aradan günler geçti. Bursalı hacılar döndü. Mahkeme gününde şâhid olarak fakirin hac vazîfesini yaptığını hattâ verdiği emânetleri getirdiklerini bildirdiler. Kâdı, şâhitlerin verdiği ifâdeler üzerine dâvâcı hanımın nikâhı fesh etme isteğini reddetti. Böylece boşanma olmadı.

Bu hâdisenin günlerce etkisinden kurtulamayan Aziz Mahmûd Hüdâyî, EskiciMehmed Dede'ye gitti ve; "Beni talebeliğe kabul buyurmanız için geldim." dedi. Eskici Memed Dede ona; "Sizin nasibiniz bizde değil. Şeyh Muhammed Üftâde hazretlerindedir. Onun huzuruna giderek müracaatınızı bildirin. “dedi. Kadı Mahmûd Hüdâyî, Üftâde hazretlerine gidip ona talebe oldu. Üftâde hazretlerinin isteği üzerine sırmalı kaftanıyla Bursa sokaklarında ciğer sattı. Kadılığı bırakıp, Muhammed Üftâde hazretlerinin hizmetinde ve sohbetinde olgunlaştı. Bursalıların kınamalarına rağmen bu yola devam etti. Dünyanın debdebesini bırakıp gönül

sultanlığına yükseldi. Aziz Mahmûd Hüdâyî hazretlerinin bu yola kavuşmasına vesile olan Eskici Mehmed Dede'dir. (Bkz. Aziz Mahmûd Hüdâyî)

Eskici Mehmed Dede'nin halleri ve kerametleri insanlar arasında dilden dile anlatılır oldu. Devletin merkezi olan İstanbul'daki vezirlerle öteki devlet adamları, askerler ve ulema onun yüksek hallerini ve menkıbelerini dinleyip, onu görmedikleri halde, sevenlerinden oldular. Duasını almak için pek kıymetli hediyeler, ihsanlar ve kitaplar gönderdiler. Fakat o, dünyaya ve dünyadakilere gönül vermediği için kendine gönderilen hediyeleri ihtiyaç sâhiplerine ihsan etti. İbadet ve tâat ederek Allahü Teâlâ'nın rızasına kavuşmaya ve insanlara İslamiyet'in emir ve yasaklarını anlatarak onların dünyada ve ahirette saadete, mutluluğa kavuşmaları için çalıştı. Günleri ve geceleri böyle geçerken, 1619 (H.1028) senesinde Bursa'da vefat etti. Abdülmü'min Efendi Câmii hazîresinde defnedildi. Vefâtına Hâşimî Efendi;

Gitdi Eskici Dede köhne cihândan virdi cân (1028)

mısraını târih düşürmüştür. Kabri, Abdülmü'min Efendinin kabrinin yanındadır. Sevenleri kabrini ziyâret edip, rûhuna Fâtiha okumaktadırlar.

BİZE PİLAV GÖNDER

Tüccardan Akkaşzâde Seyyid Abdurrahmân Efendi anlatır: "Bir zaman ticaret için bir miktar pirinç satın alıp, Bursa'da Yeni Han'daki bir ambara koydum. Bir müddet sonra gidip kontrol ettim. Fakat ne göreyim pirincin tamamı böceklenmiş. Pirinci bu halde görür görmez çok üzüldüm. Handan üzgün bir halde çıkarken Eskici Mehmed Dede'yi kapı önünde oturur gördüm. Eskici Mehmed Dede bana yönelerek; "Emir Molla bizden tarafa bak. Bize pilav gönder." dedi. Ben ona; "Çuval gönder ne kadar pirinç istersen göndereyim." dedim. Biraz sonra gönderdiği çuvalı alıp pirinç koymak üzere ambara girdiğimde, gördüm ki, pirinçte böcekten eser kalmamıştı. Bu hâli görünce içim açıldı. Gam ve üzüntüm gitti. Çuvalı doldurup Eskici Mehmed Dede'ye gönderdim. Bu hâlin Eskici Mehmed Dede'nin kerameti olduğuna şahit oldum."

Kaynaklar:

1) Baldırzâde; s.27

2) İslâm Âlimleri Ansiklopedisi; c.15, s.187

3) Güldeste-i Riyâz-ı İrfan; s.223

ALLAH SENİ GÖRÜYOR

Bir gün Urfa'da bir adam gördüm. Kırbaçlandığı halde çıkmıyordu sesi. Kırbaçlandıkça susuyordu.

Peşine takıldım ve niçin kırbaçlandığını sordum.

Bir kadına âşık olduğundan bu hale düştüğünü söyledi.

«Bu kadar acı çektiğin halde neden ses çıkarmadın?» diye sordum.

«Sevgilim bana bakıyordu» dedi.

Bunun üzerine kendisine: «Ya yüce Allah'ın seni hep gördüğünü bilseydin!» dediğimde haykırarak yere düştü.

[Hz.Şems-i Tebrizi]

MAL VE SERVETİN BEKÇİSİ ZEKÂT

Hasan anlatıyor: Bir gün etrafına halkalanan sahabelere Peygamber (s.a.v) "zekat, mal ve servetin koruyucusudur, bekçisidir" diyen hadisi söylerken yanlarına bir Hıristiyan tüccar uğradı. Zekât hakkında Peygamberimizin bütün söylediklerini dinledikten sonra kalkıp giderek zekatını verdi.

Bu Hristiyan tüccarın bir de ortağı vardı ki, o sırada Mısır'a ticarete gitmişti. O devirde ticaret kervanlarla yapıldığından hırsızlar, sürekli olarak kervanların yolunu kesip paralarını soyuyorlardı. Tüccar da içinden şöyle geçirmişti. "Eğer Muhammed'in söyledikleri doğru ise ortağım malı ile birlikte sağ salim döner, ben de iman edip Müslüman olurum. Yok eğer Muhammed yalan söyleyip de milleti kandırıyorsa, ortağım sağ salim dönmez onu yolda hırsızlar soyarlar ki, ben de o zaman kılıcımı çekip Muhammed'e cevap vereceğim."

Bir aralık kervandan bir mektup gelir. Hırsızlar kervanın yolunu kesmiş, bütün ağırlıklarını soyup kaçmışlar. Ne mal ne elbise, hiçbir şey bırakmamışlar.

Mektubun bu satırlarını okur okumaz derin bir üzüntüye gark olan Hıristiyan tüccar hemen kılıcını kuşanır, Peygamber'e savaş açmak üzere yola koyulur. Tam yola çıkacağı sırada ortağı, "Arkadaşım, sakın üzülme" der. Hırsızlar kervanın önünü kestiklerinde ben kervanın epey arkasındaydım. Bana hiçbir şey olmadı. Ben ve bütün mallarımız kurtulduk. Yakında geleceğim, selamlar..."

Bunun üzerine Peygamberin hak ve doğru söylediğine inanan Hıristiyan tüccar, Peygamber'e (s.a.v.) vararak, "Ey Allah'ın Resulü!.." der. "Bana İslamiyet'i açıklayın iman edeceğim."

Açıklanınca da imana gelerek, İslam bayrağı altına girer ve böylece üstün insanlık şerefini kazanmış olur.[9]

[9] Ermişlerden Osman Efendi, Seçme Dini Hikayeler, Seda Yayınları, İstanbul 2000, s. 214-215

TEVAZU

Ahmed Rufai Hazretleri, bir gün talebelerine:

- İçinizde kim bende bir ayıp görüyorsa bildirsin, dedi.

Müritlerinden biri:

- Efendim, sizde büyük bir ayıp var, diye cevap verdi.

Ayıbını talebesine soracak kadar kendini aşmış bu mütavazi insan hiç kızmadı, talebesi böyle söylüyor diye üzülmedi, belki sadece ayıbından kurtulabilmek ümidiyle sordu:

- Söyle dedi, kardeşim, o ayıbım nedir?

Talebe gözleri dolu dolu:

- Bizim gibilerin size talebe olması, dedi.

Bu söz gönüllere çok tesir etmiş, sohbette bulunan herkes ağlamaya başlamıştı. Ahmed Rufai Hazretleri de ağlıyordu. Bir ara sadece;

- Ben sizin hizmetçinizim, ben hepinizden aşağıyım diyebildi. (La edri)

HZ. ZÜLKARNEYN (a.s) ve HÜKÜMDAR

Zülkarneyn (a.s), ölüm endişesi ve nefs engelini aşmaya çalışan bir kavme uğradı. Oradaki insanların elinde dünya serveti namına bir şey yoktu. Rızıklarını sebzeden temin ederlerdi. Sebzelerini korumakta çok ihtimam gösterirlerdi. Ayrıca bu kavimde herkes kendi mezarını kazar, her gün mezarını temizler ve ibadetlerini burada yapardı. Zülkarneyn (a.s.), bunların hükümdarlarını çağırttı. Hükümdar:

"Ben kimseyi istemiyorum. Beni isteyen de yanıma gelir." dedi.

Zülkarneyn (a.s.), bu söz üzerine hükümdarın yanına giderek:

"Ben seni davet ettim, niye gelmedin?" dedi.

Hükümdar:

"Sana bir ihtiyacım yok, olsa gelirdim." cevabını verdi.

Bunun üzerine Zülkarneyn (a.s):

"Bu haliniz nedir? Sizdeki bu hali kimsede görmedim." deyince hükümdar:

"Evet biz altın ve gümüşe kıymet vermiyoruz. Çünkü baktık ki, bunlardan bir miktar, bir kimsenin eline geçerse, bu sefer daha fazlasını isteyecek ve huzuru bozulacak. Onun için dünyalık peşinde değiliz." dedi.

Zülkarneyn (a.s):

"Bu mezar nedir? Neden bunları kazıyor ve ibadetlerinizi burada yapıyorsunuz?" diye sordu.

Hükümdar:

"Dünyalık peşinde koşmamak için bunu böyle yaptık. Mezarları görüp de oraya gireceğimizi hatırlayınca, her şeyden vazgeçeriz." dedi.

Zülkarneyn (a.s.):

"Niçin sebzeden başka yiyeceğiniz yoktur? Hayvan yetiştirseniz, sütünden, etinden istifade etseniz olmaz mı?" dedi.

Hükümdar:

"Midelerimizin canlı hayvanlara mezar olmasını istemedik. Bitkilerle geçimimizi sağlıyoruz. Zaten boğazdan aşağı geçtikten sonra hiçbirinin tadını alamayız." diye cevap verdi.[10]

[10] TOPBAŞ, Osman Nuri, Mesnevi Bahçesinden Bir Testi Su, Erkam Yayınları Altınoluk Dizisi 20, s. 1114-116

ÇOLUK ÇOCUĞU AÇ KALAN İŞÇİ İLE DİLENCİ

Fakir bir işçi, bir gün işinden çıkartılır. Bunun üzerine başka da hiçbir gelir kaynağı olmadığı için çoluk-çocuğu arka arkaya üç gün aç ve susuz kalır. Adam iş bulmak üzere nereye baş vurduysa "İşimiz yok" cevabı ile kapılar yüzüne kapanmaktadır. Üst üste üç gün midelerine hiçbir gıda girmeyen yavruların dinmeyen ağlayışları annenin yüreğini parçalayacak dereceye gelir. Çaresizlikler içinde durumu kocasına açar: "Bey, görmüyor musun? Açlıktan yavrularımızın yüzleri sarardı ve bağırsakları eridi. Hadi biz neyse dayanırız, ama onlar bu kadarına tahammül edemezler; bu sefaletimizin sonu ne olacak, bir şey düşünmüyor musun?" dedi.

Adam düşünceden önce eğilmiş başını eşinin yüzüne doğru kaldırarak ona der ki; "Karıcığım, günlerdir başvurmadığım kapı kalmadı. Piyasaya göre en düşük ücret karşılığında iş aradım, tek bir kerecik olsun karnınızı doyurabileyim diye; olmadı. Kimse bana iş vermiyor. Yavrularımın açlıktan erimeye yüz tutan ciğerleri benim de yüreğimi parçalıyor. Ama anlıyor ve görüyorsun ki, elimden bir şey gelmiyor." Bu sözler üzerine kadın kocasına der ki: Öyle ise şu benim gelinlik günlerinden kalma başörtümü götür sat; ne kadar tutuyorsa bir şeyler al getir de hele bir kereliğine şu yavrucağızların karnını doyuralım; sonrasına, kulların rızkını veren cömert Allah (c.c.) kerimdir. Elbette bize hayırlı kapı açar."

Adam utançtan yüzü kızararak ve düştüğü acıklı, çaresizliğin ıstırabını ruhunun derinliklerinde duyarak, karısının gelinlik çeyiz sandığından çıkarıp getirdiği hiç kullanılmamış başörtüsünü alır ve satmaya yollanır. Başörtüyü o zamanın parasıyla ancak iki dirheme satabilir. Aldığı para ile yiyecek bir şeyler satın almaya giderken yolun üstünde bir dilenciye rastlar; adam gelip geçenlere şu sözlerle yalvarmaktadır: "Allah rızası ve peygamber aşkı için boş geçmeyiniz. Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak karşılığında bana yardım etmek isteyen yok mu? Dünyada hiçbir şeyi olmayan kelimenin tam manasıyla muhtaç bir kimseyim."

Adam dilenciye sokulur karısının gelinlik başörtünü satarak aldığı ve günlerdir açlıkla boğuşan yavrularının bir öğünlük yiyeceğine ödeyeceği iki dirhemi, olduğu gibi cebinden çıkarır zavallı dilenciye verir. Şimdi eli boş eve dönmekten gerçekten utanmaktadır; çemberin parası ne oldu diye sorduğu zaman karısına ne cevap verecek. Kadıncağıza nasıl "Çemberine iki dirhem verdiler; onu da ilk rastladığım dilenciye verdim, adamın yalvarmalarına dayanamadım" diyebilecekti. Bu düşünceler içerisinde camiye varıp akşam namazını kıldıktan sonra çöken akşam karanlığı ile birlikte ve bomboş ellerle yine evine döndü. Karısı ve çocukları sabırsız bakışlarla bir şeyler getirecek diye yolunu gözlüyorlardı.

Geç de kalınca her halde iyi bir şeyler getirecek diye sevinmişlerdi. Adam ümitsiz bir halde ve hep önüne bakarak kapıdan içeri girince kadın şaşakalır ve o akşam da aç kaldıklarını anlar yavrular da boşa giden ümitlerinin

arkasından kim bilir kaçıncı kere hep bir ağızdan artık açlıktan kısılmaya yüz tutmuş zayıf bir sesle ağlamaya başlarlar. Kadın hem kızgın ve hem de şaşkın bir ifade ile kocasına başörtüsünü ne yaptığını sorar.

Adam her şeyi olduğu gibi anlatarak başörtüyü sattıktan sonra yiyecek bir şeyler almaya giderken yolda rastladığı dilenciye elindeki iki dirhemi verdiğini karısına söyleyiverir. Kadın işin iç yüzünü öğrenince üstün bir sabır ifadesi takınarak kocasına şöyle der: "Başörtünün parasını madem ki Allah yolunda verdin; O ulu ve zengindir, gösterdiğin cömertliğin karşılığında bize dilediği anda karşılığını vermek gücüne fazlasıyla sahiptir. Sen yine en iyisini yaptın; bakalım önümüze hangi kapı açılacaktır."

Sabahleyin kadın, kocasına bu defa yine baba evinden getirdiği bir duvar saatini verir, “şimdi de bunu satmaya götür ve karşılığında eline geçen para ile eve yiyecek bir şeyler getir" der. Ertesi gün adam, çarşının her tarafını gezerek saati satmaya çalışır. Fakat hiçbir müşteri bulamaz. Yorgun argın ve yine ile boş gideceği için üzgün bir halde eve dönerken bir balık satıcısına rastlar. Adam avazının çıktığı kadar yüksek bir sesle "balık, balık var, balık" diye bağırıyor. Fakat elinde son olarak kalan iki balığa müşteri bulamıyordu.

Adam, balıkçıya sokulur ve ona der ki, "Şu saat benim işime, o balıklar da senin işine yaramaz; öyleyse sen bana elinde kalan iki balığı ver; ben de sana karşılık olarak şu saati vereyim." Müşteri ayartmak için sabahtan beri bağıra bağıra sesi kısılan balıkçı, adamın teklifini kabul eder, balıkları verir, karşılığında saati alarak oradan uzaklaşır.

Günlerden beri ilk defa eve yiyecek bir şey götürebileceği için ölçüsüz derecede sevinen adam, balıkları kapar kapmaz hızla evinin yolunu tutar. Babalarının yiyecek bir şey getirdiğini gören çocuklar neşe ile birbirlerine sarılırlar. Kadın balıkların içini temizlemek üzere mutfağa girer. Az sonra gördüklerinin karşısında şaşkına dönerek kocasını çağırır. Balıklardan birinin karnından bağırsak yerine parlak ve iri bir inci çıkmıştır.

Adam inciyi alır; bir kuyumcuya koşar. Kuyumcu incinin benzersiz değerde bir mücevher olduğunu, kendilerine sattığı taktirde karşılığında ondörtbin dirhem ödemeye hazır olduğunu söyler. Adam artık anlar ki kötü talihi değişmiştir. Çektiği ağır sıkıntılar artık son bulmuş, Allah ona nimet kapılarını açmıştır. İnciyi satarak kuyumcudan uça uça evine yönelir. Olup bitenleri karısına anlatınca bütün ev neşeye gömülür ve hepsi bir ağızdan kederlerini gideren Allah'a ölçüsüz şükürler ederler.

Tam bu sırada kapıya gelen bir dilencinin sesi duyulur. Adam dua ve yalvarmalar içinde içeriye şöyle seslenir. "Ey hane halkı, esirgeyici Allah size bağışladığından bana da verin." Adam hemen kapıya çıkar dilenciye der ki: "tam şu anda Ulu Allah (c.c) hiç beklemediğimiz bir şekilde ve içinde günlerce kıvrandığımız bir açlığın sonunda on dört bin dirhem bağışlamıştır. Madem ki sen Allah rızası için Allah'ın bağış ettiğinden pay istiyorsun dur bekle; bu paranın yarısını sana getireyim. Kalan yarısı da bizim olsun."

Kendisine ilk ağızda yedi bin dirhem kazandıran bu taksime fazlasıyla memnun görünerek razı olan dilenciye paranın yarısını getirmeye giden ev sahibi kapıya dönünce dilencinin orada olmadığını görür; sağı solu iyice araştırdıktan sonra her nedense adamın çekip gittiğini anlar.

Ev sahibi bütün keder ve sıkıntılardan sıyrılmış bir rahatlık içinde yatağına uzanınca rüyasında kapıdan kaybolan akşamki dilenciyi görür, ona neden parayı beklemeyerek kaybolduğunu sorunca şu cevabı alır; "ben herhangi bir dilenci değildim; Allah'ın meleklerinden biriydim, hayırseverliğini ve Allah rızasına bağlılık dereceni ölçmek üzere insan kıyafetine girerek o anda kapına geldim, beni bizzat Ulu Allah (c.c) seni son bir defa daha deneyerek dereceni yükseltmek için evine gönderdi. Geçen akşam karının başörtüsüne karşılık eline geçen iki dirhemciği çocuklarına yiyecek almaya giderken verdiğin dilenci de yine bendim. Gönül rahatlığı ile o iki dirhemi, Allah rızasını kazanayım diye bana verince Ulu Allah (c.c) sana o inciyi bağışladı. Bu akşamki ölçüsüz cömertliğinin karşılığında da öbür dünyanın eşsiz zenginlikteki Cennet nimetleriyle kavuşacaksın."

Ne mutlu senin gibi Allah rızasını en sıkışık durumlarda bile baş gaye bilen bahtiyar müminlere...[11]

[11] Ermişlerden Osman Efendi, Seçme Dini Hikayeler, Seda Yayınları, İstanbul 2000, s. 31-38

PEYGAMBERİMİZLE HAKKINI ARAYAN UKKÂŞE

Hz. Peygamber (sav.) artık ömrünün sayılı günlerini yaşıyordu. Altmış üç yıllık şerefli hayatını insanlara hidayet ve kurtuluş yolunu anlatmakla geçiren o şanı yüce insan bir karıncayı bile incitmemiş ve incitenleri de daima uyarmıştı. Fakat Allah elçilerinin de farkında olmaksızın çok ufak hatalar işleyebileceğini bildiğinden şu son anlarını yaşarken bütün müminlerle helalleşmeyi aklından geçirdi.

İşte o yüzden bir gün Bilâl'den ezan okuyarak müminlerin camiye toplanmasını rica etti. Hz. Bilâl'de bunu bir emir kabul ederek hemen minareye çıkıp yakıcı ve gür sesiyle ezan-ı şerifi okudu. Ezan sesini duyar duymaz bütün Mekkeli (göçmen) ve Medineli (yerli) sahabeler birer birer camiye akın ederek her tarafını tıklım tıklım doldurdular.

Sevgili Peygamberimiz (sav) sahabelere iki rekât namaz kıldırdıktan sonra minbere çıkarak önce Allah'a hamdü senada bulundu, daha sonra da bütün gözlerden ırmak ırmak yaşlar akıtan, bütün kalpleri tirtir titreten, bütün vücutları ürpertiye boğan içli ve duygulu bir hutbe verdi. Ve hutbesini sona erdirirken de kelimelerin üstüne basa basa şöyle haykırdı.

"Ey müminler!... Ben sizin Peygamberinizim. Sizlere ömür boyunca öğütler verdim, hidayet ve kurtuluş yolunu anlatmaya çalıştım. Tabii ki güç ve kuvvetine sınır olmayan Allah'ın izni ve yardımıyla. Sizleri bir kardeş gibi şefkat kanatlarımın altına alarak korudum. Bir baba gibi de size karşı merhametli davrandım. Sizinle keder ve gaye birliği ettim.

Şimdi size soruyorum. Bende hakkı hukuku olan var mı? Olan hemen gelsin ve Allah hakkı için, büyük Kıyamet günü hesaplaşmasından önce hakkını alsın."

Yaşın yaşın ağlayan gözlerle peygamberlerini dinleyen sahabelerden hiç kimse gidip de "Ey Allah'ın Rasulü!.. Benim sende hakkım var" demedi. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) aynı soruyu ikinci ve üçüncü defa tekrarlayınca sahabelerden Ukkâşe ayağa kalkarak huzuruna vardı ve "Ey Allah'ın elçisi anam-babam sana feda olsun! Eğer defalarca Allah (c.c.) adını kullanmasaydınız huzurunuza gelip de hakkımı aramaya kalkışmayacaktım." dedi ve olayı şöyle anlattı:

"Ey Allah'ın elçisi!.. Bir gün sizinle birlikte savaş ediyordum. Nasılsa develerimiz yan yana geldiler. Devemden inerek özür dilemek üzere size yaklaşmıştım ki, birden kamçınızın sırtımda şakladığını duydum. Ey Allah'ın Resulü!.. Bunu kasten mi yaptınız yoksa devenize vururken kazara bana mı çarptı? Bunu bilmiyorum."

Bunun üzerine Hz. Peygamber (sav.) "Ey Ukkâşe, Peygamberin sana kasten nasıl vurabilir? Asla!" diye özür beyan etti ve ardından Hz. Bilal'e, kızı Fatıma'nın evine vararak aynı kamçıyı alıp getirmesini söyledi. Bilal (r.a.) camiden çıkarak Hz. Fatıma'nın evine doğru hızla yol almaya başladı. Bir

yandan da Peygamberler Peygamberinin kendi kendine ceza vermesini düşünüyordu.

Kapıyı çaldı; içerden Fatıma "Kim o kapıya vuran?" diye seslenince Bilal (r.a.) kendisini tanıttı ve Allah Resulünün savaşlarda kullandığı kamçısını almaya geldiğini belirtti. Fatıma:

- Ey Bilal, babam kamçıyı ne yapacak?

Bilal:

- Baban bu kamçıyla kendi kendisini cezalandıracak.

Fatıma:

- Ey Bilal, bu kamçıyla babama vurarak hakkını alacak olan kim?

Bilal:

- Ukkâşe, dedi.

Hz. Bilal (r.a.) kamçıyı alır almaz doğru camiye yollandı. Kamçıyı götürüp Hz. Peygamber'e teslim etti. Peygamber de Ukkâşe'ye verdi.

Tam bu sırada ayağa fırlayan Hz. Ebu Bekir'le Hz. Ömer "Ey Ukkaşe, işte biz karşınızdayız, Peygamber'in yerine bize vurun. Ne olur?" diyerek arkalarını dönerler.

Hz. Peygamber:

"Ey Ebu Bekir, Ey Ömer, yerlerinize oturun. Şüphesiz ki Yüce Allah (c.c.) sizin bu iyi niyetinizi mükafatsız bırakmayacaktır" diye çıkışır.

Bu defa Hz. Ali (r.a.) fırlar ve "Ey Ukkaşe!" der: "İşte ben karşınızda hayattayım, Peygamber'e vurmanıza gönlüm razı olmuyor, işte sırtım, işte karnım, istediğiniz yere dilediğiniz kadar vurun."

Hz. Peygamber:

- Ey Ali, otur yerine! Yüce Allah (c.c.) senin bu iyi niyetini mükafatsız bırakmayacaktır" diye çıkışır.

Hz. Hasan ile Hz. Hüseyin:

- Ey Ukkaşe, biliyorsun ki biz Allah Resulünün torunlarıyız, hakkını bizden aldığında O'ndan almış sayılırsın. Ne olur bize vur?" diye yalvarıp yakarırlar. Hz. Peygamber (sav) onlara da:

-"Yerlerinize oturun, ey benim göz bebeğim torunlarım" diye çıkışır.

Bütün bu olanları ibretle seyreden Sevgili Peygamberimiz (sav.) "Ey Ukkaşe, eğer gerçekten bana vurmak istiyorsan, buyur, vur!" diyerek haykırdı. Bunun üzerine Ukkaşe, "Ey Allah'ın Resulü!" dedi. "Siz bana vurduğunuzda ben çıplaktım. Şimdi ben de size vururken çıplak kalmanızı rica ediyorum."

Sevgili Peygamberimiz (sav) hiç duraklamadan hemen elbisesini çıkarır ve "Buyurun, hiç çekinmeden dilediğiniz kadar vurun" diye diretti.

Durumu yakından izleyen sahabeler hıçkıra hıçkıra ağlamaya başlarlar ve hıçkırık sesleri cami duvarlarını sarsarcasına kalınlaşırken, Ukkaşe bakar ki iki cihan güneşi Peygamberin vücudu süt gibi beyaz ve ardından Peygamberlik mührünü taşıyan ben etrafa ışık saçmaktadır. Kalkar gider sırtını doya doya öperek yerine dönüp oturur. Ardından da:

"Ey Allah'ın Rasülü!" der. "Canım sana feda olsun! Hangi kalp sana kıyabilir? Maksadım sadece o senin ışık saçan mübarek vücudunu kana kana öperek, senin yüzün suyun hürmetine Rabbimin rızasını kazanmak ve Cehennem azabından kurtulmaktır."

Sözün burasında ışıldayan nurani gözlerle sahabelerin süzen Sevgili Peygamberimiz (sav): "Ey Müminler!.. Beni dinleyin!" der. "Cennetlik görmek isteyen varsa, işte Ukkaşe'yi görsün."

Bunun üzerine bütün Müslümanlar kalkıp Ukkaşe'nin gözlerinden öperek, "Müjdeler olsun!.. Yüksek derecelere eriştin ve Peygamberimizin dostluğunu elde ettin." diyerek kendisini tebrik ettiler.

Allah'ım ululuk ve yücelik hakkı için bize Sevgili Peygamberimizin şefaatını nasip et, amin...[12]

[12] Ermişlerden Osman Efendi, Seçme Dini Hikayeler, Seda Yayınları, İstanbul 2000, s. 225-231

AŞERE-İ MÜBEŞŞERE'YE BENZEMEK

Hazreti Ali [kerremallahü vechehu (k.v.)] hurma bahçesinde akşama kadar çalışmış, akşam da devesinin üzerine bir çuval hurma yükleyerek evinin yolunu tutmuştu.
Devenin yuları yardımcısı Kamber'in elinde kendisi de önde gidiyordu. Medine'nin içine girdiklerinde yolun kenarından bir ses geldi. Yoksulun biri elini açmış sızlanıyordu:
- Ne olur Allah rızası için!... Diyordu.
İşte bu sırada sesi duyan Hazreti Ali (k.v.) ile arkadan deveyi getiren Kamber arasında şu konuşma geçiyor. Hazreti İmam soruyor:
- Kamber ne istiyor bu yoksul?
- Hurma istiyor Efendim!
- Ver öyleyse!
- Hurma çuvalda Efendim!
- Çuvalla ver öyle ise!
- Çuval da devenin üzerinde!
- Deveyle ver öyle ise!
Emri yerine getiren Kamber der ki:
- Devenin ipi de benim elimde, demekten korktum. Çünkü beni de deveyle birlikte yoksula vermekte tereddüt etmeyebilirdi.
Ne güzel buyurmuş Mevlâna Hazretleri: Akıp giden zaman içinde bir kafesteyim, her türlü amelde çok ahesteyim. Kabrim beni bekliyorken, dünyalık hevesteyim. Uyandır artık Ya Rab! Belki de son nefesteyim... ....
RABBİM Bu güzel gün hürmetine
* Sarsılmaz İman
* Güzel Ahlak
* Şükredici Kalp
* Sabredici Beden
* Zikredici Dil
* Hayırlı ömür nasip etsin.
Rabbim hizmet kapısından, Rahmet nazarından, Cennet kokusundan, Kendi rızasından mahrum
etmesin. Âmiin![13]

[13] egitimhane.com

SERVETLE ÖVÜNMEK

Harun Reşit ile Şakik-i Belhî Hazretleri sohbet ediyordu. Bir ara Hazret:

- Ey Halife! Farz et ki büyük bir çölde kaybolmuşsun. Susuzluktan ölmek üzeresin. O anda birisi gelip elindeki su dolu kırbayı sana satmak istese kaç para verirsin? diye sordu.

Halife gülerek:

- Ne kadar isterse veririm, dedi.

- Peki, o suya karşılık servetinin yarısını istese verir misin?

- Veririm.

Hazreti Şakik, "Doğru söyledin" dedi ve devam etti:

- Ey Halife! Diyelim ki servetinin yarısı ile o suyu alıp içtin ve bir müddet daha yaşama imkânı buldun. Fakat az sonra içtiğin suyu çıkarman gerekir. Ama buna muvaffak olamasan, bütün uğraşmalarına rağmen idrarını yapamasan ve adeta ölecek hale gelsen, o anda yine birisi karşına çıkıp: "Seni tedavi edebilirim, ancak servetinin öbür yarısını isterim" dese, ne dersin?

Halife hiç düşünmeden:

- Elbette razı olurum, dedi.

Bunun üzerine Şakik-i Belhî:

- Öyleyse Ey Emirü'l Mü'minin! Önce içtiğin, sonra da idrar yolu ile dışarı attığın bir yudum su kıymetinde bile olmayan servetine sakın güvenme! Hiç kimseye karşı mal, mülk ve servetinle övünme, buyurdu. (La edri)

FİRAVUNA SİHİRBAZLARIN CEVABI

Firavun, Hz. Mûsa'nın tevhid mücadelesinden, saltanatını kaybetme endişesi lie korktu, ürktü, şaşkınlık içinde Mısır sihirbazlarını topladı ve Musa (a.s.) ile müsabakaya çıkardı. Sihirbazlar:

"Ya Mûsa, sen mi önce asânı atarsın, yoksa biz mi atalım?" diyerek Hz. Mûsa'ya hürmet ve nezaket gösterdiler.

Mûsa (a.s.) ise onlara:

"Siz atacağınızı atın!" dedi. (A'raf, 115-116)

Sihirbazlar, Firavun ve Mısır halkının önünde yere birkaç deynek ve ip attılar. Onlar da kıvrılıp yılan gibi görülmeye başladılar. Sonra emr-i ilahi ile Mûsa (a.s.) asâsını attı. Asâ, kocaman bir ejderha olup meydandaki bütün sihir aletlerini yuttu. Sihirbazlar, bu halin beşerî bir san'at ve marifet değil, ilahi bir mucize olduğunu anladılar. Çünkü sihir olsaydı atılan deynek ve ipler, sihir bozulduğunda yerinde kalırdı. Halbuki, sihirbazların sihirleri bozulup iptal edildiği gibi, aynı zamanda deynek ve ipler de tamamen ortadan kaldırılmıştır. İşte bu mucizeyi gören sihirbazlar:

"Biz, Mûsa ve Harûn'un Rabbine iman ettik!" diyerek secdeye kapandılar.

Firavun buna çok öfkelendi:

"Benden izin almadan nasıl iman edersiniz? Demek ki, Mûsa sizin üstadınız imiş! Siz bu işi ondan öğrenmişsiniz! O halde sizin el ve ayaklarınızı çapraz kestirerek sizi ölüme mahkûm ediyorum!" dedi.

Sihirbazlar da Firavun'a tavır koyarak:

"Seni, bize gelen apaçık bir mucizeyi tercih edemeyiz!... Sen fiilinde serbestsin. Dilediğin zulmü yapabilirisin! İşkencen bize zarar vermez! Hükmünse, yalnız bu dünya hayatında geçerlidir. Oysa biz, Allah'a döndürüleceğiz..." dediler.[14]

[14] TOPBAŞ, Osman Nuri, Mesnevi Bahçesinden Bir Testi Su, Erkam Yayınları Altınoluk Dizisi 20, s. 65-66

DOĞRULUK

Zalim bir vali vardı. Bu vali bir gün adamlarını göndererek Hasan Basri Hazretleri'ni yakalatmak istedi. O da bir vakit ders verdiği Habib-i Acemi Hazretleri'nin kulübesine gelip saklandı. Valinin adamları geldi ve hışımla:

- Hasan Basri'yi (r.a.) gördün mü? diye sordular.

O gayet sakin:

- Evet, dedi.

- Nerede?

- İşte şu kulübemde...

Adamlar kulübeye daldı, fakat bir türlü Hasan Basri Hazretleri'ni bulamadılar. Dışarı çıkınca tehdit edip:

- Ya şeyh, niçin yalan söylüyorsun? dediler.

- Ben yalan söylemedim, dedi. Siz göremedinizse, benim suçum ne?

Tekrar girdi, aradı, fakat bulamadılar. Onlar gidince, Hasan Basri Hazretleri:

- Ey Habib! Biliyorum ki Rabb'im senin hürmetine beni onlara göstermedi. Fakat yerimi niçin söyledin, hocalık hakkı yok mudur? dedi.

Hazreti Habib mahcup bir şekilde:

- Ey Üstadım! Sizi bulamamaları benim hürmetime değil, doğru söylediğimizdendir. Çünkü bilirsiniz ki, Doğruların yardımcısı Allah'tır. Eğer yalan söyleseydim, sizi de beni de götürürlerdi, dedi. (La edri)

MERHAMET

Tabiînden alim, fazıl, muhaddis ve sûfî Abdullah bin Mübarek, haccı ifa ettikten sonra Mekke'de Harem'de yakaza halinde iken semadan iki melek gelir. Biri diğerine:

"Bu sene 600 bin kişi haccetti. Hepsinin haccı, Şam'da Ali bin Muvaffak ismindeki bir ayakkabı tamircisinin yaptığı amelin hürmetine makbul oldu. Bu kişi hacca gitmeğe niyet etti, lakin gidemedi. Onun yaptığı bir amel hürmetine bu kadar hüccacın haccı kabul edildi." der.

Abdullah bin Mübarek uyku ile yakaza arası olan bu halden uyanınca, merak ve hayret içinde kalıp Şam kervanı ile Şam'a gitti. O zatı bulup sordu:

"Sen hacca gitmediğin halde ne amel işledin?"

Ali bin Muvaffak, Abdullah bin Mübarek gibi meşhur bir zatı karşısında görünce şaşırdı. Heyecanından bayıldı. Kendisine geldiğinde şöyle anlattı:

"Otuz sene hacca gitmeyi arzu eder dururdum. Eskicilikten 300 dirhem para biriktirdim. Hac yolculuğuna niyet ettim. Hamile karım:

"Komşudan et kokusu geliyor; bana bir parça et ister misin?" dedi. Komşuma gittim. Durumu anlattım. Komşum ağladı:

"Yedi gün oldu ki, çocuklarım açtır. Yolda ölü bir hayvan buldum. Ondan bir parça kestim. Şimdi onu kaynatıp onları avutuyorum. Helal bir gıda bulamaz isem, mecburi onu yedireceğim. İsterseniz vereyim, fakat bu kaynayan et, bunlara ölümle burun buruna geldikleri için helal, size ise haramdır." dedi.

Ali bin Muvaffak devamla:

"Bunu duyunca, sanki içimden bir parça koptu. Bin bir zorlukla biriktirdiğim bu 300 dirhemi ona verdim;

"Ya Rabbi, hac niyetimi kabul et!... diye Rabbime iltica ettim." dedi.

Bunun üzerine Abdullah bin Mübarek:

"Rabbim bana rüyada doğruyu bildirmiş!" dedi.

Bu hadise, Rahman ve Rahim olan Rabbimizin bize gösterdiği bir merhamet bereketidir. Rüyadaki zuhûratla hacdan misal verilmesi, ibadet hayatın da merhametin ne derece mühim bir rol oynadığını ifade etmektedir.[15]

---

[15] TOPBAŞ, Osman Nuri, Mesnevi Bahçesinden Bir Testi Su, Erkam Yayınları Altınoluk Dizisi 20, s. 77-78

YİRMİ SANİYEDE

Şeytan hizmetçi kılığına girmiş ve yirmi sene Cüneyd-i Bağdadî Hazretleri'nin yanına gidip gelmişti. Bir türlü gönlüne vesvese vermeye, ona istediklerini yaptırmaya muvaffak olamamıştı. Bir gün:

- Ey Üstad! Yoksa siz benim kim olduğumu biliyor musunuz? dedi.

Hazreti Cüneyd:

- Sen lanetli İblissin. İlk geldiğin andan beri seni tanıyorum, buyurdu.

Şeytan:

- Ey Sultanü'l Muhakkikin! Sizin kadar yüksek dereceye ulaşan başka bir büyük zat tanımıyorum. Yirmi senedir size hiçbir isteğimi yaptırmaya muvaffak olamadım, dedi.

- Defol mel'un! Şimdi de beni kendini beğenme hastalığına düşürerek mahvetmek mi istiyorsun! Yirmi senede yapamadığını yirmi saniyede mi yapacaksın? Yıkıl karşımdan! diye bağırdı. (La edri)

İPİN HESABI

Zenginin biri ölümden ve kabirdeki yalnızlıktan çok korkuyormuş. "Öldüğüm geceyi kim kabre girerek sabaha kadar benimle geçirirse servetimin yarısını ona bağışlıyorum" diye vasiyet etmiş. Öldüğünde "Kim birlikte kabre girip sabahlamak ister?" diye araştırmışlar. Kimse çıkmamış. Nihayet bir hamal, "Benim sadece bir ipim var, kaybedecek bir şeyim yok. Sabaha kadar durursam zengin olurum." diye düşünerek kabul etmiş. Vefat eden zengin ile birlikte defnetmişler. Sorgu sual melekleri gelmiş. Bakmışlar kabirde bir ölü, bir canlı var. "Nasıl olsa bu ölü elimizde... Biz şu canlı olandan başlayalım" demişler ve hamalı sorgulamaya başlamışlar. "O ip kimin? Nereden aldın? Niye aldın? Nasıl aldın? Nerelerde kullandın?" Sabaha kadar sorgu sual devam etmiş, adamın hesabı bitmemiş. Sabahleyin kabirden çıkmış.

- Tamam, servetin yarısı senin, demişler.

- Aman, demiş hamal, istemem, kalsın. Ben, sabaha kadar bir ipin hesabını veremedim. O kadar servetin hesabını nasıl veririm? (La edri)

EDEN BULUR

Hz. İsa Aleyhisselam, bir gün yolda yürürken bir gencin, ak sakallı, ihtiyar bir adamı tekmeleyerek sürüklediğini gördü. Hazreti İsa Aleyhisselam, ihtiyarın bu durumuna çok acır. Hemen koşarak onu kurtarmak ister. Fakat ihtiyar kendisine engel olur ve şöyle der:

- Lütfen dokunmayın, ne olur dokunmayın, beni tekmelesin.

Bu durum karşısında Hazreti İsa Aleyhisselam daha fazla merak ederek, sebebini sorar:

- Ben de zamanında babamı, burada, aynı şekilde tekmelemiştim. Bu genç benim oğlumdur.

Benim babama yaptığımın aynısını, şimdi öz oğlum bana yapıyor. Babama yaptıklarımın intikamını alıyor.[16]

[16] GÜRAN, Kemal, Kendi Kendine Kur'an Okulu, Akit Gazetesi Yayını, s. 235

SARHOŞ KOMŞU

İmam-ı Azam Hazretlerinin genç bir komşusu vardı.

Her gece evine içkili gelir, çıkardığı gürültü ile imamı çok rahatsız ederdi. İmam, gençten hiç şikayetçi olmaz, komşusunun haline tahammül ederdi. Bir gün başkalarının şikayetinden olsa gerek genci hapse attılar. Ertesi gece gencin sesini duymayan Ebu Hanife (r.a.) şaşırdı ve:

- Genç komşumuzun sesleri niçin kulağımıza gelmiyor? diye sordu.

- Efendim, o sarhoşu vali hapse attırdı, dediler.

Ertesi sabah doğruca valinin konağına gitti. Talebeleri, Hocamız her halde valiye teşekkür edecek, diye düşünüyordu. Vali, onu görür görmez ayağa fırladı. Hürmet etti ve:

- Ya imam! Teşriflerinizin sebebini lütfen söyler misiniz? dedi.

O da, komşusu olan gencin serbest bırakılmasını rica etti. Vali:

- Efendim, böyle ehemmiyetsiz bir mesele için iye zahmet ettiniz? Haber gönderseydiniz emriniz derhal yerine getirilirdi, cevabını verdi.

Delikanlı serbest bırakıldı. İmam'la karşılaştıklarında oldukça mahcuptu. Kendisini bizzat çok rahatsız etmişti. Ebu Hanife:

- Bak biz seni unutmuyoruz, sözleriyle iltifat buyurdu.

Genç kısa zaman sonra tövbe etti ve İmam'ın talebeleri arasında katıldı.

UN HALİNE DÖNEN KUM TANELERİ

Allah erenlerinden Dinar oğlu Malik devrinde iki kardeş yaşamaktadır. Bu iki kardeşten biri yetmiş, diğeri de tam otuzbeş yıl ateşe taparak hiçbir muratlarına kavuşamadığını anlayan küçük kardeş bir gün ağabeyine dert yanar, der ki: "Ağabeyciğim!... Bu kadar yıldır ateşi ilah bilerek ona tapındık. Fakat bakıyorum ki hiçbir dileğimize erişemedik. O yüzden bende ateşin ilah olmadığına dair bir şüphe uyandı. Bu şüphemde haklı olup olmadığımı araştırmak için seninle bir denemeye girişelim. Eğer ateş başkalarını yaktığı gibi bizi de yakarsa, kendisine bir daha asla tapınmayalım. Yok eğer yakmazsa ölünceye kadar ilahlığına iman ederek ibadetten geri durmayalım."

Bu karardan sonra iki kardeş bir ateş yakarlar. Küçüğün büyüğüne "Ateşe ilk önce elimizi hangimiz uzatacağız. Sen mi yoksa ben mi?" diye sorar. Ağabeyi, "Sen uzatacaksın" deyince küçük kardeş elini hemen ateşe yaklaştırır. Bakar ki ateş elini yakıyor, hemen çeker. Ardından da "Ey ateş!..." der "yazıklar olsun sana! Bunca yıldır seni ilah bildim ve o yüzden de sana taptım. Ağabeyine der ki: gel buna tapınmaktan vazgeçelim" diye yalvarıp yakarır. Fakat ağabeyi bir türlü vazgeçmez ve ateşe tapmaya devam eder.

Ağabeyi devam ededursun. Küçük kardeş bu denemeden sonra ateşe tapmaktan vazgeçer müslüman olmaya azmeder ve doğruca devrin büyük ermişlerinden Dinar oğlu Malik'e başvurur. O anda Malik de oturmuş halka vaaz vermektedir. Vaazını bitirdikten sonra başından geçenleri bir bir kendisine anlatır ve ben müslüman olacağım der.

Bunun üzerine Malik ateşperest adamı karşına oturtarak Kelime-i Şehadet getirttikten sonra kendisine İslam'ın şartlarını ve bütün umumi prensiplerini bir bir izah eder. Yanında bulunan ailesi de İslam'a girince orada bulunan halk, bu her iki ateşperestin imana gelişini sevinç gözyaşları arasında kutlarlar. Ardından da biraz aramızda kalın da aramızda size biraz öteberi toplayalım dediler. Fakat yeni imana gelen adam ben dinimi dünyalık hiçbir şeye satmam diyerek asla bir şey kabul etmeyeceğini belirtiyordu.

Daha sonra ailesini alarak şehrin kıyı mahallelerinden virane bir eve yerleştiler. Ne yiyecek ne de içecek bir şeyleri yoktu. O gece Allah'a ibadet ve taat ederek sabahladılar.

Güneş doğup yeryüzüne ışıklarını yaymaya başlayınca günlük ekmek parasını kazanmak için bir iş bulup çalışmak gerekiyordu. Çünkü yaşamak için yemek, yemek için de çalışmak şarttı. Bu düşünceye daha ziyade kendini kaptıran kadındı. Yeni imana gelmiş bulunan adamın ise yemek içmek gibi bir dert umurunda bile değildi. Onun tek düşüncesi kâinatın ortaksız yaratıcısı olan Allah'a biraz daha fazla ibadet edebilmekti. Bu yüzden de kendisini ibadetten alıkoyan bir şeye düşman kesilmişti. Bu ekmek parası için çalışmak mecburiyeti olsa bile.

Fakat yine de muhakkak ki ekmek parasını kazanmak için çalışmak gerekiyordu. Nitekim hanımı durumu açarak taşı gediğine koydu. "Bey Efendi!" dedi. "Bugün şehre inin de belki bir iş bulup çalışırsınız. İnşaallah akşama kadar günlük nafakamızı kazanmış olarak dönersiniz." Bu ikaz karşısında kendisini toplayan adam şehre inip münasip bir iş aramaya koyuldu. Birçok kapı çalış iş aradı, fakat ekmek parasını kazanacak bir iş bulamadı. Ama her nedense buna pek üzülmüyordu. Zaten bütün dileği Allah'a amelelik etmekti. Onun için Camilerden birine kapanarak akşama kadar bol bol Allah'a ibadete daldı.

Akşam olunca kendi namına Allah'a bol bol ibadet etme fırsatını bulduğundan dolayı sevinç, karısının karşısına da eli boş çıkacağı için de üzüntü içinde karışık duygularla döndü. Kapıyı açıp içeri girdikten sonra selam verip bir köşeye oturdu. Karısına da bütün gün çalıştığını fakat ücretlerini yarın alacağını ifade etti. Karı-koca geceyi aç açına ibadet ederek geçirdiler.

Sabah olunca tekrar iş bulmak için şehre inen adam ne yaptıysa yine bir türlü ekmek parasını kazanacak bir iş bulamadı. Bulamadı diye üzülecek değildi ya. Camiye girerek akşama dek bol bol Allah'a ibadet etti. O, sadece Allah'ına çalışıyordu. Tek üzüntüsü karısıydı. Zavallı kadıncağız artık açlığının son haddine gelmişti.

Akşam olunca yine eli boş olarak eve döndü ve karısına aynı mazereti uydurdu. Böylece o geceyi de aç olarak geçirdiler. Ertesi gün, günlerden Cuma idi. Cuma günü de hafta tatili dolayısıyla bütün iş yerleri kapalıydı. Onun için herhangi bir iş bulup da çalışmaya imkân yoktu. En iyisi camiye gidip Cuma namazı kılmaktı.

Eski ateşperest, yeni mü'min de aynı şeyi yaptı. Cuma vakti gelince doğruca camiye gidip iki rekât Cuma namazını gönül huzuruyla kıldı. Ardından da ellerini göğe doğru açarak Allah'a yalvarıp yakarmaya başladı. "Ey Rabbim!.." diyordu. "İslam dinin ve bu Cuma gününü yüzü suyu hürmetine gönlümden ailemin geçim sıkıntısını at. Çünkü bir iş bulup çalışamadığım için aileme karşı mahcubum. Korkarım ki açlıkları daha fazla sürerse ağabeyimin dinine dönerler."

Adam Cuma vakti camide dua ededursun. O sırada şehrin kenarında bulunan virane evinin kapısına biri gelerek kapıyı çalar. Karısı kapıyı açtığında bakar ki karşısında yakışıklı bir genç durmaktadır. Elinde mendille örtülü bir tabak bulunan genç tabağı kadına uzatırken "Bunu alınız ve kocanıza da bunun bu Cuma Allah (c.c.) için yaptığı ameleliğin ücreti olduğunu söyleyin. Çünkü böyle bir günde azıcık çalışmanın Allah (c.c.) katında ücreti çok büyüktür" der.

Kadın hemen tabağı alıp üzerindeki mendili açınca ne görsün ki! Tabağın içinde çil çil bin tane altın. Altınlardan birini alarak hemen çarşıya çıkıp bir sarrafa götürür. Sarraf altını daha eline alır almaz şaşırıp kalır. Hele tartıya

koyunca hayreti büsbütün artar. Altın bildiğimiz altınlardan değildir. Hem çok ağır basmakta, hem de üzerindeki nakışlarından başka bir dünyaya ait olduğu anlaşılmaktadır.

Hayretini yenmek için kadına altını nereden bulduğunu soran sarraf hikâyeyi olduğu gibi dinleyince durumu hemen kavrar ve kadına "Ben de Müslüman olacağım. Bana İslamiyet'i öğretir misiniz?" der. Ardından da Müslümanlığı kabul ederek kadına bin tane dünyalık altın hediye eder.

Öbür yandan genç Cuma namazını kılmış eve dönmektedir. Yine her zamanki gibi eli boş olduğu için, bu defa mendilini kumla doldurarak yiyecek bir şeyler getiriyormuş gibi yapar içinden de "Eğer karım ne iş yaptın dese, size un getirdim, diye cevap veririm" düşüncesini geçirir. Bu düşünceler içinde boynu bükük ve mahzun mahzun kapıya gelir. Tam bu sırada içeriden etrafa yemek kokularının yayıldığını fark ederek elindeki kumla dolu mendili kapının dibine bırakıp sevinçli içeri girer.

Hoş beşten sonra karısından durumu sorup öğrenir. Ardından da sevinç gözyaşları içinde yüce Allah'a şükür secdesine kapanır. Bu arada kapıya çıkan karısı kum dolu mendili görüp de eline alınca bakar ki içi unla dolup taşmaktadır. Kocasının unu neden içeri getirmediğini sorunca o da durumu öğrenerek şükür secdesine kapanır.

Yüce Allah (c.c.) cümlemizi Cuma namazının faziletinden mahrum bırakmasın, amin... (Zübdetül Vaizin)

RUM ELÇİSİ

"Rum elçisi, Medine-i Münevvere'ye siyasi bir görüşme için gelir. Halife Hz. Ömer'in sarayını sorar. Sorduğu kimseler:

"Halife'nin köşkü yoktur. Onun parlak bir gönül sarayı vardır. Kendisinin dünyaya ait yalnız, fakirlerin ve gariplerin barındığı gibi bir kulübesi vardır." derler.

Rum elçisinin bu sözler üzerine dehşeti ve hayreti artar. Yükünü, atını, hediyelerini başıboş bırakır. Hz. Ömer Farûk' aramaya koyulur. Her tarafta Halife'yi sorar. Hayretle kendi kendine:

"Demek dünyada böyle bir hükümdar var ki, aynı ruh gibi, etrafın nazarından gizli kalıyor!" diye mırıldanır Halife'ye ram olmak için, O'nu aramaya devam eder...

Bir Arap kadın:

"İşte senin aradığın Halife, şu hurma ağacının altındadır! Herkes yatakta, döşekte yatarken; O, bunların zıddı olan kumların üzerindedir! Git de hurma ağacının gölgesinde yatan zıll-i ilahi'yi (Hakk'ın gölgesini) gör!" der.

Uyumakta olan Hz. Ömer'den elçiye heybet ve ruhuna hoş bir hal gelir. Elçi, muhabbet ve heybet, birbirinin zıddı iki haslet olduğu halde, bu tezadın kendi ruhunda nasıl birleştiğine hayret eder. Kendi kendine;

"Ben imparator görmüş ve onların nezdinde takdir toplamış bir kimseyim! Onlarda hiçbir heybet görmediğim halde, bu kişinin heybet ve muhabbeti şuûrumu izale etti."

"Bu Halife, silahsız, müdafaasız yerde yatıyor ve uyuyor. Ben ise, karşısında bütün bedenim ile titriyorum! Bu hal nedir? Bu hal neyin nesidir? Demek ki bu heybet, Hakk'ındır. Şu aba giyen kimsenin değildir!.." der.

Rum elçisi, böyle ruhi ihtilaçlar (çalkantılar) yaşarken, Hz. Ömer (ra) uykudan uyanır. Rum elçisi, Hz. Ömer'e ta'zim ile selam verir. Halife selam mukabele eder. Ondan sonra yüreği oynamış elçiyi can sarayına alır; huzura kavuşturur. Virane olmuş gönlünü tamir eder. Ona, ince, derin, esrarlı sözler söyler.

Elçi, hal ve makam müşahede eder.

Hz. Ömer'e ağyâr (yabancı) suretinde gelen elçi, yar olur. Bu sohbetin neşvesiyle kendinden geçer. Hatırında ne elçilik, ne de bir haber verip almak kalır...[17]

---

[17] TOPBAŞ, Osman Nuri, Mesnevi Bahçesinden Bir Testi Su, Erkam Yayınları Altınoluk Dizisi 20, s. 146-147

HAK YOLA GETİREN İKİ SÖZ

Büyük erenlerden Hasan Basrî, bir gün arkadaşlarıyla birlikte yolda giderken memleketinin tanınmış devlet büyüklerinden birinin oğlu ile karşılaşır. Devlet büyüğünün oğlu yağız atının üzerine kurulmuş, beraberinde de hizmetçileri, bütün sükse ve ihtişamıyla yoluna devam etmektedir.

Hasan Basrî yolun ortasında durarak hoş beşten sonra devlet büyüğünün oğluna şöyle seslenir: "Ey devlet büyüğünün oğlu!.. Sizler her şeyi mal ve para ile değerlendirirsiniz. Size şu iki sözü satmak istiyorum, alır mısınız? Çünkü bu sözleri size benden başka kimse söylemeye cesaret edemeyecektir. Sonra bu sözler sizi aydınlık Allah yoluna sokacaktır."

Devlet büyüğünün oğlu, "Peki kaça satacaksınız?" deyince Hasan Basrî, "Birincisini bir, ikincisini de iki gümüş para karşılığında veririm." diye karşılık verdi. "Evet, alırım" deyince de ilk sözünü söylemeye koyulur ve şöyle der: "Ey devlet büyüğünün oğlu!.. Senin evin var mı?" diye sorar. "Var" cevabını alınca da, "Kendin mi yaptırdın, yoksa miras mı kaldı?" diye sorar.

Devlet büyüğünün oğlu, "kendim yaptırdım" diye cevap verir. "Ne kadar zaman içinde yaptırdın?" sorusuna ise, "Epey uzun sürdü" karşılığını verir. "Neden her imkana sahip olduğun halde çabuk bitirmedin?" deyince de, "Binanın taşlarını, ağaçlarını taşıyan hayvanlara acıdığım için fazla yük vurdurtmadım. İşte o yüzden de binayı kısa zamanda inşa etmek mümkün olmadı." der.

Ardından sözü alan Hasan Basrî şöyle konuşur: "Ey devlet büyüğünün oğlu!.. Madem ki başkalarının hayvanlarına acıyarak fazla yük taşıtmaya razı olmuyorsun, neden öz nefsine acımayıp da onu dağlar kadar günah yığını altında eziyorsun?"

Bu sözler devlet büyüğünün oğlu üzerinde büyük tesir yapar. Atından inerek Allah dostu Hasan Basri'nin ellerine kapanır. Ardından da sabırsızlıkla "iki gümüşü hemen vereceğim, şu ikinci sözünü de hemen söyle" diye yalvarır. Daha sonra Hasan Basrî ikinci sözünü söylemeye koyularak şöyle der:

"Yola koyulmuş böyle nereye gidiyorsunuz?" diye sorar. "Devlet reisine, bir memurluk almak için gidiyorum" cevabını alınca, "Bak en değerli elbiseni giymiş, en enfes kokuları sürünmüşsün. Neden? Çünkü devlet reisi ve maiyetinde çalışanlara karşı mahcup olmak istemiyorsun. Halbuki onlar da senin, benim gibi birer insan değil mi? Şimdi sana sormak isterim. Yarın ölüp öbür dünyayı boyladığında omurlarında taşıdığın bu kadar ağır günahlarınla ve kirli alınla peygamberler ve gerçek mü'minler arasında Allah'a karşı hesap verirken utanmayacak mısın?"

Bu sözlerin de son derece derin etkisi altında kalan devlet büyüğünün oğlu atını hizmetçisine verdiği gibi hemen Hasan Basrî'nin ellerine sarılarak

artık bütün dünyalık nimetleri teper ve ölünceye kadar bu büyük zatın safında Allah'a ibadet etmeye karar verir.

Yüce Allah (c.c.) cümlemizi hak sözleri dinleyip de gereğini yerine getiren haksever kullarından eylesin, amin…(Senaniye)

PEYGAMBER'E SAYGI

Hz. Ömer Efendimiz, bir gün Cuma namazına giderken yanından geçtiği bir evin damından üzerine kan damlar. O da üzerine kan damlayan oluğu söker, atar. Evine gider. Elbisesini değiştirip, tekrar yetişir. Namaz kıldırıp, hutbesini irad ettikten sonra, "Cemaat, mü'minlere eziyet ediyorsunuz!" diyerek hadiseyi anlatır ve "Ben de o oluğu söküp attım!" der. O, sözünü bitirir bitirmez, caminin içerisinde, "Ya Ömer, sen ne yaptın?" diye feryat eden bir ses duyulur. Bu sözü söyleyen, Hz. Ömer'in çok sevdiği arkadaşı, "Allah'ım! Bu peygamberin amcasının elidir, o el hürmetine bize yağmur ver!" dediği Hz. Abbas'tır. Ayağa kalkmıştır. "Ya Ömer! O dam benim damımdı. O oluğu da oraya Hz. Muhammed (s.a.v.) kendi elleri ile yerleştirmişti. Sen ne yaptın?" demektedir. Ömer Efendimiz'in de, "O koymuştu." sözünü duyduğu anda, dizlerinin bağı çözülür ve adeta yıkılır. Der ki: "Ya Abbas, ben gidip o damın dibinde başımı yere koyacağım ve sen de benim başıma basarak o oluğu tekrar yerine koyacaksın. Sen o oluğu yerine koymadan ben bu başımı yerden kaldıramam." Ve paslı oluk yerine konur.

EŞEĞİNİ KAYBEDEN KÖYLÜ VE CUMA NAMAZI

Adamın biri bir gün eşeğine buğday yükleyerek değirmene varır. Eşeğin sırtındaki buğday çuvallarını indirir indirmez eşek kaçar ve kaybolur. Adam eşeğin peşine düşerek aramaya koyulsa Cuma namazını kaçıracaktır.

Tam bu sıkışık anda adamın tarla komşusu çıkagelir ve der ki, "Bugün sulama sırası senindir; hemen git, nöbetini kullanarak toprağına su ver. Sıranı kaçırırsan bir daha nöbet sana gelinceye kadar tarlanı sulayamazsın." Adam, Cuma namazını kaçırmamak için kaybolmuş eşeğini aramaktan vaz geçmişken bu defa da başına tarla sulama derdi çıkar. Dünyalık geçim bakımından işlerin her ikisi de biri birinden mühimdir. Eşeğin peşine düşmezse hayvancağız tamamen kaybolabilir; ya da canavarların birine yem olur. Halbuki köylü eşeksiz geçinemez. Öteye beriye yüklerini kim taşıyacak ve neyin sırtına binerek yolculuğa çıkacak?

Tarla, zamanında ve düzgün aralıklarla sulanmadığı taktirde o yılki ekinler ya noksan olur. Ya da hiç olmaz. Bu da bir köylü için bütün ev halkının o yıl açlıkla karşı karşıya kalması demektir. Ayrıca buğday çuvalları da değirmende kalmaktadır. Adamın sırasını bekleyip ekini öğütmesi ve onu evine götürmesi lazımdır ki karısı öğle yemeğine ekmek pişirebilsin.

Adam işlerin hangisine koşayım diye düşünüp dururken Cuma namazının vakti gelip çatar. Hemen hatırına varlıkların biricik sahibi Allah'ın kesin emri gelir. "Cuma ezanı okunduğu zaman, dünyalık işlerinizi bırakarak Allah'a ibadet etmeye koşunuz. Cuma'dan çıktıktan sonra işlerinize dağılarak helal yollardan geçiminizin peşine düşünüz." Adam şöyle düşünür: "Az sonra yüce Allah'ın kesin emri beni ibadet yerine çağıracaktır. Şu anda kafamı yoran dünyalık nimetlerle birlikte daha nice nimeti bana veren O değil midir? Üstün ve ortaksız bir gücün sahibi olarak, O verdiği nimetleri istediği anda geri alıp kulu çaresizlik içinde çırıl çıplak bırakacağı gibi elden kaçar gibi olan nimetleri tekrar kulunun eline ve emrine veremez mi? O halde tamam, her şey ne olursa olsun; ben Cuma namazına gidiyorum." Bu kesin karardan sonra saydığımız bütün sıkışık işlerini yüzüstü bırakarak camiye koşar. Dünya işlerinin kafa yoran düşüncelerinden sıyrılarak Allah'ın evine gider.

Hatibin okuduğu hutbeyi can kulağıyla dinlerken, hafta içinde yaptığı günahları bir bir aklından geçirir; daha önceki Cuma namazından çıkarken artık günah işlemiyeceğine gönülden söz verdiği halde sözünü tutamıyarak yaptığı dine aykırı hareketlerden ötürü yüreğinde derin bir pişmanlık duyar. Esirgeyen ve bağışlayan Allah'dan, her adımını O'nun emrine uygun şekilde atamadığı için samimi bir utanç duyar.

Pişmanlık ve utancının manevi gözyaşları ile gönlünü karartan günah pasları silinir. Kalbinin bir hafta önceki o tatlı rahatlığa ve Allah (c.c.) huzurunda teslim olmuşluğa tekrar büründüğünü hisseder ve sevinir. Fakat bu sevincin yanında "ya ibadetlerimi yüce Allah (c.c.) kabul etmezse; ya farkında olmadan ağır şekilde Allah'ı gücendirecek bir günah işliyor ve

Allah'ın yaygın esirgeyiciliğini kendimden uzaklaştırıyorsam" diye içinde bir korku ve endişenin kıpırdadığı duyar. Sonra aklında gelir ki iyi bir mü'min zaten her an Allah'ın rahmetine güvenecek hem de O'nun korkusunu hiçbir an gönlünden çıkarmayacak, bu iki duyguyu aynı anda taşıyarak kendini yolun doğrusu üzerinde tutacaktır.

O halde bu korkulu ve aynı zamanda ümitli hali temiz bir mü'minin özlenen halidir. Sağlam bir mü'mine yakışır duygu ve düşünceler taşıdığına ayrıca sevinir. Allah'ın öz evinde O'na bağlılıkların en samimisini sunarak Cuma namazını kıldıktan ve arınmış bir gönülle ibadet evinden çıktıktan sonra adam, evine varır.

Bir de ne görsün!... Namazdan önce kafasını yoran ve neredeyse Cuma'yı kaçırmasına sebep olmak üzere bulunan bütün işler, adeta kendiliğinden oluvermiştir. Eşeği eve dönmüş, buğday öğütülmüş, tarlası da sulanmıştır. Yemek pişirip taze ekmek hazırlayan karısı sofrayı kurmuş kocasının camiden dönmesini beklemekteydi. Karısına "bu işler nasıl yoluna girdiğinden dolayı içinde katmerli sevinç duyar ve karısı olanları anlatır; adamın birisi değirmene gitmişti, kendisinin sanarak bizim buğdayları öğütmüş, çuvalları evine getirince yanlışlık yaptığını anlamış ve bize göndermiş. Eşek az önce kendiliğinden dönerek eve geldi. Komşunun tarlasını doldurup taşan su, bizim tarlaya akarak toprağımızı sulamış ve işte işler gördüğün gibi yoluna girmiş."

Adam bir yandan Allah'a karşı, mü'min kalabalığı ile birlikte samimi kullak borcunu yerine getirip gönül rahatlığına kavuştuğundan ötürü öte yandan namaz öncesi canını sıkan işler, zincirlemesine kendiliğinden yoluna girdiğinden dolayı ayrıca katmerli sevinç duyar, kullarının her işini yoluna koyan yüce Allah'a şükürler ederek karısı ve çoluk çocuğu ile birlikte sofraya oturur.

Yüce Allah (c.c.) hepimizi dünyalık işleri uğruna dini vazifelerini ihmal etmemeyi beceren ve böylelikle her iki dünyada mes'ut olan kullarından eylesin, amin!...

HZ. ÖMER (r.a.)

Hz. Ömer (ra) hilafete geçtiği zaman:

"Ey nas! Ben haktan, adaletten ayrılırsam ne yaparsınız?" diye sormuştu. Ahaliden biri:

"Ya Ömer! Sen eğrilir, haktan inhiraf edersen, seni kılıcımızla doğrulturuz!" cevabını verince Hz. Ömer (ra):

"Elhamdülillah! Eğrilirsem beni kılıçları ile doğrultacak arkadaşlarım varmış!" diyerek şükretti ve sevindi.

Yine Hz. Ömer, bilindiği üzere hilafeti esnasında maddi sıkıntı içinde idi. Zor geçiniyordu. Halbuki hazine ganimetlerle dolmuş durumdaydı.

Ashaptan bazı ileri gelenler, Hz. Ömer'in kızı Hz. Hafsa'ya, babasının hazineden geçinecek kadar bir tahsisat almasını teklif etmesini telkin ettiler. Hz. Peygamber'in zevcesi olan Hz. Hafsa da babasına bu teklifi yapınca, Halife Hz. Ömer (ra) kızına:

"Kızım sen Hz. Peygamber'in zevcesiydin. Bana söyler misin, Hz. Resulullah'ın yemede içmede hali nasıldı? diye sordu.

"Kifayet miktarı idi." cevabını alınca Hz. Ömer (ra) sözüne devam etti.

"İki arkadaşım (Hz. Peygamber ve Hz. Ebubekir) ve ben, üçümüzün hali, aynı yolda giden üç yolcuya benzer. Biri (Hz. Peygamber) makamına vardı. Diğeri (Hz. Ebubekir), aynı yolda giderek birinciye erişti. Üçüncüsü (ben) de arkalarından onlara ulaşmak isterim. Fazla yükle gidersem, onlara erişemem!..." Buyurdu.

O, fetihlerin çokluğuna, hazinenin zenginliğine bakmayarak; yaşadığı müddetçe, yeter dereceden fazla hiçbir şey kabul etmemişti. Ve hiçbir zaman dünya servetine tenezzül etmedi. Vefat ederken de borçlu idi.[18]

---

[18] TOPBAŞ, Osman Nuri, Mesnevi Bahçesinden Bir Testi Su, Erkam Yayınları Altınoluk Dizisi 20, s. 91-92

EŞEĞİN SESİ

Mevlâna Hazretleri, bir gün medresesinde ders verirken talebelerine: "Allah (c.c.) Kur'an-ı Mecid'inde, en çirkin ses eşeğin sesidir." buyuruyor. "O kadar hayvanın içerisinde eşeğin seçilmesindeki hikmeti nedir?" diye sordu.

Talebeleri, bu meselenin açıklamasını kendisine rica ettiler. Mevlana:

"Her hayvanın kendisine mahsus bir zikri, tesbihi, iniltisi vardır. Mesela devenin böğürtüsü, aslanın kükremesi, av hayvanlarının inlemesi, sineklerin vızıltısı, arıların uğultusu onların zikirleridir. İnsanların tesbihi ve zikri olduğu gibi gökteki meleklerin de vardır. Halbuki biçare eşek sadece iki vakitte anırır. Birisi, cinsi yakınlık istediğinde, diğeri acıktığında.

Demek ki eşek, şehvetinin ve boğazının esiridir. Gönlünde Allah'a ait bir dava, bir sevda bulunmayan, sadece midesini ve şehvetini düşünen birisinin sesi Allah katında eşek sesi gibidir veya daha aşağıdır." (Mesnevi)

Hz. MUSA (a.s) İLE DOĞAN KUŞU

Musa Peygamber Yûşa İbnî Nûn ile birlikte çıktığı gezilerden birinde yolda giderlerken ansızın karşılarında bembeyaz bir kuş görürler. Kuş Hz. Mûsa'nın omuzlarına konduktan sonra kendisine şöyle seslenir:

"Ey Allah elçisi Musa!... Beni doğan kuşu öldürecek. Ne olur beni koru!"

Musa Peygamber de kuşu elbisesinin altına saklar. Ardından az sonra doğan kuşu gelerek, "Ey Allah'ın elçisi Musa!... Benim yiyeceğime, avıma engel oluyorsun?" diye sorar. Hz. Musa (a.s) Doğan'a "Sana sürümden istediğin koyunu keseyim. Bırak bu kuşa dokunma, ne olur?" diye cevap verir. "Ama koyun etini ben ne yapayım ondan hoşlanmıyorum ki?" diyen Doğan'a da Musa Peygamber şu cevabı verir. "Öyleyse sana kendi kabalarımdan bir miktar et keseyim de ye."

Tam bu sırada Musa Peygamber'in elbisesinin altında sakladığı kuş havaya fırlayarak uçar gider. Peşinden de Doğan kanat çırparak havalanır. Hz. Musa (a.s) arkalarından seyre dalar. O, ne hikmettir? diye düşüncelere dalmıştır. Bu iki küçük yaratığın bile hayat-memat derdine düşerek birbirlerini yemeğe kalkışmaları karşısında içi sızlayarak, aralarını bulmak için Doğan'a kendi bacaklarının kaba etlerini vermeye razı olmuştur. O, bütün varlıkların birbirine düşmeden kardeşçe bir düzen içinde yaşamalarını arzu etmektedir. Zaten kutsal davası da insan yığınlarını aydınlık Allah yoluna davet ederek onların bu yolda insanca yaşamalarını sağlamaktır.

Musa Peygamber kafasında bu düşünceleri geçirirken kuşlar tekrar yanına sokularak onlardan biri, "Ben Cebrail'im" diğeri "Ben de Mikail'im" diye hüviyetlerini ortaya koyduktan sonra sözlerini şöyle noktaladılar:

"Ey Musa!... Biz seni buraya denemek için geldik. Açıkçası yüce Allah (cc) bizi, Rabbinin kulları karşısında takındığın şefkat ve merhamet duygularının ölçüsünü tartmak için gönderdi. Bizde bu görevimizi yerine getirdik. İmtihanı başarıyla kazındığınızı müjdeleriz."

Yüce Allah (cc) cümlemizi, şefkat ve merhamet duygularıyla donatsın, amin... (La Edri)

HALÎLULLAH (ALLAH'IN DOSTU)

Allah (c.c.) Hz. İbrahim'i dost edinince, melekler:

"Ey Rabbimiz! İbrahim sana nasıl dost olabilir? Nefsi, malı ve evladı var. Kalbi bunlara meyyaldir..." dediler. Müteakiben şu ibretli manzaralara ve Hz. İbrahim'in ağır imtihanlarına şahit oldular.

İbrahim (a.s.) mancınıkla ateşe atılacağı zaman, melekler heyecanlandı. Bir kısmı Allah Teala'dan Hz. İbrahim'e yardım etmek için izin istediler. Melekler, Hz. İbrahim'e bir isteği olup olmadığını sorunca, İbrahim (a.s.):

"Dostla dostun arasına girmeyin!" buyurdu.

Daha sonra Cebrail (a.s.) geldi:

"Bana bir ihtiyacın var mı?" diye sordu.

İbrahim (a.s.):

"Sana ihtiyacım yok. O bana yetişir; ne iyi vekildir!" buyurdu.

Hz. İbrahim (a.s.) Allah'a verdiği andı yerine getirmek için oğlu Hz. İsmail'i kurban etmeğe götürürken melekler yine heyecanlandılar:

"Bir peygamber, bir peygamberi kurban etmeğe götürüyor!" dediler.

İsmail (a.s) ise, babası Hz. İbrahim'e:

"Ey babacığım! Emrolunduğunu yap! İnşaallah beni sabredenlerden bulursun. Bıçağını iyi bileyle; hemen kessin, can vermek kolay olur... Bıçağı çekerken de yüzüme bakma! Belki babalık şefkati ile geciktirebilirsin... Benim üzüntüm, kendi elinle kurban ettiğin evladının acısını ve hasretini ömür boyu unutmamandır..."

Baba-oğul, teslimiyet okyanusunda yüzerken, Cebrail (a.s) yetişti. Bıçağı kör etti. Cennetten koçu indirdi.

Allah Teala Hz. İbrahim'e sayılmayacak derecede koyun sürüleri ihsan etti. Cebrail (a.s.), insan suretinde gelerek sordu:

"Bu sürüler kimin? Bana bir sürü satar mısın?"

İbrahim (a.s):

"Bu sürüler Rabbimindir. Şu anda benim elimde emanet olarak bulunuyor. Bir kere zikredersen, üçte birini; üç kere zikredersen hepsini al, götür!" dedi.

Cebrail (a.s):

"Subbûhun, kuddûsün, Rabbüna ve Rabbü'l-melâiketi ve'r-rûh" dedi. İbrahim (a.s.):

"Al hepisini! Senin, al, git!" dedi.

Cebrail (a.s.):

"Ben insan değil, meleğim, alamam." dedi.

İbrahim (a.s.)

"Sen meleksen, ben de Halîl'im (Allah'ın dostuyum.). Verdiğimi geri alamam." dedi.

Nihayet İbrahim (a.s.) sürülerinin hepsini sattı. Mülk alıp vakfetti.

İbrahim (a.s), canı, evladı ve malı ile ağır bir imtihan geçirdi. Rabbine büyük bir teslimiyetle râm oldu. Kulluğun mutlak noktasına erişti. Sûretten kurtuldu. Halîlullah (Allah'ın dostu) oldu.[19]

---

[19] TOPBAŞ, Osman Nuri, Mesnevi Bahçesinden Bir Testi Su, Erkam Yayınları Altınoluk Dizisi 20, s. 45-47

ÖMER VE NAMAZ

Ateşgede, İranlı bir köle, Hz. Ömer Efendimizi namaz kılarken sırtından hançerlemişti. Namazını tamamlamak için belini doğrultmaya çalışıyordu. Yanındakiler, "Sen namaz kılamazsın." dedikçe, o "namaz" diyor, Rabb'ine "namaz" diyerek yürüyordu. Kendini kaybetmeye başlamıştı. Adeta komaya girmişti. Uyandırmaya çalışıyorlar, bir türlü muvaffak olamıyorlardı.

Bir ara içeriye ashabın gençlerinden Misver İbn-i Mehrame girdi. "Emir-ül Mü'minin'i uyandıramıyoruz!" dediler. Yaşı gençti ama, Ömer'i çok iyi anlamıştı:

- Emir-ül Mü'minini namaza çağırın, dedi.

Birisi, ağzını kulağına doğru yaklaştırdı:

- Es salâh Ya Emir-ül Mü'minin, dedi. "Namaza ey mü'minlerin emiri!" diyordu.

Bıçak keser, ateş yakar, su ıslatır, Ömer namaza çağrılınca kalkardı. Uyuyan ve birkaç defa çağrıldıktan sonra "Geliyorum!" diyen bir insanın telaşıyla:

- "Tamam şimdi kalktım!" diyerek doğrulmaya çalıştı.

İSA PEYGAMBER İLE SİYAH YILAN

İsa Peygamber bir gün köye uğrar. Köyde bir elbise boyacısı vardır ki bütün köylüler kendisinden şikayetçidirler. Çünkü boyacı elbiseleri boyamak için bir yandan sularını kesmekte, bir yandan da boyalarla suyu kirletmektedir.

Köylüler toplanarak hep birden boyacıyı İsa Peygamber'e şikayet ederler ve "Ey İsa!..." derler. "Bu adama öyle bir beddua edin ki gidişi olsun, fakat bir daha dönüşü olmasın." Bunun üzerine İsa Peygamber de şöyle dua eder:

"Allah'ım!.. O adama öyle siyah bir yılan musallat et ki, onu sokup öldürsün. Bir daha da gelmek nasip olmasın."

Boyacı her zamanki gibi yine yanına üç ekmek alarak suyun kenarına gider ve elbiseleri boyamaya koyulur. Tam bu sırada yanında bir abid (kendisini Allah'a ibadete adayan bir kimse) beliriverir. Abid oradaki dağlardan birinde ibadetle meşgul olmaktadır. Boyacıya selam vererek ona, "yanında yiyecek içecek bir şeyin var mı? Şu kadar zamandır ağzıma bir lokma ekmek bile atmadım. Kendisini görsem veya koklasam yine bana yetecek" diye çok aç olduğunu bildirir.

Boyacı hemen elini çantasına atar ve bir ekmek çıkararak abide uzatır. Abid halinden memnun, "Ey boyacı!..." der. Allah (c.c.) senin günahlarını affetsin, kalbini arıtsın."

Boyacı ikinci ekmeği de uzatınca abid, "Ey boyacı, Allah geçmiş ve gelecek günahlarını affetsin" der. Bu defa da son ekmeğini uzatınca "Ey boyacı, Allah (cc) sana Cennette bir köşk nasip etsin" diye hayır duada bulunur.

Akşam olunca boyacı köye döner. Köylüler şaşkın şaşkın kendisini süzmekte ve neden ölmediğine hiçbir mana verememektedirler. Kesin olarak inanmaktadırlar ki, Allah yolunun temsilcisi olan bir Peygamberin bedduası muhakkak ki yerini bulmalıdır. İşte bu düşünceler altında köylüler toplanarak hep birden yine İsa Peygamber'in huzuruna varırlar. Durumu kendisine bildirince O da "Çağırın onu bana" der. Çağırırlar, boyacı da gelir, İsa Peygamber kendisine şunu sorar: "Ey boyacı, anlat bakalım bugün ne iyilik yaptın?"

Boyacı, su başında bir abide rastladığını, ona ekmeklerini verdiğini, her bir ekmek verişinde de ayrı ayrı duasını aldığını bir bir ortaya döker. Durumu anlayan İsa Peygamber bu defa çantasını getirip açmasını söyler. Adam da çantasını getirerek açar. Bir de bakarlar ki çantanın içinde simsiyap bir yılan çöreklenmiş yatıyor. Herkes hayretten dona kalır.

İsa Peygamber yılana yaklaşarak "Ey siyah yılan!..." der. "Anlat bakalım, neden bu adamı sokup öldürmedin?" Yılan derin bir mahcubiyet içinde şöyle cevap verir:

"Ey Allah'ın Peygamberi!... (Emrinizi yerine getirememememin derin üzüntüsü içindeyim) fakat dağdan birisi indi, ekmek istedi, boyacı da bütün ekmeklerini vererek onun karnını doyurdu. Karnı doyan adam boyacıya art arda üç hayır duada bulundu ki sormayın.

Bir melek ayakta durarak devamlı "amin (kabul et ya Rabbi!...)" diye yalvarıp yakardı.

İşte o sırada Allah (c.c.) bir melek göndererek demirden bir gemle benim ağzımı gemletti, ben de boyacıyı sokup öldüremedim. O yüzden beni bağışlayınız.

İsa Peygamber sonunda boyacıya müjdeyi vererek şu tavsiyede bulunur: "Ey boyacı!... Bundan böyle kendine yeni bir iş tut. Şüphesiz ki Allah (c.c.) seni bağışladı." - Tenbihül Gafilin -

İLAHİ ADALET ve GURUR

Suriye'de Gassani Devleti'nin hükümdarı Cebele, Hz. Ömer zamanında Medine'ye gelip Müslüman oldu. Hacc için ihrama girdi. Tavaf esnasında bir bedevi onun ipekli ihramına bastı. Cebele, hiddetinden bedevinin yüzüne bir tokat attı. Bedevi de Hz. Ömer'e gidip Cebele'yi şikâyet etti. Hz. Ömer (ra) Cebele'ye:

"Ya hasmına diyet vererek onu razı et! Veya o da senin yüzüne aynı şekilde vurarak hakkını alsın!" dedi. Cebele:

"Ben hükümdarım, o ise sıradan bir bedevidir." dedi.

Hz. Ömer (ra):

"İslam'da bunun yeri yoktur. İlahi adalet karşısında her ikiniz de eşitsiniz!" dedi.

Bu sefer Cebele:

"Öyle ise bu akşam düşüneyim!" dedi.

Cebele, bedeviye birkaç kuruş diyet verip razı etmeyi gururuna yediremedi. O gece yanındakilerle birlikte kaçtı. Bizans'a sığındı ve irtidat etti (dinden çıktı). Bir müddet sonra ise öldü. Gururu, kendisini İslam'ın nurlu yolundan uzaklaştırdı. Hayvani bir hayatın nefsani arzularına aldandı ve böylece ebedi olarak cehenneme mahkûm oldu.[20]

[20] TOPBAŞ, Osman Nuri, Mesnevi Bahçesinden Bir Testi Su, Erkam Yayınları Altınoluk Dizisi 20, s. 70-71

BİRE ON

Bir dilenci, Hz. Ali'den bir şeyler istedi. O da Hasan, Hüseyin Efendilerimizden birisine, "Annene git, kendisine verdiğim altı dirhemden birini al getir." dedi. Giden, geri geldiğinde, "Annem onları un almak için sakladığını söylüyor" dedi. Hz. Ali, "Kişi kendi elinde bulunandan çok Allah'a itimat etmedikçe tam iman etmemiştir. Git, o paraların hepsini getir." dedi. Hz. Fatıma, bu sefer paraların tamamını yolladı. Hz. Ali hepsini dilenciye verdi.

Bu hadisenin üzerinden birkaç dakika geçmemişti ki bulundukları yere bir deve satıcısı geldi. Hz. Ali, ona devenin kaç para olduğunu sordu, yüz kırk dirhem olduğunu öğrenince, "Paranı sonra almak üzere bana satar mısın?" dedi. Satıcı kabul etti ve devesini oraya bağlayıp gitti.

Biraz sonra birisi geldi ve devenin kime ait olduğunu sordu. Hz. Ali, kendisine ait olduğunu söyledi. Adam, "Satar mısın?" diye sorunca, Hz. Ali Efendimiz iki yüz dirheme adama sattı. Yüz kırk dirhemini deveyi satın aldığı adama verdikten sonra evine gitti. Biraz evvel altı dirhem aldığı Hz. Fatıma'ya, altmış dirhem verdi. O, hayretle, "Bu nedir?" diye sordu. Hz. Ali: "Allah Teala'nın, Peygamberimiz (s.a.v.) vasıtasıyla "Kim (Allah'ın huzuruna) bir hayır ile gelirse, ona onun on misli verilir" (En'am/160) şeklindeki vaadinin neticesidir." buyurdu.

RESSAM

Hz. Mevlâna mürîdesi Gürcü Hatun'un Paşa olan beyi, Kayseri'ye ta'yin olur. Gürcü Hatun, Selçuklu sarayının meşhur ressam ve nakkaşı Aynü'd-Devle'yi Hz. Mevlana'ya gizlice resmini çizip kendisine getirmesi için gönderir. Ressam, gafilane huzura çıkıp vaziyeti Hz. Mevlâna'ya anlatır. O da metebessim bir şekilde:

"Sana emredileni arzu ettiğin şekilde yerine getir." der.

Ressam çizmeye başlar. Fakat, her çizdiğinde kağıttakini ayrı, karşısındakini ayrı görür. Tam yirmi adet kâğıt eskitir.

Sonunda da aynı netice olur. Ressamın san'atı, kendi çizgilerinin içinde kaybolur. Hz. Mevlâna'nın ellerine kapanır:

"Bir dinin velisi böyle olursa, Kim bilir nebisi nasıl olur?" diyerek, heyecan ve dehşet içinde kalır.

BİR ALLAH DOSTUNUN YALVARIP YAKARMASI

Bir zamanlar Mekke'yi birkaç yıl kıtlık basmış her tarafı kasıp kavurmuştu. Yapraklar iyice sararıp solmuş, toprak yer yer çatlamış, bütün canlı varlıkları hüzünlü bir sessizlik kaplamıştı. Halk neredeyse kıtlıktan kırım kırım kırılmaya başlamıştı. Günlerden bağrı yanık toprağa bir damla yağmur damlası bile düşmemişti.

Bu durum karşısında Mekke ahalisi art arda tam üç gün yağmur duasına çıkmış, fakat gökyüzünde yağmur getiren bir bulut bile görememişti.

Hikâyenin bundan sonrası Allah dostlarından Mübarek oğlu Abdullah'ın ağzından dinleyelim:

Türlü fitne ve kargaşalıklarla birbirini yemeye çalışan halk yığınlarının art arda üç gün yağmur duasına çıkarak, yağmurun yeryüzünü kana kana suya doyurmamasına imkân yoktu. Çünkü bu özü sözüne, içi dışına uymayan insan yığınları, yağmurun yağması için, içten inanarak Allah'a duada bulunmamışlardı, bulunamamışlardı da.

O yüzden bu kuru kalabalık halk yığınlarından ayrılıp ıssız bir mağaraya çekilerek orada gösterişten uzak ve samimi bir şekilde, sakin sakin yüce Allah'a dua etmeyi tasarladım. İçimden diyordum ki, belki yüce Yaradan bana acır, duamı kabul eder de susuzluktan cayır cayır yanan bu insanlara bir süre yağmur yağdırır.

Gerçekten düşündüğüm gibi insanlardan uzaklaşarak dağlardan birine bir mağaraya gittim ve Allah'a yağmur yağdırması için, bütün varlığımla yalvarıp yakarmaya koyuldum. Henüz duaya başlamıştım ki mağaranın içine koyu esmer renkli bir genç girerek iki rek'atlik namaz kıldı, ardından da başını yere, secdeye kapayarak dua etmeye başladı. Dua, ederken şu sözleri mırıldanıyordu:

"Allah'ım!.. Mekkeli kulların üç gün art arda yağmur duasına çıktılar, fakat bir türlü onlara diledikleri yağmuru yağdırmadın. Ululuk ve yüceliğin hakkı için bizi kana kana yağmura kandırmadıkça, secdeden başımı asla kaldırmayacağım. Buna huzurunda kesinlikle and içiyorum."

Ben mağaranın sapa bir köşesine çekilmiş içten dua eden genci imrenerek dinliyordum. Adam gerçekten sözünü tuttu ve gökte yağmur bulutları belirerek yeryüzüne şakır şakır yağmur dökmeye başlayıncaya kadar başını secdeden kaldırmadı. Yağmur yağmaya başlayınca kalktı ve yola koyuldu. Bu adam kimdi? Neyin nesi idi? Bunlar adeta beynimi zonklatırcasına kafamın içinde gezip dolaşan, meraktan çatlatan sorulardı. Ben de peşinden yollandım. Adam şehire girince bir eve daldı. Bahçe kapısının önüne çömelerek birisinin çıkmasını bekledim. Çok geçmeden biri çıkageldi. Merak ediyordum. Bu ev kimindi? İçeriye dalan kimdi? Çıkan adama bunları sorduktan sonra "misafir kabul eder misiniz?" diyerek içeriye girdim. Ve ev sahibine, bir hizmetçi (köle) satın almak için geldiğimi arz ettim. Ev sahibi

az önce içeri dalan esmer genci getirdi. Almak istediğimde "Bu size yaramaz. Çünkü tembelin tekidir, beyefendi" dedi. "Neden tembel?" diye sorduğumda adam, "çalışmıyor, iş yapmıyor" diye kesip attı. Sonra iyice süzdükten sonra mağarada yaşın yaşın secde ederek yağmur duası eden genç olduğunu hemen hatırladım ve beğenince de hemen "kaç paradır" diye fiyatını sordum. Adam "Ben 20 altına aldım, fakat bir işe yaramaz olduğu için size on altına derhal vermeye hazırım" dedi. Ve yirmi altını vererek oradan köle ile birlikte yola koyuldum. Yolda yürüklerken köle, "Beni niye aldınız? Ben size asla hizmet göremem. İsmimi sorarsanız Allah dostlarını tanıyan, Allah dostlarından biriyim" dedi.

Böylece tanıştıktan sonra onu getirdim. Abdest tazelemek isteyince hemen önüne ibriği koydum. Ayaklarına takunyaları verdim.

Esmer genç bir güzel, abdest aldı, namaz kıldı ve sonra secdeye bir kapandı ki, sorma gitsin. Kalkmak bilmiyor. Merek ederek yanına sokulduğumda Allah'a şairin şu iki özlü ve malanı mısralarıyla dua ettiğini duydum:

"Ey sırların en gizlisini bilen Yüce Allah'ım!.. Olanca sırrım ortaya çıktı. Sırrım ortaya çıkıpta ün saldıktan sonra bir daha yaşamak istemiyorum. Ne olur canımı al."

Bir ara ses kesildi. Yanına iyice sokulup vücudunu hareket ettirdiğimde baktım ki artık bu dünyaya gözlerini yummuş. Hemen yıkadım, kefenledim ve bir mezar kazarak oraya gömdüm.

O gece uyurken şöyle bir rüya gördüm. Rüyada nur saçan yüzüyle iki cihan güneşi sevgili Peygamberimiz (sav.) bana doğru dönmüş gülümseyerek bakıyordu; sağ yanında yaşlı bir Allah dostu, sol yanında da o koyu esmer renkli genç kurulmuş oturuyorlardı. Hepsi de etrafa bir nur halesi saçıyorlardı. O esnada Hz. peygamber (sav.) bana şöyle hitap etti:

"Ey Mübarek oğlu Abdullah!.. Allah (cc) sana mükafat bahşetsin. Bugün Allah dostlarımızdan birine ne büyük iyilikte bulundun. Bunun manevi derecesini bir takdir edebilsen."

Dayanamayıp da "Ey Allah'ın Resulü!.. O genç senin dostun mu? diye sorduğumda, "Evet o hem benim hem de esirgeyici olan Allah'ın yakın dostudur."

Yüce Allah (cc) cümlemizi fitne ve kargaşalıktan uzak kalarak bir köşeye çekilip de ibaret ve tâate dalmak suretiyle büyük dostluğuna erişen gerçek mü'min kullarından eylesin, amin...

BİR ATEŞPEREST RAHİBİN CÖMERTLİĞİ

Allah dostlarından Mübarek'in oğlu Abdullah anlatıyor: Yıllardan bir yıl Kabe'ye yaptığı ziyaretlerden birinde Hz. İsmail'in makamına girmiş ve orada uyuya kalmıştım. Uyurken sevgili Peygamberimizi rüyamda gördüm. Bana şu emri veriyordu:

"Hac ibadetini sona erdirip memleketin Bağdad'a döndüğünde falan mahalledeki ateşperest rahibini ziyaret et ve ona benden selam söyle. Ve ona Yüce Allah'ın kendisinden hoşnut olduğunu müjdele." Bu sözleri söyledikten sonra Peygamber (sav) uykumdan kayboldu. Artık sesini duyamadım. Bir aralık uyandım. "La havle velâ kuvvete illâ billahil aliyyil azim (Kuvvet ve kudret ancak yüce ve ulu Allah'ındır.)" diyerek bu rüya şeytanın vesvesesi olsa gerek dedim. Abdest aldım. Kabe'yi tavaf ettim. Tekrar uyku bastı. Yine rüyamda aynı emri üç defa tekrarlayan sevgili Peygamberimizi gördüm. Bu defa rüyanın rahmani olduğuna kanaat getirmiştim.

Hac ziyaretimi bitirip Bağdad'a dönünce ilk işim Peygamberimizin emanetini yerine getirmek üzere ateşperest rahibinin ziyarete varmak oldu. Yaşlı adama önce şu soruyu sordum: "Siz ateşperest rahibisiniz değil mi? Ben seni günahkar bir putperest bilir ve Cehennemlik olacağına inanırdım. Senin Allah'ın hoşnutluğuna kazanacak amelin var mı?

Ateşperestin "evet var" diyerek soruma karşılık verdiği cevaplar beni büsbütün şarşırtmıştı. Putperest rahip yıllarca insanlara kendi sapık dininin dolambaçlı yollarını göstermiş bir dini liderdi. Dört kızıyla dört oğlunu birbirleriyle evlendirmişti. Bunların düğün cemiyetlerini yaparken mecusi halka büyük ziyafetler çekmişti. En güzel bir kızıyla da kendisine denk bir erkek bulamadığı için bizzat kendi evlenmişti. O gece öyle dillere destan bir ziyafet düzenlemişti ki binlerce mecusi bir bir evine akın etmişlerdi.

Bütün bunları hayır yaptım diyerek söyleyen ateşperest rahibin bu hareketleri dinimizce yasaktı. Onun müşrik mantığına uygundu, ama İslam'da kötülüklere başlık etmek, zina, dolandırıcılık gibi en ağır ve yasak hareketlerdi.

Bu defa rahibe, iyice düşünüp taşınarak daha başka iyiliklerini ortaya dökmesini söyledim. Nihayet son olarak şu iyiliğini dile getirdi:

Bir akşam karımda odamda yatıyordum. Kapım çalındı, içeriye müslüman bir komşu kadın girdi. Ocağını tutuşturmak için elindeki lambayı, yanmakta olan kandilimden yakmak için geldiğini söyledi. Lambasını yakıp kapıdan çıkarken söndürdü ve tekrar yakmak üzere odama döndü. Aynı hareketi birkaç kere daha tekrarlayınca kadından şüphelenmeye başladım. Aklıma kötü şeyler gelmeye başladı. Acaba kadının elindeki lamba kapıya çıkınca rüzgar tarafından gerçekten söndürülüyor mu idi; yoksa kadın tekrar tekrar girebilmek için bir bahane mi icad ediyordu?

Acaba bu kadın benim neler yaptığımı gözleyen ve evimin içinde bir şeyler arayan bir casus mudur, diye düşünmeye başladım. Anlaşılan kadın da şüphelendiğimi, içime kurt düştüğünü sezmiş olacak ki sonuncu seferinde yanan lambasını iyice koruyup sönmesine engel olarak kapımdan çıktı ve evinin yolunu tuttu. Bir defa içime endişe düşmüştü, ben de gizlice odamdan çıkarak kadını izlemeye başladım. Evinin kapısına varınca kadın içeri girdi.

İçeriden küçücük çocukların dinmeyen ağlayışları arasında annelerine "açız açız yemek ver bize." diye yalvardıklarını duydum. Kadın da çaresizlik içinde çocukları ile birlikte hüngür hüngür ağlıyordu.

Kapıyı vurarak içeri girdim. Kadın beni karşısında görünce önce şaşa kaldı ve arkasından ziyaretimin sebebini sordu. Üst üste dönüp lamba yakmasından şüphelendiğim için gizlice peşinden geldiğimi, ağlama seslerini duyunca da içeri girdiğimi söyledim.

Sözlerim bitince kadın derinden bir iç çekerek bana şu sözleri söyledi. "Yetim yavrularımla birlikte günlerden beri açız, buna rağmen günlerden beri bağrıma taş basıyor ve Allah'tan başkası önünde el açmanın küçüklüğüne katlanamıyordum. Fakat bugün sana gelirken sabrım iyice tükenmişti. Çocuklarıma bir şeyler istemeye kararlıydım. Ama bir türlü cesaret edip halimi sana açamadım. Bu şaşkınlık ve çaresizlik içinde kapı ile odan arasında dönüp durdum. Lambanın sönmesini de utangaçlığıma bahane ettim."

Kadının bu sözleri bana çok tesir etmişti. Hemen eve gittim. Hazırda ne bulduysam alıp getirdim ve zavallı dula verdim. Kadının yüzüm gülümsemeye başladı ve yemeklik bir şeylerin eve girdiğini anlayan yetim yavruların çığlıkları da biraz hafifledi. Az önce içinden yaslı ağlayışlar yükselen evin kederi dinmiş yerine neşeli bir hava esmeye başlamıştı. O anda dara düşmüş komşunun sıkıntısına geçici olarak da olsa çare buldum diye içimde anlatılmaz derecede sevinç duydum."

Sözünün burasında rahibe "yeter söylediklerin bana kafidir." diyerek sözünü kestim. İki cihan güneşi Peygamberimizin (sav) bizim gözümüze, ebedi Cehennem'lik bir kafirden başka değer taşımayan bir ateşperest rahibine neden selam gönderdiğini iyice anlamıştım.

Daha önce putperest olan rahibin putperestliği yüzünden cehennemlikten sonradan Müslüman olan komşuya yapmış olduğu yardımıyla Allah'ın hoşnutluğunu kazanır. Hak dini olan İslamiyet'i kabul ettiğinden dolayı böyle bir evliyanın, Peygamberimizin (sav) tavsiyesiyle ziyarete gelmesini hak etmiş, böylece değerli Müslümanların safhasına katılmış olur.

İnsanlığa ömrü boyunca merhamet ve yardımseverliği öğretmeye çalışan yüce Peygamberimiz (sav) rahibin komşusuna gösterdiği yakınlığı pek beğenmişti.

Yüce Allah (cc) cümlemizi komşularını yakından gözeten, sıkış anlarda onların yardımlarına koşmayı vazife bilen kullarından eylesin, Amin!...

ONLARIN GÜNAHI

Sırrı-i Sekati Hazretlerine:

- Ya şeyh, sizin hiç hatanız olmadı mı? diye sordular.

- Kardeşlerim, dedi, bir hata işledim ki ateşi otuz yıldır yüreğimi yakmaktadır. Hatırladığımda kalbim duracak gibi oluyor.

Müslümanlar çok merak ettiler.

- O hata ne idi?

- Otuz yıl önce Bağdat'ta büyük bir yangın çıktı. Benim dükkanımın da bulunduğu büyük bir çarşı yandı. O sırada ben orada değildim. Bana bütün komşuların dükkanının yandığını, benimkine bir şey olmadığını haber verdiler. Sevindim, "Elhamdülillah" diyerek Rabb'ime hamdettim. Fakat hemen aklıma diğer Müslümanları bırakıp sadece kendimi düşündüğüm geldi ve çok utandım. Derhal tövbe istiğfar ettim. Kefaret olarak dükkanımdaki bütün malları fakirlere dağıttım. Lakin otuz yıldır, o bir anlık bencilliğim kalbimden hiç çıkmadı, ateşi beni hep yaktı, dedi.

HZ. SÜLEYMAN (a.s) İLE KARINCA

Bir gün Süleyman Peygamber (a.s) bir karıncaya bir yıllık yiyeceğinin miktarını sorar. Karınca da, "Bir buğday tanesi yerim" diye cevap verir. Cevabın doğru olup olmadığını kontrol etmek isteyen Süleyman Peygamber (a.s) karıncayı bir şişeye koyar. Yanına da bir buğday tanesi koyarak hava alacak şekilde şişeyi kapatır. Ondan sonra da bir yıl bekler. Müddeti dolunca şişeyi açtığında bir de bakar ki karınca buğday tanesinin yarısını yemiş, yarısını da bırakmıştır. Kendi kendine meraklanır. Acaba neden yemedi?

Bunun üzerine Hz. Süleyman (a.s) karıncaya buğday tanesini tamamen neden yemediğini sorar. Karınca da, "Daha önce benim yiyeceğimi yüce Allah (c.c) verirdi. Ben de O'na güvenerek bir buğday tanesini tamam olarak yerdim. Çünkü O beni asla unutmaz ve ihmal etmezdi. Fakat bu işi sen üzerine alınca doğrusu nihayet bu aciz bir insandır diye sana pek güvenemedim. Belki beni unutup yiyeceğimi ihmal edebilirsin. O yüzden de bir yıllık yiyeceğimin yarısını yiyerek, diğer yarısını da ertesi yıla bıraktım" diye cevap verdi. - Recebiyye -

Yüce Allah (c.c) cümlemizi kul kapısına baktırmaktan korusun, amin...[21]

[21] Ermişlerden Osman Efendi, Seçme Dini Hikayeler, Seda Yayınları, İstanbul 2000, s. 60-61

KONAK

Belh Sultanı İbrahim b. Ethem, sarayında ayak divanını toplar. Vezirleri, alimler, kumandanları, tebaası hazırdır. Divanın iç yüzünü savunurken, dışını berbat eden dervişler hakkında konuşulmakta, Sultan, o kum yığınları arasında altın parçalarının da bulunduğuna inanmaktadır. Bir ara kalabalıktan birisi konuşmaya başlar. Her sözü ile sultanın yüreğini deşmektedir. Yaklaşır. İbrahim Ethem:

- Sen kimsin?... İşin gücün ne?... Gözüm pek tutmadı seni?... der.

- Ben işsiz, güçsüz, evsiz, barksız biriyim, der adam. Rast geldiğim yere konarım, şimdi sana konuk olmaya geldim.

İbrahim Ethem sinirlenir, han işletmediğini, orasının konak olmadığını söyler. Adam:

- Burası han değil mi?... diye sorar.

- Burası İbrahim Ethem'in sarayı...

- Senden önce kim vardı burada?...

- Babam...

- Ya ondan önce, ondan önce?...

- Babam, babalarım...

- Birinin konup gittiği, öbürünün gelip konduğu yer han değil de nedir?...

İbrahim Ethem donar kalır.

YAVUZ SELİM

"Yavuz, Mısır'a girdiği zaman halk Yavuz'un ihtişamını seyretmek için pencerelere koştu ve caddeleri doldurdu. Yavuz ise, en önde değil, mütavazi askerlerinin ortasında yürüyordu. Kavuğu ve elbisesinin de etrafındakilerden bir farkı yoktu. Mısır dönüşü Şam'da Cuma hutbesinde kendisinden bahsedilirken "Mekke'nin ve Medine'nin hâkimi" (hakimü'l-harameyni) denince;

"Yok yok, belki hizmetçisi" (hadimü'l-harameyni) diye ağlayan kanlı gözlerle cevap verdi.

İstanbul'a dönüşte gündüz Üsküdar'a vasıl oldular. İstanbul halkının, kendisinE büyük tezahürat yapacağını haber aldığında arkadaşı Hasan Can'a:

"Hava kararsın, herkes evine dönsün, sokaklar boşalsın, ben ondan sonra İstanbul'a gireyim. Fanilerin alkışları, zafer takları ve iltifatları bizi mağlup edip yere sermesin!..." dedi.

Yavuz'un lalası olan Hasan Can, Yavuz'un vefatını şu şekilde anlatır:

"Sırtında şîrpençe adı verilen bir çıban çıkmıştı. Çıban kısa zamanda büyüdü, bir delik haline geldi. Yaranın içinden Yavuz'un ciğerini görüyorduk. Kendisi çok muzdaripti. Yanına yaklaştım:

"Padişahım artık Allah Teala ile beraber olmak zamanınız herhalde geldi!" dedim.

Koca sultan döndü, yüzüme hayretle baktı:

"Hasan!... Sen beni bu ana kadar kiminle zannediyordun?.. Bana bir Yasin oku!" dedi. Ve Yasin'in arasında ruhunu Rabbine teslim etti.

Dokuz senelik saltanatı boyunca kazandığı muazzam zaferler, dünyaya ait üniformalar, fanilerin iltifatları kendisini sekre sürükleyip mağlub edemedi. Daima Rabbi ile beraber olabilmek, yalnız ona kulluk edebilmek ve yalnız ondan yardım istemek şuuru ile yaşadı.[22]

[22] TOPBAŞ, Osman Nuri, Mesnevi Bahçesinden Bir Testi Su, Erkam Yayınları Altınoluk Dizisi 20, s. 100-101

VEREN KEPÇE DEĞİL

Molla Cami anlatıyor: Cömert birisine sormuşlar:

- Fakirlere ve muhtaçlara verdiğin, dağıttığın şeylerden ötürü gönlüne kibir geliyor, onları kendine minnettar görüyor musun?

- Kesinlikle hayır. Ben kendimi aşçının elindeki kepçe gibi görüyorum. Verilen kepçeden geçse de veren aşçıdır. Kepçe, "rızkı veren benim" gibi bir hisse kapabilir mi? demiş.

ISTIRABIN GÖZYAŞLARI

Emevi halifelerinden Ömer bin Abdülaziz dünyadan el-etek çekerek kendini Allah'a ibadete adamış üstün devlet adamlarından biridir. Tarih sayfaları arasında gezinirken görmekteyiz ki, bu üstün devlet adamı adaleti, güzel ahlakı ve devamlı ibadetiyle zamanında tüm Müslüman halkının gönüllerinde saygı ve sevgiden yıkılmaz bir taht kurmuştur.

İşte bu halifenin kadın hizmetçisi bir gece uykusunda ilginç bir rüya görür. Kıyamet kopmuş, insanlar dirilmiş, amel terazisi kurulmuş ve tüm insanlar Mahşer toplantısına akın ederek sorgu suale çekilmektedirler. Hesabı görülen bütün hükümdarlar Sırat Köprüsünün başına getirirler. İlk önce Mervanoğlu Abdül-Melik getirilir. Sırat köprüsünü geçmek üzere daha bir veya iki adım atar atmaz ateşler ve dehşetlikler yeri Cehenneme düşer. Ardından oğlu Velid getirilir. O da adımlarını daha atar atmaz Cehennem alevleri arasına yuvarlanıp gider. Böylece yeryüzü hükümdarları kıldan ince kılıçtan keskin Sırat Köprüsü üzerinden geçirirler. Hepsi de birer birer Cehennem alevleri arasına yuvarlanır. Sıra Emevi Halifesi Ömer bin Abdülaziz'e gelir.

Gördüğü rüyasını çok sevdiği halife Abdülaziz'e anlatan kadın hizmetçisi sözün burasına gelince coşkun iman sahibi halife hıçkırıklar salarak ağlamaya ve başını dövmeye başlar. Bütün ev halkı başına toplanarak teskin etmeye çalışırlarsa da boşunadır. O, Cehennem azabına uğramanın ve Allah'ın gazabına çarpmanın acı akibetine dalmış yaşın yaşın ıstırap gözyaşları dökmektedir. O'nun acı ve ıstırabına dayanamayan kadın hizmetçi de oluk oluk yaş dökmeye başlar. Halife sanki ağa tutulmuş, artık hayatını kaybetmek üzere olan balık gibi çırpınıp didinmektedir.

Gözyaşları arasında kadın hizmetçi Halifesine sözünü duyurmaya çalışır, ama boşunadır. Bir türlü, "Allah'a and olsun ki, sizi Cennette gördüm. Sırat Köprüsünü kolaylıkla geçtiniz." diyen sözlerini duyuramaz. Halifenin çığlıkları ve acı acı çınlayan iniltileri kesilince bakarlar ki ruhunu teslim ederek öbür dünyaya göçmüştür.

Yüce Allah (c.c.) cümlemizi kendi korkusu gönlünde kökleştiren kullarından eylesin, amin... - Mev'ize -[23]

[23] Ermişlerden Osman Efendi, Seçme Dini Hikayeler, Seda Yayınları, İstanbul 2000, s. 73-75

ŞEYTAN ve ELİNDE BİR BARDAK SU

Allah dostlarından Ebû Zekeriyya hasta döşeğinde ölümle pençeleşiyordu. Yakın dostlarından biri kendisine "Lâ ilahe illallah, Muhammedün Resûlullah! (Allah'tan başka ilah yoktur, Muhammed O'nun kulu ve elçisidir.)" sözlerini telkin etmek istedi. Bir etti, iki etti, üç etti. Ebu Zekerriya her defasında söylemeyi reddediyordu.

Bu durum karşısında yakın dostu Ebu Zekerriya'nın son nefesinde imansız gideceğinden korktu ve endişeye kapılmıştı. Bütün bir ömrünü Allah'a ibadet ve taat etmekle geçiren böylesine bir kimsenin şimdi hasta döşeğinde ölüm ile pençeleşirken Kelime-i Tevhid getirmemesine bir mana veremiyordu. Şeytanın bir kandırışına mı yenilmişti yoksa? Veyahut da yüce Allah'ın tecellisi karşısında mı idi?

Bir müddet kafası bu düşünceler içinde çalkalanan dost baktı ki Ebu Zekerriya sanki kafasında resmi geçit yapan düşünceleri okuyormuş gibi bir aralık gözlerini açarak, "Bana bir şey mi dediniz?" diye sordu. Orada bulunanlar. "Evet, üç defa şehadet getirmeni söyledik, her defasında reddettin. O yüzden büyük bir endişeye düştük." diye cevap verdiler.

Bunun üzerine Ebu Zekerriya şu olayı anlatmaya başladı:

"Lanetlik şeytan elinde su bardağı ile gelmişti: Sağ yanıma dikilmiş elinde suyu göstererek "içecek misin?" diye soruyordu. Karşılığında ise, "İsa, Allah'ın oğludur" dememi istiyordu. Reddettim. Sonra sol yanıma geçip dikildi. Yine aynı hareketleri tekrarlayarak "İsa, Allah'ın oğludur" cümlesini söylememi istedi. Yine reddettim. Üçüncü olarak "La ilahe (Allah yoktur)" diye söyledi, yine reddettim. Böylece her çareye başvurarak tam manasıyla yoklamasını yapıp da müspet bir netice alamayınca elindeki suyla dolu bardağı yere çarptı ve sıvışıp gitti. İşte gerçekte ben sizi değil, onu reddediyordum."

Ardından da Şehadet getirerek ruhunu teslim eden Ebu Zekerriya gülen bir çehreyle Cennete yolculuk ettiğini müjdeliyordu.

Yüce Allah (c.c.) cümlemizi kendisini İslam'ın hizmetine vererek Cennetlik olan kullarından eylesin, amin...[24]

---

[24] Ermişlerden Osman Efendi, Seçme Dini Hikayeler, Seda Yayınları, İstanbul 2000, s. 103-105

HZ. ÖMER İLE MİSAFİRİ

Halife Ömer misafirlerine her zaman bizzat kendisi hizmet ederdi. Bir gün sahabelerden biri O'nun bu güzel hareketinin sebebini merak etti ve sonra da "Ey Ömer, siz mü'minlerinizin hizmetlerini adamlarınıza da gördürtebileceğiniz halde, bizzat kendiniz görmekten zevk duyuyorsunuz. Bunun sebep ve hikmeti ne ola?" diye sorar.

Hz. Ömer şöyle cevap verir: Peygamber'i şöyle derken duydum: "Misafirin bulunduğu yerde melekler saygılarından ayakta dikilirler." İşte ben de melekler ayakta dururken oturup çakılmaktan utanıyorum. Onun için misafire bizzat kendim hizmet ediyorum. - A'Reciye -[25]

[25] Ermişlerden Osman Efendi, Seçme Dini Hikayeler, Seda Yayınları, İstanbul 2000, s. 142-143

TENKİT

Şeyh Sadi-i Şirazî anlatıyor. Çocukken gece ibadetine heveslenir, namaz kılar, Allah'a dua edermiş. Bir gün herkesin uyuduğu saatlerde Kur'an okurken, uyanık olan babasına:

- Neden geceyi uykuyla geçiriyor, kalkıp iki rekât namaz kılmıyorlar? demiş. Babası:

- Uyanık kalıp başkalarını çekiştireceğine keşke sen de uyusaydın, diye çıkışmış.

ALİM İLE ZALİM

Vakti zamanında bir zalim vardır. Adam dizi dizi haksızlıklar etmiş, nice zavallıları acımasız zulmüyle pençesi altında inim inim inletmiştir. Sayısız derecede yoksul ve düşkünlerin ocaklarını söndürmüş ve ettiği zulümleriyle ülkesinde adını azgın zalime çıkarmıştır.

İşte bu zalim, bir gün işi icabı etrafında saygı ve sevgiyle anılan Allah bağlısı bir alime ziyarete gider. Kapıyı çalıp içeri girdiğinde dünyadan el-etek çekmiş bulunan alim, kendisini görmesin diye yüzünü örter. Kapıyı açan oğlu zalimin zulmünden korktuğu için, "Kusura bakmayın" der. "Babam, çok hasta, ne yaptığını bilmiyor. Her halde farkında olmadan yüzünü örtmüş olacak. Yoksa sizin teşrif ettiğinizi bilseydi hiç yüzünü örter miydi? Babamın namına sizden özür dilerim."

Bunları tek tek duyan Allah aşığı alim ortaya atılarak şöyle haykırır: "Oğlum, neden yalan söylüyorsun? Ben hasta masta değilim. Allah'a şükürler olsun hiçbir şeyim yok. Fakat böyle zulmüyle destanlar yazan kötü kişileri görmek istemem. O yüzden de gözlerimi örttüm. Lütfen zalim ayaklarınızla evimi kirletmeyiniz."

Bunun üzerin zalim adam bir anda kendine gelir. Ve evi terk ederken iki gözü iki çeşme ağlayarak bütün samimiyetle yaptıklarına tövbe eder. Allah'tan af diler. Allah da hem zalimi hem de alimi yaygın rahmetiyle affına mazhar eder. Alim evine gelen zalimin yüzüne bakmadığından ötürü, zalimi de yığın yığın haksızlıklarından pişmanlık duyduğu için bağışlar.

Yüce Allah (cc) cümlemizi gerek kendimize gerek başkalarına karşı en ufak bir haksız harekette bulunmaktan korusun, amin!..[26]

---

[26] Ermişlerden Osman Efendi, Seçme Dini Hikayeler, Seda Yayınları, İstanbul 2000, s. 128-129

YA BEN NASIL KORKMAYAYIM

Adamın biri her gece çocuğuyla yatar. Bir gece bakar ki çocuğu bir sağa, bir sola dönmekte ve bir türlü gözlerini yumup da uyuyamamaktadır. Hasta mıdır, yoksa bir sıkıntısı mı var diye merak eden baba, "Ne oldu yavrum, yoksa hasta mısın?" diye sorar. Çocuk da "Babacığım!.." der. "Yarın günlerden perşembe. Öğretmen imtihan edecek. Çalıştım imtihanımın başarılı geçeceğine inanıyorum, fakat yine de bir hata yaparım da öğretmenim beni döver veyahut da kendisini kızdırırım diye korkuyorum. Onun için de sıkıldığımdan gözlerime bir türlü uyku girmiyor. İmtihan bu. Kolay değil."

Küçücük çocuğun bu şekilde manalı ve yerinde konuşması adamı birdenbire aptallaştırıverir. Daha bu yaşta bir çocuğun yarını düşünmesi ve imtihandan bu derece korkması ne demek? İşte bu düşünce kendisini büsbütün çileden çıkarır ve hüngür hüngür ağlamaya başlar. Bir sabi yarını düşünerek ve korkarak imtihanına hazırlanır da; bizler niye hazırlanmayız, bizler niye korkmayız? Hem de bizim imtihanımız Kıyamet günü yüce Allah'ın huzurunda Mahkeme-i Kübra'da olacak, diyen düşünceler içinde saçını başını yolmaya koyulur. O sırada, "Birgün dağları yerinden sökeriz de yeri dümdüz olmuş görürsünüz. Sonra da hiçbirini bırakmaksızın insanları toplarız. Saf saf Rabbine arz edildiklerinde onlara; And olsun ki, sizi önce nasıl yarattıysak, huzurumuza da öylece getiririz. Kıyamet kopup da huzurumuza çıkarak hesaba çekilmeyeceğinizi mi sandınız?" diyen Allah kelamını hatırlar.

Bundan sonra artık adam kendini Allah'a ibadete adayarak bütün zamanını ahiret imtihanına hazırlamakla geçirir. (Mev'ize)

BİR LOKMA EKMEK KARŞILIĞINDA YÜZYİRMİDÖRTBİN PEYGAMBERİN ARACILIĞINI TEMİN ETMEK MÜMKÜN MÜ?

Büyük erenlerden Cüneydi Bağdadi ölünce onun postuna Muhammed Harirî oturmuştur. Muhammed Harirî bir yıl Mekke'de Kabe'de de kalmış, çoğu zamanlar hiç iftar etmeden oruç tutmuş, hiç uyumadan geceleri ibadet ederek geçirmiş, çoğu kere yorgun düştüğü halde sırtını duvara, ayaklarını ileriye uzatma ihtiyacını bile duymamış seçkin Allah erenlerinden biridir. Ömrünün altmış yılı bu şekilde geçen Muhammed Harirî evliyalıkta kutupluk makamına yükselmiştir.

İşte bu Allah dostuna yakınlarından biri bir gün başından geçen ilginç bir hadiseyi anlatmasını rica eder o da şu olayı nakleder:

Bir gün tekkede otururken yalın ayak, başı kabak, saçları darmadağın solgun ve üzgün yüzlü genç bir fakir çıkageldi. Abdestini aldı, iki rekât namaz kıldıktan sonra ceketiyle başını örterek uykuya daldı. Akşam ezanı okununca yeniden abdestini alarak bizimle birlikte namazını kıldı.

Tesadüf ya bu. O gece bizi Bağdat valisi yemeğe davet etmişti. Ben ve diğer dervişler sohbet toplantısı yapacaktık. Davete giderken fakiri de çağırdım. Böyle bir davete ihtiyacı olmadığını, fakat kendisine bir kâse sıcak çorba verirsem çok makbule geçeceğini ifade etti. Kendi kendime, "Adam koskoca davete gelmiyor da benden bir kâse sıcak çorba istiyor, çattık." diye düşünerek çekip gittim. Çorba da vermedim.

Davetten dönüp tekkeye geldiğimde genci bir köşede büzülmüş uyurken gördüm. Ben de yatağıma uzanıp uykuya daldım. O gece bir rüya gördüm. Rüyada Peygamberimiz (sav), sağında Hz. İbrahim (a.s), solunda Hz. Musa (a.s) arkasında da yüzyirmidörtbin peygamber yer almışlar, karşısında duruyorlar. Hepsinin yüzleri ayın ondördü gibi parlamakta ve etrafı nurdan bir ışık halesi sarmaktadır. Sevinç içinde sevgili Peygamberimizin elini öpmek için huzuruna koştum. Fakat bana yüz çevirdi. Aynı hareketi üç defa yaptım. Bir türlü elini vermiyordu, her seferinde benden yüzünü gizliyordu. Acaba sebebi neydi? Neden bana elini vermiyordu? Büyük bir üzüntüye düştüm. İçim içime sığmıyordu. Sebebini öğrenmeli ve hatamı düzeltmeliydim.

Dayanamayıp sordum; "Ey Allah'ın elçisi!.. Neden benden yüzünü çeviriyorsun? Sana karşı ne gibi bir kusur işledim?" Sevgili Peygamberimiz (sav) yüzünü bana döndü. Öfkesinden yüzü kırmızı yakut gibi kızarmıştı. Dedi ki: Ey Muhammed!.. Bu gece büyük bir kusur işledin. Fakirlerimizden biri senden bir kase sıcak çorba istedi de vermedin. Üstelik de aç bırakarak valinin davetine gittin. Hangi yüzle sana bakabilirim, söyler misin?"

Sabah olup uyandığımda her tarafımı korku kaplamış, tir tir titriyordum. Gerçekten büyük bir suç işlemiştim. Gözlerimle hemen genci aradım. Fakat yoktu. Hızla tekkeden çıkarak yola düştüm. Baktım ki genç gidiyordu. "Ey genç Allah aşkına bir dakika dur!.." diye seslendim. Durdu. "Şimdi sana çorba getiriyorum" deyince, gülümseyen nazarlarla beni süzdü ve ardından da, "Üstadım!" dedi. "Senden bir lokma ekmek bir kase sıcak çorba alabilmek için yüzyirmidörtbin peygamberin aracılığına ihtiyaç var. Herkes bunları nereden bulsun?" Bunları söyledikten sonra da gözlerden kaybolup gitti. Dona kaldım.

Yüce Allah (cc), cümlemizi fakirlere yardım elini uzatan ve kimsesizleri kollayan kullarından eylesin, amin...(Müşkat-ül Envar)

ADAM OLMAZSAN

Sırf şekille ruhi bir derinliğe ulaşılamayacağına dair Bayezîd-i Bistamî'den şu kıssa meşhurdur:

Müridlerinden biri:

"Kürkünüzden bir parça verseniz de teberrüken üzerimde taşışam!..."

Bayezîd cevaben:

"Oğlum, sen adam olmazsan, Bayezîd'in kürküne değil, derisini yüzüp, içine girsen fayda vermez!" buyururlar.[27]

[27] TOPBAŞ, Osman Nuri, Mesnevi Bahçesinden Bir Testi Su, Erkam Yayınları Altınoluk Dizisi 20, s. 79

ŞEYTANI İMTİHANA ÇEKEN MÜ'MİN

İlk zamanlarda lanetlik şeytan insanlar arasında öz çehresiyle serbestçe dolaşabiliyordu.

Bir gün gerçek mü'minlerden biri yanına yaklaşarak şeytanı denemek istedi. Mü'min, "Ey Şeytan, ben seni çok seviyorum. Aynı senin gibi olmak için ne yapmak gerek? Bana söyler misin?" diye söze girişti. Lanetlik şeytan bir av yakaladığından emin söze başladı. Önce, "Hayret!" dedi. "Bugüne kadar benim gibi olmak isteyen bir kişiyle karşılaşmamıştım. Sen nasıl istiyorsun bunu? Ne mutlu sana! Seni candan tebrik ederim."

Sonra da kendisi gibi olabilmenin yolunu şöyle gösterdi:

"İlk işin namazı terk etmek olacak. Sonra da eğriye, doğruya boyuna yemin edeceksin."

Bütün bunları can kulağıyla dinlemiş görünen mü'min ortaya atılarak, "Ey Şeytan!" dedi. "Ben Allah'a namazımı terk etmeyeceğim, asla dilimi yemine alıştırmayacağım diye erkek sözü verdim. Sözümden beni kimse caydıramaz."

Birden oltaya düşürülerek kandırma ve avlama usulleri meydana çıkarılmak istendiğini anlayan Şeytan başına kaynamış su dökülmüş gibi şaşırıp kaldı. Bunun üzerine lanetlik şeytan:

"Şimdiye kadar senden başka kimse beni tuzağa düşürüp de insanları nasıl kandırıp avladığımın usullerini öğrenememiştir. Fakat bundan böyle öz çehremle insanlar arasında dolaşmıyacağım ve hiç kimseye de kandırma metodlarını (usulllerini) açık etmeyeceğim." diye and içti. (Kenz-ül Ahbâr)

DOST ELLER

Ünlü Allah dostlarından Abdullah anlatıyor:

Bir gece rüyamda birini gördüm. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) sıkı sıkıya dostça adamın ellerini tutmuştu. Birden şaşırdım. Peygamber'in dost ellerine mazhar olan bu adam, ölmeden önce büyük bir günahkâr olarak tanınıyordu. Çünkü bu adam, hükümdarın sadık hizmetçilerinden biriydi ve o'nun her türlü zorba hareketlerinin baş uygulayıcısıydı.

Dayanamayıp sordum. "Ey Allah'ın Resulü, dost ellerinizle ellerini sıktığınız bu adamı biz ölmeden önce günahkâr olarak biliyorduk. Şimdi ise sizin iltifatınıza erişmiş olduğunu görmekteyiz. Sebebi ne ola ki?"

Bunun üzerine Sevgili Peygamberimiz (sav.) şöyle buyurdu:

"Ey Abdullah, ben o'na şefaat ettim, Allah da o'nu bağışladı. Çünkü o bana ömrü boyunca her gece yatağına uzandığında bin defa salavat getiriyordu." (Tuhfet-ül Mülük)

İSTERSEN YAĞA BAN İSTERSEN BALA BAN

Yahya Efendi Dergahını yaptırdığı zaman o civarda Ortaköy Rumlarından başka kimseler yoktu. Bir gün bir Rum Çoban, davar güderken koyunlarından iki tanesi dergâhın bahçesine girmiş. Koyunlarını çıkarmak maksadıyla dergâhın bahçesine giren çoban, bir dervişin:

- Ne arıyordun? sorusuyla irkilerek:

-Koyunlarımı arıyordum, demiş.

Çobanı gören Yahya Efendi, Rum Çobanı dergâha içeri aldırmış, o'na:

-Gel bakalım gel… Koyunlarını mı istersin, kendini mi? Yoksa ikisini birden mi, ne dersin? diyerek, çobanı rahat bir yere oturtarak:

-Yağ, bal ve ekmek getirin demesiyle, hemen anında sofra kurulmuş, isteneler gelmiş, sofra kurulunca Yahya Efendi, Rum Çobana:

-Hayde bakalım, bismillah buyur, işte sana tereyağı, mumlu bal ve taze nan, ister ise yağa ban, ister isen bala ban, demiş.

Bu tatlı ortamdan sonra, çoban koyunlarına değil de kendine talip olmuş, o gün, orada, o vesileyle Müslüman olduğu için adı Balaban kalmış.[28]

[28] https://www.yenisafak.com/ramazan/kissadan-hisse-gun-6

NEDEN BAŞIMIZA BİR ÖMER GELMEZ?

Hazreti Ömer (ra) geçtiği yollardan taşları ayıklar, halkın ayağına değmesi muhtemel acıtıcı manialarıı bizzat temizlerdi. Birgün yine yoldan giderken gözüne çarpan bir taşa ayağıyla vurdu. Yolun kenarına doğru yuvarlanan taş, gelmekte olan bir sahabinin ayağına çarptı.

Buna müteessir oldu; fakat bir şey söylemeden geçip gitti.

Aradan bir sene geçmişti. Hazreti Ömer, aynı yolda yürürken, rastladığı taşları yine ayak ucuyla vurup kenara itmekteydi. Tam o sırada, geçen sene ayağına taş değen sahabide oradan geçiyordu.

Halife cebinden para dolu bir kese çıkartıp uzattı:

- Buyur, bunu harçlık et!

Sahabi heyecanlandı:8520/

- Harçlığım var, ya Emire'l-Mü'minin!

- Biliyorum harçlığın var; fakat buna rağmen kabul etmeni istiyorum!

- İhtiyacım yok.

- Peki, sen bu sene hacca gitmeyecek misin?

- Gideceğim.

- Öyle ise bunu al da, yol harçlığı yap!

- Yol haçlığım da var.

- Biliyorum ki yol harçlığın da var. Fakat ben bu harçlığı, bana olan hakkını helal etmen için vermekteyim.

Geçen sene bu yolda taşları ayıklarken, ayağımla vurduğum bir taş, yuvarlanıp senin ayağına değmiş; ben de halkımdan birinin ayağına taş vurup acıttığım için üzüntüye kapılmıştım. Beni bu üzüntüden kurtarman ve üzerime geçen hakkını helal etmen için, bu harçlığı vermeyi düşündüm. Alır da hakkını helal edersen, beni huzura kavuşturur, memnun edersin. Biliyorsun kul hakkı başkalarına benzemez!

Bu, o günkü devlet reisinden bir misal! Şimdi bir de o günkü halktan bir numune arz edeceğim:

Biliyorsunuz Hazreti Ebu Zerr, komşusunun karnı açken bir Müslüman'ın kendi evinde tok olarak uyumayacağını söylüyor; elinde imkânı olan kimseleri, borç harç içinde inleyen din kardeşlerine yardım etmemeleri halinde, cehennemin şiddetli azabıyla ikaz ediyordu.

Onun bu iddiasında samimi olup olmadığını anlamak için, bir gün kendisine bir kese dolusu para gönderip, hediye olarak kabul etmesini istediler.

Ebu Zerr, bu parayı kabul edemeyeceğini, kendisinden daha fakir olanlara vermesi gerektiğini ısrarla söyleyince, parayı getiren köle, "Bunu sen kabul edersen benim hürriyetime kavuşacağımı söylediler" diyerek kabul ettirdi.

O gecenin sabahında köle tekrar gelerek:

- Size akşam getirdiğim parayı yanlış yere getirmişim. Başkasına vermem gerekmiş; parayı geri istiyorum dedi.

Ebu Zerr'in buna cevabı şöyle oldu.

- Ben komşumun borç harç içinde kıvrandığı bir zamanda, evimde para biriktirip, zevk-u sefa içinde yaşamamın doğru olmayacağına inandığım için, sizin verdiğiniz parayı daha akşamdan fakir ve perişan kimselere dağıttım. Şu anda sana verecek param yoktur!

İşte bu da o günkü Asr-ı Saadet halkından bir misal!...

Şimdi biraz daha sonraya, hicretin yetmişinci senelerine doğru geliyoruz. Tarihte zulmüyle şöhret yapmış Hacca-ı Zalim, birçok sahabenin boynunu vurmuş; mancınıkla Kabe'yi taşa tutup Beytullah'ı bile yaralamış; hayatta kalan az sayıdaki ashabın da hayatını zehir etmişti.

İşte bu adama bir gün şöyle dediler.

- Sen Hazreti Ömer'in adaletini, halkına karşı takındığı müşfik tavrını biliyorsun. Ne olur, biraz da ona benze. Onun gibi ol! O, halkının boynunu vurmak şöyle dursun, kazara ayağına bir taş değmesinden bile teessüre kapılıyor; bir sene sonra da olsa, helallik diliyordu.

Haccac'ın bu isteğe tarihi cevabı şöyle oldu:

- Doğru söylüyorsunuz! Fakat Ömer'in devlet reisliği zamanında, Ebu Zerr gibi de halkı vardı. Siz Ebu Zerr gibi hakperest ve din kardeşlerini düşünen bir Müslüman olun, ben de Ömer kadar adil, halkını düşünen bir kumandan olayım! Siz Ebu Zerr olmadıkça benden de Ömer'e benzememi isteyemezsiniz. Çünkü size, ancak ben layığım![29]

---

[29] https://www.insanveislam.org/?pnum=661&pt=Dini+Hikaye+ve+K%C4%B1ssalar

DANIŞMANIN FERASETİ

Bir kasabada adamın birinin değerli bir öküzü varmış. Komşusunun da değerli bir küpü.

Nasıl oldu ise öküz komşunun küpünün içinde yem var sanıp başını küpün içine sokmuş. Amma bir türlü başını küpten çıkartamamış. Görenler durumu hemen haber vermişler. Komşular toplanmış hem öküzü hem küpü kurtarmanın çarelerini aramaya başlamışlar.

İçlerinden biri,

- Benim bir tanıdığım var, iyi bir danışmandır demiş.

Komşular çaresiz kabul etmişler. Hemen haberciler yola çıkıp haberi uçurmuşlar. Danışman yola koyulup kasabaya ulaşmış. Olay mahalline bin bir eda ile gelmiş. Şöyle bir bakmış.

- Öküzü kesin! Demiş. Nasıl olur hem öküz lazım hem küp demişler. Hayır demiş başka çaresi yok, hem ben bu konuda çok tecrübeliyim. Pek çok referansım var… demiş.

Çaresiz öküzü kesmişler. Ama öküzün kafası küpün içinde kalmış.

Sonra bir öksürmüş, şöyle bir kasıntı pozları vermiş…

- Hıımmmm, demiş küpü kırın.

Küpü de kırmışlar. Ama ellerinde ne öküz kalmış ne küp. (Memleket Hikayeleri – Anonim)

NETİCE-İ KELAM

Değerli okurlarım daha önce de bazı hikâye derlemelerim olmuştu. Bunları giriş kısmında listelediğim için burada tekrar yazmayacağım.

Takdimde de belirttiğim gibi hikayeler okuyanlara, dinleyenlere hem bilgi hem duygu hem tecrübe hem örf adet gibi değerleri aktardığından dolayı etkileri herkes tarafından takdir edilmektedir.

Bu duygu ve düşünceler ile isimleri farklı olmakla birlikte hisseli hikayeleri paylaşmanın yararlı olduğu kanaatim her daim tazedir.

Sizlerden olumlu dönüşler almak benim yeni hikayeleri yeni formatlarda hazırlayıp paylaşma heyecanımı taze tutmaktadır.

Bu vesile ile teşekkürlerimim sunar değerli okuyucularıma dualarla Allah'a emanet ederim.

Vesselam…